

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра кримінального процесу**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС

полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ

2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Статус дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітня програма	Право
Форми здобуття вищої освіти	Денна
Мова викладання	Українська
Форма підсумкового контролю	Залік, екзамен

Київ – 2024

Розробники:

Ольга Кубарєва, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ;

Оксана Хабло, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ;

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри кримінального процесу протокол від 5 вересня 2024 року № 2.

Завідувач кафедри кримінального процесу

Оксана ХАБЛО

Схвалено науково-методичною радою НАВС протокол від 20 вересня 2024 року № 8.

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни:

Робоча програма переглянута на 20 __/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри кримінального процесу .. протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ № __ від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20 __/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри кримінального процесу .. протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ № __ від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20 __/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри кримінального процесу .. протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ № __ від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри

Голова НМР

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кримінальний процес як навчальна дисципліна будується на базі кримінального процесуального права, практики його застосування і науки кримінального процесу та належить до фундаментальних, нормативних, обов'язкових, професійно-орієнтованих юридичних дисциплін і посідає провідне місце у професійній підготовці юристів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Кримінальний процес» є чинне кримінальне процесуальне законодавство, кримінальна процесуальна діяльність органів досудового розслідування, прокуратури і суду і процесуальні правовідносини, теорія та історія кримінального процесу.

Мета викладання навчальної дисципліни «Кримінальний процес»:

– **науково-юридична**

– поглиблене вивчення всіх положень кримінального процесуального законодавства та механізмів його застосування у практичній діяльності;

– опанування здобувачами вищої освіти навичок і вмій ефективного застосування кримінального процесуального законодавства для досягнення завдань кримінального провадження та забезпечення встановлення обставин, які підлягають доказуванню;

– опанування здобувачами вищої освіти необхідної науково-методологічної підготовки, яка забезпечує їм бачення проблем законодавства і практики його застосування, шляхів їх розв'язання, використовуючи навички творчого мислення та самовдосконалення свого професійного рівня;

– формування навичок прийняття юридичних рішень та складання юридичних документів у кримінальних провадженнях, опанування логіки й офіційної ділової мови юридичних документів;

– **загальноосвітня**

– підвищення правової культури та ерудиції фахівців, оволодіння досвідом інших держав зі здійснення досудового розслідування, судового розгляду та науковими ідеями в цій сфері;

– **виховна**

– формування впевненості фахівців у правильності ідей правової держави і необхідності їх реалізації в кримінальній процесуальній діяльності, відданості ідеям істини, добра, справедливості і законності, почуття відповідальності перед суспільством, державою і людиною.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Кримінальний процес» є:

– засвоєння теоретичних основ діяльності органів досудового розслідування, прокуратури, слідчого судді, суду, а також категоріального апарату, який використовується при викладанні дисципліни (кримінальний процес, засади кримінального провадження, учасники кримінального провадження, докази і доказування у кримінальному процесі, заходи забезпечення кримінального провадження, досудове розслідування, слідчі (розшукові) дії, повідомлення про підозру, зупинення та закінчення досудового розслідування, особливі порядки досудового розслідування, спеціальне

досудове розслідування та ін.);

- оволодіння знаннями щодо завдань кримінального процесу, системи кримінального процесуального законодавства та засад кримінального провадження;

- вивчення системи та класифікації учасників кримінального провадження, доказів і доказування у кримінальному процесі та процесуальних джерел доказів;

- оволодіння знаннями щодо процесуальних строків і процесуальних витрат та порядку відшкодування шкоди у кримінальному провадженні;

- вивчення системи та класифікації заходів забезпечення кримінального провадження та запобіжних заходів;

- розширення кола знань про загальні положення досудового розслідування та його форми і завдання, що передбачені законодавством і застосовуються на практиці;

- вивчення системи, класифікації та загальних вимог до проведення слідчих (розшукових) дій, а також процесуального порядку оформлення результатів їх проведення;

- ознайомлення з процесуальним порядком повідомлення особі про підозру;

- оволодіння знаннями щодо підстав, умов та процесуального порядку зупинення досудового розслідування та щодо загальних положень закінчення досудового розслідування та його форм;

- ознайомлення з особливостями досудового розслідування кримінальних проступків та спеціального досудового розслідування;

- з'ясування загальних положень інституту оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування;

- оволодіння знаннями щодо вимог підсудності та порядку провадження у судових стадіях;

- розширення кола знань про порядок виконання судових рішень та міжнародного співробітництва під час кримінального провадження;

- вивчення процесуальної форми особливих порядків кримінального провадження.

Пререквізити. До переліку попередньо прослуханих навчальних дисциплін відносяться: перш за все, Теорія держави і права, яка забезпечує категоріальним апаратом; Конституційне, Кримінальне, Адміністративне і Цивільне право, оскільки в діяльності органів досудового розслідування, прокуратури і суду досить часто виникають питання, пов'язані з відшкодуванням завданої кримінальним правопорушенням шкоди, кваліфікацією суспільно небезпечних діянь, забезпеченням конституційних прав і свобод людини, адміністративною відповідальністю, діяльністю судових та правоохоронних органів України.

Постреквізити. Дисципліни, які будуть використовувати результати вивчення цієї навчальної дисципліни: «Докази і доказування у кримінальному провадженні», «Досудове розслідування», «Негласні (слідчі) розшукові дії»,

«Складання кримінальних процесуальних документів на стадії досудового розслідування» та ін.

Компетентності відповідно до освітньої програми Право здобувачі вищої освіти бакалавра набувають інтегральну, загальні та спеціальні компетентності.

1. Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

2. Загальні компетентності передбачають:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- ЗК 9. Здатність працювати в команді;
- ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

3. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності охоплюють:

- СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право;
- СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини;
- СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти;
- СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ;
- СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Результати навчання:

- РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин;
- РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю;
- РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;
- РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи;
- РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Після завершення вивчення навчальної дисципліни «Кримінальний процес» здобувачі вищої освіти бакалавра повинні:

знати:

- теорію кримінального процесу;

- кримінальне процесуальне законодавство та практику його застосування органами розслідування, прокуратури та судом;
- фактори, що визначають та впливають на діяльність органів досудового розслідування;
- засоби кримінального процесуального регулювання діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду;
- теорію прийняття процесуальних рішень, їх структуру, системні якості і функціональне призначення в діяльності слідчого, дізнавача з розслідування кримінальних правопорушень.

вміти:

- застосовувати сучасні методи дослідження і аналіз проблемних питань, що виникають під час кримінального провадження;
- правильно тлумачити та аналізувати норми кримінального процесуального законодавства та інші нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері судочинства, діяльність органів досудового розслідування і прокуратури;
- розмежовувати стадії кримінального провадження та знати їхні особливості,
- всебічно і повно аналізувати завдання кримінального процесуального законодавства;
- орієнтуватися в судовій практиці з кримінальних проваджень;
- аналізувати та застосовувати знання теоретичних питань для виконання практичних завдань;
- обґрунтовувати та обстоювати свою правову позицію;
- складати процесуальні акти у кримінальному провадженні;
- самостійно поглиблювати свої знання, правильно визначати, обґрунтовувати і відстоювати свою правову позицію;
- використовувати навички творчого мислення та самоудосконалювати власний професійний рівень;

soft-skills:

- властивість приймати рішення та вирішувати проблеми;
- зрозуміло формувати думки (повідомлення, доповідні записки тощо);
- взаємодія з різними типами людей;
- чітко планувати та керувати часом.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра спеціальність Право

Розділ 1. Загальна частина кримінального процесу

Тема 1. Поняття, сутність і завдання кримінального процесу.

Тема 2. Кримінальне процесуальне законодавство та межі його дії.

Тема 3. Засади кримінального провадження.

Тема 4. Учасники кримінального провадження.

Тема 5. Докази і доказування у кримінальному процесі.

Тема 6. Процесуальні джерела доказів.

Тема 7. Процесуальні строки і процесуальні витрати.

Тема 8. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні.

Тема 9. Заходи забезпечення кримінального провадження.

Тема 10. Запобіжні заходи

Розділ 2. Особлива частина кримінального процесу (I)

Тема 11. Загальні положення досудового розслідування.

Тема 12. Проведення слідчих (розшукових) дій.

Тема 13. Повідомлення про підозру.

Тема 14. Зупинення досудового розслідування.

Тема 15. Закінчення досудового розслідування.

Тема 16. Особливі порядки досудового розслідування. Провадження в умовах воєнного стану.

Тема 17. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Розділ 3. Особлива частина кримінального процесу (II)

Тема 18. Підсудність та підготовче судове провадження.

Тема 19. Судовий розгляд.

Тема 20. Провадження в суді апеляційної інстанції.

Тема 21. Провадження в суді касаційної інстанції.

Тема 22. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Тема 23. Виконання судових рішень.

Тема 24. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Тема 25. Особливі порядки кримінального провадження.

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни		
	денна форма здобуття вищої освіти державне замовлення		
Кількість кредитів ECTS – 12	Рік підготовки		
	2	3	3
	Семестр		
	4	5	6
Загальна кількість годин – 360	Лекції		
	14	14	14
	Семінарські		
	12	14	12
	Практичні		
	34	32	34
	Самостійна робота		
	60	60	60
	Вид контролю		
залік	залік	курслова робота, екзамен	

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них:				Самостійна робота
			Всього годин з викладачем	з них:			
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	
Розділ 1. Загальна частина кримінального процесу							
1	Тема 1. Поняття, сутність і завдання кримінального процесу	12	6	2	2	2	6
2	Тема 2. Кримінальне процесуальне законодавство та межі його дії	10	4	-	2	2	6
3	Тема 3. Засади кримінального провадження	14	8	2	2	4	6
4	Тема 4. Учасники кримінального провадження	14	8	2	2	4	6
5	Тема 5. Докази і доказування у кримінальному провадженні	14	8	2	2	4	6
6	Тема 6. Процесуальні джерела доказів	10	4	-	-	4	6
7	Тема 7. Процесуальні строки і процесуальні витрати	10	4	2	-	2	6
8	Тема 8. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні	8	2	-	-	2	6
9	Тема 9. Заходи забезпечення кримінального провадження	14	8	2	2	4	6
10	Тема 10. Запобіжні заходи	14	8	2	-	6	6
Всього годин		120	60	14	12	34	60
Підсумковий контроль – залік							

Розділ 2. Особлива частина кримінального процесу (I)							
11.	Тема 11. Загальні положення досудового розслідування	18	10	2	2	6	8
12.	Тема 12. Проведення слідчих (розшукових) дій	22	14	4	2	8	8
13.	Тема 13. Повідомлення про підозру	16	8	2	2	4	8
14.	Тема 14. Зупинення досудового розслідування	16	8	2	2	4	8
15.	Тема 15. Закінчення досудового розслідування	18	10	2	2	6	8
16.	Тема 16. Особливі порядки досудового розслідування. Провадження в умовах воєнного стану.	16	6	2	2	2	10
17.	Тема 17. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування	14	4	-	2	2	10
Всього годин		120	60	14	14	32	60
Підсумковий контроль – залік							
Розділ 3. Особлива частина кримінального процесу (II)							
18	Тема 18. Підсудність та підготовче судове провадження.	14	8	2	2	4	6
19.	Тема 19. Судовий розгляд.	20	12	2	2	8	8
20.	Тема 20. Провадження в суді апеляційної інстанції.	16	8	2	2	4	8
21	Тема 21. Провадження в суді касаційної інстанції.	16	8	2	2	4	8
22	Тема 22. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами.	10	2	-	-	2	8
23	Тема 23. Виконання судових рішень.	10	4	2	-	2	6
24	Тема 24. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.	16	8	2	2	4	8
25	Тема 25. Особливі порядки кримінального провадження	18	10	2	2	6	8
Всього годин		120	60	14	12	34	60
Підсумковий контроль – екзамен, курсова робота							

4. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

*Денна форма здобуття вищої освіти,
державне замовлення*

Розділ 1. Загальна частина кримінального процесу

Тема 1. Поняття, сутність і завдання кримінального процесу

*Семінарські заняття – 2 год.
Практичні заняття – 2 год.*

Питання семінарського заняття:

1. Поняття та сутність, форми (типи) кримінального процесу.
2. Завдання кримінального процесу.
3. Система стадій кримінального процесу.
4. Кримінальна процесуальна форма та гарантії.
5. Кримінальні процесуальні функції та відносини.
6. Поняття та види кримінальних процесуальних актів.

Завдання практичного заняття:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Криволапчуку було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 309 КК України. За результатами судового розгляду справи Криволапчук був засуджений до позбавлення волі строком на три роки. Криволапчук подав апеляційну скаргу на вирок суду. Проте, апеляційна скарга була повернута на підставі п. 4 ч. 3 ст. 399 КПК України.

Вкажіть, які стадії кримінального процесу пройшло кримінальне провадження?

2. У залі судового засідання було розпочато розгляд кримінального провадження по обвинуваченню Остапчука, Мітіна і Назарука за ч. 2 ст. 296 КК України і ч. 1 ст. 121 КК України. У результаті досудового розслідування було встановлено, що вони грубо порушували публічний порядок і завдали потерпілому тяжке тілесне ушкодження. Захисник Остапчука, виходячи з того, що тілесне ушкодження міг спричинити лише один з обвинувачених, усю захисну промову присвятив обґрунтуванню вини Мітіна.

За результатами судового розгляду кримінального провадження Остапчук і Мітін були визнані винуватими у вчиненні кримінального правопорушення, а Назарук – виправданий. Потерпілий звернувся до адвоката, який за його

дорученням, склав апеляційну скаргу на вирок суду, в якій обґрунтовував, що вина обвинуваченого Назарука доказана наявними матеріалами кримінального провадження.

Оцініть дії адвокатів з точки зору сутності кримінальних процесуальних функцій.

3. До чергової частини Національної поліції звернувся Сомов із заявою про вчинене щодо нього кримінальне правопорушення. Приймаючи заяву, черговий Національної поліції пояснив Сомову, що дії по перевірці та вирішенню його заяви будуть виконуватися лише після внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР), оскільки саме тоді виникають кримінальні процесуальні правовідносини, що надають співробітникам поліції відповідні повноваження.

Чи є правильним пояснення чергового Національної поліції?

Коли виникають та припиняються кримінальні процесуальні правовідносини?

4. Прокурор, ознайомившись з матеріалами досудового розслідування, взявши до уваги очевидність вчиненого злочину, дав вказівку слідчому закінчити досудове слідство протягом 2 тижнів з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину. Слідчий оскаржив вказівку вищестоящому прокуророві, зазначивши, що відповідно до ч. 1 ст. 219 КПК України він має право провадити досудове розслідування протягом двох місяців.

Оцініть ситуацію з точки зору завдання кримінального провадження - забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування.

5. Під час досудового розслідування за підозрою Федоренка у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 152 КК України (зґвалтування неповнолітньої), виникла необхідність провести освідування підозрюваного відповідно до вимог ст. 241 КПК України. Оскільки слідчий мав намір самостійно провести освідування підозрюваного, він запросив понятого й оглянув підозрюваного Федоренка. Про результати проведеного освідування слідчий склав акт, який підписав підозрюваний Федоренко й сам слідчий.

Ознайомившись з положеннями ст. 241 КПК України, з'ясуйте, чи не були допущені слідчим порушення кримінальної процесуальної форми.

Якщо так, то які саме?

6. Слідчий викликав як свідка Федорова і під час допиту поставив йому ряд запитань, що стосуються змісту листів, отриманих ним від підозрюваного Клименка. Федоров на ці питання відповідати відмовився, посилаючись на положення Конституції України щодо гарантії таємниці спілкування.

Чи є правильними дії Федорова?

Про які процесуальні гарантії йдеться в цьому випадку та чи були вони порушені?

7. Під час досудового розслідування кримінального правопорушення за ст. 124 КК України, слідчий звернувся до суду із поданням про застосування до підозрюваного Демченка запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту. Слідчий суддя задовольнив подання слідчого і виніс постанову про застосування щодо Демченка домашнього арешту.

Чи були допущені порушення кримінальної процесуальної форми застосування домашнього арешту, визначеної статтями 181, 184, 193, 194 КПК України?

8. У ході кримінального провадження щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 4 ст. 185 КК України, слідчий припустив, що підозрюваний Коваленко спілкувався зі своїми співучасниками щодо обставин вчинення злочину. На підставі цього слідчий органу досудового розслідування склав постанову про накладення арешту на кореспонденцію, зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж Коваленка та спостереження за останнім.

Дайте оцінку дій слідчого з точки зору дотримання кримінальної процесуальної форми.

9. Під час судового розгляду кримінального провадження щодо обвинувачення Франсуа Грюффона, громадянина Французької Республіки, у вчиненні шахрайства суддя з'ясував, що обвинуваченому, котрий не володіє мовою судочинства, всупереч вимогам ст. 29 КПК України, під час провадження досудового розслідування, не було надано можливість скористатися послугами перекладача.

Про які процесуальні гарантії йдеться в цьому випадку та чи були вони порушені?

Тема 2. Кримінальне процесуальне законодавство та межі його дії

Семінарські заняття – 2 год.

Практичне заняття – 2 год.

Питання семінарського заняття:

1. Поняття кримінального процесуального права, його предмет та методи.
2. Джерела кримінального процесуального права.
3. Норми кримінального процесуального права їх структура та тлумачення.
4. Поняття та система кримінального процесуального законодавства.
5. Межі дії кримінального процесуального законодавства.
6. Застосування кримінального процесуального закону за аналогією.

Завдання практичного заняття:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. У постанові про закриття кримінального провадження слідчий зробив посилання на норму Конституції України, положення постанови Верховного Суду та пункт наказу Генерального прокурора.

Прокурор (процесуальний керівник) вказав слідчому на недопустимість посилань у кримінальних процесуальних документах на будь-які інші, окрім Кримінального процесуального кодексу України, закони та підзаконні нормативні акти, а також на рішення вищих судових органів, оскільки вони не є джерелами кримінального процесуального права.

Оцініть дії слідчого та роз'яснення прокурора.

2. Перебуваючи на курорті в Болгарії, Сазонов на ґрунті ревнощів посварився з дружиною. Після посадки на літак в аеропорту Софії Сазонов почав вимагати від дружини пояснень з приводу її відсутності в готелі в день від'їзду. Під час польоту, після того як дружина відмовилася відповідати, Сазонов вдарив її ножом в обличчя. Літак здійснив посадку в Києві. Родина Сазонових проживає у Варшаві.

За правилами кримінального процесуального закону якої держави необхідно розслідувати це кримінальне правопорушення?

3. Громадянин Казахстану Логвиненко, який тимчасово проживає в Україні, знаходячись у службовому відрядженні в Латвії, став свідком вчинення тяжкого злочину. Через деякий час з правоохоронної установи Латвії надійшло доручення правоохоронним органам України з проханням допитати Логвиненка як свідка.

Правилами кримінального процесуального закону якої держави необхідно керуватися при виконанні цього доручення?

Яким кримінальним процесуальним законом мав би керуватися слідчий з Латвії, який прибув би до України для допиту Логвиненка як свідка?

4. 20 листопада 2020 року Петров, керуючи власним автомобілем, грубо порушив правила безпеки дорожнього руху, внаслідок чого відбулося зіткнення з автомобілем, водій якого загинув на місці події. 25 листопада 2020 року слідчий повідомив Петрову про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України, та звернувся до суду з клопотанням про обрання щодо нього запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту. 27 листопада під час розгляду в суді клопотання про застосування домашнього арешту Петров повідомив, що він 26 листопада став народним депутатом України.

Чи можна притягнути Петрова до відповідальності за вчинене ним кримінальне правопорушення?

Якщо так, то вкажіть порядок та нормативні акти, в яких це передбачено?

5. Дипломатичний представник однієї з держав в Україні разом зі своєю дружиною здійснювали прогулянку в парку міста Києва. Під час прогулянки вони стали очевидцями бійки, одному з учасників якої були завдані смертельні поранення.

Чи є можливість допитати дипломатичного представника та його дружину як свідків у кримінальному провадженні?

Якими нормативно-правовими актами врегульовано це питання?

6. Стефанов і Мосейчук, знаходячись в кафе, вжили велику кількість спиртних напоїв та почали чіплятися до жінок, ламати меблі. Відвідувачі кафе викликали поліцію. В той же день за заявою власника та відвідувачів кафе було розпочато досудове розслідування, під час якого були допитані свідки, проведений огляд місця події.

Наступного дня, коли Стефанов і Мосейчук протверезіли, слідчий повідомив їм, що вони обидва затримані за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення і відносно них розпочато досудове розслідування. Стефанов, дізнавшись про це, заявив, що два дні тому він був призначений суддею районного суду, і почав вимагати, щоб кримінальне провадження було закрито, а його звільнили.

Оцініть ситуацію, враховуючи правила дії кримінального процесуального закону.

7. Свідок Іванова була викликана до слідчого у порядку, встановленому ст. 135 КПК України. Іванова не прибула у встановлений у повістці час та не повідомила про поважні причини свого неприбуття. Слідчий вирішив застосувати до неї заходи відповідальності відповідно до положень ст. 139 КПК України.

Розкрийте структуру вказаних норм.

Які види санкцій визначені у ст. 139 КПК України?

8. Під час кримінального провадження слідчий виявив, що ситуація яка склалася, чітко не врегульована в КПК України.

Чи можна застосувати норми КПК за аналогією?

Якщо так, то за яких умов?

Тема 3. Засади кримінального провадження

*Семінарське заняття – 2 год.
Практичне заняття – 4 год.*

Питання семінарського заняття:

1. Поняття, значення та система засад кримінального провадження.
2. Зміст і значення засади забезпечення права на свободу і особисту недоторканність.
3. Недоторканність житла чи іншого володіння особи та недоторканність права власності.
4. Таємниця спілкування та невтручання у приватне життя у кримінальному провадженні.
5. Зміст і значення засади розумних строків у кримінальному провадженні.
6. Зміст і значення презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини.
7. Свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї у кримінальному процесі.
8. Публічність як засада кримінального провадження.

Завдання практичного заняття 3.1:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Громадянка Крупченко звернулася із письмовою заявою до слідчого, в якій вказала, що з її приватного будинку було викрадено майно на суму 4750 грн. Вона висловила припущення, що крадіжку міг вчинити її сусід Різаков, з яким у неї неприємні стосунки, який не працює та зловживає спиртними напоями. Слідчий запропонував Крупченко особисто переговорити із Різаковим і з'ясувати його причетність до цієї крадіжки, і тільки потім звернутись до нього з тим, щоб він почав досудове розслідування за цим фактом.

Чи були порушені слідчим засади кримінального провадження?

2. Кротову було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 187 КК України (розбій, вчинений за попередньою змовою групою осіб). Слідчий з метою встановлення всіх співучасників кримінального правопорушення направив начальнику поштової установи постанову, в якій вимагав усі листи, що надходять на адресу Кротова, спочатку передавати йому, а потім направляти підозрюваному.

Оцініть законність дій слідчого з точки зору дотримання засад кримінального провадження.

3. У одному з районних судів м. Києва розглядалися матеріали кримінального провадження щодо обвинувачення неповнолітнього Лунева (учня 10-го класу) у нанесенні тяжких тілесних ушкоджень учневі паралельного класу під час бійки у приміщенні школи. У судовому засіданні з'явилися однокласники обвинуваченого та потерпілого. Батьки обвинуваченого наполягали на тому, аби однокласники були виділені з залу судового засідання, оскільки вони не хочуть зайвого розголосу цієї події. Батьки потерпілого, зі свого боку, заперечували проти цього, зазначаючи, що судовий розгляд кримінального провадження є відкритим, і нехай однокласники Лунева дізнаються з ким вони навчаються.

Яке рішення і на підставі якої засади кримінального процесу має прийняти суд в цій ситуації?

4. Тихончук обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України. Винним він себе не визнав і заявив клопотання про виклик та допит як свідків Сизова і Сотникова, які можуть підтвердити його алібі. Обвинувачений пояснив, що таке ж клопотання він заявляв і слідчому, але той його не задовольнив. Суд відхилив клопотання обвинуваченого, вказавши в ухвалі, що в кримінальному провадженні досліджено достатню кількість доказів, що підтверджують його вину. Суд допитав свідків Бондарева, Філіпова, Кузнєцову, а також оголосив показання, що були дослідженні під час досудового розслідування Михайловим і Степанчуком, котрі не з'явилися в суд з поважних причин. Усі вони викривали Тихончука у вчиненні кримінального провадження. Посилаючись у вирок на показання цих свідків, суд визнав Тихончука винним.

Оцініть дії суду. Чи були порушені засади кримінального провадження?

5. У підготовчій частині судового засідання щодо обвинувачення Бабкова, Дротова, Захарченка у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 152 КК України (згвалтування, вчинене групою осіб), обвинувачений Бабков заявив клопотання про проведення закритого судового засідання. Суд відмовив у задоволенні цього клопотання, мотивуючи тим, що ні потерпіла, ні інші обвинувачені не наполягають на розгляді кримінальної справи в закритому засіданні.

Чи правильно вчинив суд?

Що означає гласність судового розгляду?

У яких випадках допускається закрите судове засідання?

6. Увечері у міському сквері працівники поліції, які здійснювали охорону публічного порядку, почули крики жінки про допомогу. Поліцейськими був затриманий громадянин Чурсін, який намагався згвалтувати громадянку Томову. Чурсін і Томова були доставлені до Національної поліції, де Томова подала заяву про вчинення відносно неї кримінального правопорушення. Проте враховуючи те, що Чурсін не встиг згвалтувати Томову, слідчий відмовив у

прийнятті заяви та не розпочав досудове розслідування за ч. 1 ст. 152 КК України (згвалтування).

Оцініть рішення слідчого з позиції засади публічності.

7. Курнікова була очевидцем того, як Раков, який працює разом з нею на овочевій базі і з яким вона перебувала в інтимних стосунках, неодноразово вчиняв крадіжки продукції. Згодом Ракову повідомили про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, а Курнікова була викликана на допит у якості свідка. На допиті Курнікова дала неправдиві показання, повідомивши, що вона нічого не знає про неправомірні дії Ракова. Підозрюваний Раков на допитах заперечував свою вину. Тоді слідчий заявив Ракову, що якщо він не розкаже всю правду і не переконає Курнікову все розказати, то він вимушений буде розповісти дружині Ракова про його інтимні стосунки з Курніковою.

Чи допущені в цій ситуації порушення закону?

У чому вони полягають?

8. До управління поліції надійшло повідомлення від одного з мешканців будинку № 12 по вул. Круговій у м. Києві про те, що двоє невідомих, розбивши скло у вікні, проникли до квартири його сусіда Фоменка, що перебуває у закордонному відрядженні. За цим повідомленням відповідно до вимог ст. 237 КПК України було проведено огляд місця події в квартирі Фоменка, під час якого були зафіксовані та вилучені сліди вчинення квартирної крадіжки. Фоменко, після прибуття з відрядження, подав скаргу прокуророві на дії працівників поліції, зазначивши, що вони порушили його конституційне право на недоторканність житла, оскільки проводили огляд квартири без рішення суду та без його присутності, а осіб, які вчинили крадіжку, все одно не затримали.

Чи обґрунтована скарга Фоменка?

Чи порушенні засади кримінального провадження у цьому випадку?

9. Барієву було повідомлено про підозру в скоєнні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України. Підозрюваний винним себе не визнав і пояснив слідчому, що не міг бути причетним до вказаного злочину, так як в момент його скоєння знаходився в іншому місці. Слідчий заявив, що не може прийняти до уваги доводи Барієва, так як той не представив йому докази, які підтверджують алібі.

Чи відповідають дії слідчого засадам кримінальному процесу?

Завдання практичного заняття 3.2:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. З лікарні до прокуратури району надійшло повідомлення про незаконне проведення абортів Лаврентьєвій. Лаврентьєва під час дачі показань цей факт підтвердила, проте відмовилася назвати людину, котра це зробила, заявивши, що проведення абортів стосується її особисто і вона не бажає притягнення до відповідальності людини, що виконала її прохання.

Чи необхідно в цьому випадку починати досудове розслідування?

Якою засадою кримінального процесу слід керуватися, вирішуючи це питання?

2. Власов обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України (крадіжка, поєднана з проникненням у житло). Досудове розслідування та судовий розгляд кримінального провадження були проведені всебічно і повно. Обвинувачений визнав себе винним. Разом з тим, захисник обвинуваченого подав апеляцію на вирок суду з вимогою про його скасування, оскільки під час наради суддів при постановленні вироку до нарадчої кімнати заходив секретар судового засідання. До матеріалів кримінального провадження було приєднане пояснення секретаря, який повідомив, що заходив до нарадчої кімнати на прохання головуючого, щоб передати йому Кримінальний кодекс.

Чи допущені судом порушення закону?

У чому полягає сутність засади законності?

3. Носков, який працював головним бухгалтером заводу, обвинувачувався за ч. 2 ст. 191 КК України (привласнення чужого майна шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем). У судовому засіданні він заявив відвід судді, мотивуючи його тим, що в міській газеті була опублікована стаття, в якій кореспондент висвітлював перебіг розслідування кримінального правопорушення, вчиненого Носковим, і вимагав суворо покарати винного. Сумніваючись в об'єктивності судді, Носков просив передати матеріали кримінальної справи для розгляду в суд іншого міста.

Чи обґрунтоване прохання Носкова?

4. До слідчого звернулася дружина потерпілого у кримінальному провадженні про нанесення середньої тяжкості тілесних ушкоджень з клопотанням про її присутність під час проведення одночасного допиту її чоловіка та підозрюваного. Своє клопотання вона мотивувала бажанням підтримати чоловіка при проведенні одночасного допиту й обґрунтувала дією засади гласності в кримінальному процесі. Слідчий у задоволенні клопотання відмовив, зазначивши, що засада гласності діє виключно в стадії судового розгляду.

Оцініть правильність рішення слідчого.

5. Свідок Манукян, який був викликаний на допит у кримінальному провадженні, заявив слідчому, що він не знає української мови і може вільно

говорити лише вірменською мовою. Слідчий, котрий володів вірменською мовою, запропонував свідкові дати показання вірменською мовою. Зміст протоколу допиту, що був складений українською мовою, слідчий переклав свідкові і той засвідчив його правильність своїм підписом.

Оцініть дії слідчого.

6. Назарук і Попеску (угорець за національністю, тимчасово перебував на території України, українською мовою не володіє) за попередньою змовою вчинили грабіж і були затримані. При роз'ясненні їм права мати захисника обидва від його послуг відмовилися. Надалі Назарук, дізнавшись, що при повідомленні Попеску про підозру у вчиненні кримінального правопорушення був присутній захисник, оскаржив дії слідчого прокуророві, зазначивши, що слідчий порушив засаду рівності громадян перед законом і судом, оскільки повідомлення йому підозри відбувалося без участі захисника.

Наскільки обґрунтована скарга Назарука?

7. Слідчий викликав Федорову для допиту як свідка у кримінальному провадженні за підозрою Демченка у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 186 КК (грабіж). Перед допитом слідчий попередив Федорову про кримінальну відповідальність за відмову від дачі показань та за дачу завідомо неправдивих показань.

Федорова почала давати показання, але згодом відмовилася відповідати на запитання слідчого і давати будь-які показання, мотивуючи своє рішення тим, що її показання можуть стати підставою для підозри у вчиненні її чоловіком кримінального правопорушення. Слідчий наполягав на дачі свідком Федоровою показань, наголосивши на кримінальній відповідальності свідка за відмову від дачі показань.

Оцініть ситуацію.

8. У чергову частину Святошинського УП ГУНП м. Києва по телефону надійшло повідомлення від громадянки Лобанової про те, що в її квартирі скоєна крадіжка. Для перевірки вказаної інформації на місце події виїхала слідчо-оперативна група. У результаті проведення огляду місця події було встановлено, що на входних дверях кв. 47 буд. 13 по вул. Поштовій у м. Києві є сліди злочину, в квартирі безлад. Лобанова повідомила, що з помешкання зникли телевізор, золоті та срібні прикраси, гроші в сумі 10 тис. грн. Її чоловік – Лобанов давати будь-які пояснення відмовився і вказав, що про крадіжку його дружина повідомила без поради з ним, сам він не заінтересований в кримінальному провадженні по факту крадіжки майна. Причину цього Лобанов пояснювати відмовився.

Як повинен вчинити слідчий?

Якими засадами кримінального процесу він повинен керуватися при прийнятті рішення?

Тема 4. Учасники кримінального провадження

Семінарські заняття – 2 год.

Практичні заняття – 4 год.

Питання семінарського заняття:

1. Поняття і класифікація учасників кримінального провадження.
2. Суд (суддя), присяжний, слідчий суддя як учасники кримінальної процесуальної діяльності.
3. Прокурор, слідчий, дізнавач, оперативні підрозділи та їх повноваження.
4. Підозрюваний, обвинувачений, їх процесуальне становище.
5. Захисник у кримінальному процесі. Обов'язкова участь захисника.
6. Потерпілий та його представник у кримінальному процесі. Їх процесуальний статус.
7. Свідок, експерт і спеціаліст у кримінальному процесі. Їх роль та повноваження у процесуальному становищі.
8. Відводи учасників кримінального провадження.

Завдання практичного заняття 4.1:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Фешун звернулася до поліції з заявою про те, що вона зі своєю дочкою бачила, як з будинку їх сусідки Носкової, яка перебуває у відрядженні за кордоном, невідома особа виносила якісь речі та понесли їх до будинку іншого сусіда – Петренка. Слідчий вніс відомості до ЄРДР та розпочав розслідування.

Під час прибуття слідчим до будинку Носкової для огляду місця події, ним було затримано неповнолітнього Сазонова, який через вікно намагався втекти. Слідчий повідомив про затримання Сазонова його батьків та орган, уповноважений законом на надання безоплатної правової допомоги, який забезпечив участь у провадженні адвоката Хитрова. Через тиждень із відрядження повернулася Носкова та заявила, що бажає брати участь у процесі.

Визначте процесуальний статус усіх вказаних у задачі осіб.

Назвіть норми КПК України, у яких визначено процесуальний статус цих осіб.

2. Під час судового розгляду обвинувачений Ларін заявив відвід прокурору на підставі того, що він здійснював процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, а тому не може бути об'єктивним обвинувачем. Суд відхилив заявлений обвинуваченим відвід, мотивуючи це тим, що прокурор і під час досудового слідства, і в судовому засіданні здійснює одну функцію – обвинувачення.

Оцініть рішення суду.

Чи підлягає відводу прокурор в описаній ситуації?

3. Здійснюючи процесуальне керівництво розслідуванням квартирної крадіжки, вчиненої Редьковичем, прокурор надав доручення слідчому провести додатковий допит потерпілого, а також, враховуючи, що Редькович є неповнолітнім, допитати матір підозрюваного з метою встановлення умов його життя та виховання.

Слідчий, вважаючи доручення прокурора необґрунтованим, а обставини кримінального провадження достатньо встановленими, вказівки прокурора не виконав.

Оцініть дії слідчого і прокурора.

Чи обов'язкові для слідчого доручення та вказівки прокурора?

Якщо так, то які наслідки їх невиконання?

4. У кримінальному провадженні щодо кримінального правопорушення, передбаченого ст. 187 КК України, підозрювався Божко, який уклав договір про надання правої допомоги із адвокатом Чубчиком. Під час досудового розслідування слідчий не допустив адвоката Чубчика до участі у процесуальних діях з підозрюваним Божко, мотивуючи це тим, що у Єдиному реєстрі адвокатів України мітиться інформація про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю стосовно нього.

Оцініть дії слідчого з огляду на положення КПК України та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

5. З квартири потерпілого Зайцева були викрадені його речі на суму 3870 гривень, а також речі, що належать його товаришу Марченку, на суму 1100 гривень. Потерпілий Зайцев надав слідчому позовну заяву про визнання його цивільним позивачем на суму 4970 гривень. Від Марченка також надійшла заява про визнання його цивільним позивачем у цьому кримінальному провадженні на суму 1100 гривень.

Як слід вирішити заявлені клопотання?

6. У кримінальному провадженні про умисне вбивство Озерова до слідчого звернулися із заявою про залучення їх до провадження як потерпілих батько, мати, рідний брат і дружина Озерова.

Як повинен діяти слідчий?

Завдання практичного заняття 4.2:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Мазану було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 118 КК України (умисне вбивство при

перевищенні меж необхідної оборони). Потерпілою у цьому кримінальному провадженні була визнана дружина загиблого Зайцева. Підозрюваний заявив клопотання про необхідність відмови у визнанні Зайцевої потерпілою та усунення її з процесу, оскільки, по-перше, сам загиблий Зайцев діяв неправомірно й тому не міг би бути потерпілим, а по-друге, Зайцевій не було завдано шкоди, бо її загиблий чоловік не працював, зловживав спиртними напоями, неодноразово бив дружину.

Вирішіть заявлене клопотання.

2. Батьками неповнолітнього Терещука, що підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 296 КК України (хуліганство, вчинене групою осіб), як захисник був запрошений адвокат Семенов. Слідчий не допустив Семенова до участі у кримінальному провадженні як захисника, а батькам підозрюваного запропонував запросити іншого захисника, мотивуючи своє рішення тим, що відповідно до Єдиного реєстру адвокатів зупинено право на заняття адвокатською діяльністю Семеновим.

Яке рішення слід прийняти прокуророві?

Чи підлягає відводу захисник в описаній ситуації?

3. Підозрюваний у вчиненні злісного хуліганства Мельников, дізнавшись про те, що дізнавач має намір провести одночасний допит між ним і свідком Жуляєвою, подав слідчому письмове клопотання про відвід свідка. Своє клопотання він мотивував тим, що Жуляєва зводить з ним рахунки, бо раніше вони жили разом, проте часто сварилися й розірвали стосунки через те, що він пішов до іншої жінки, а тому Жуляєва не може давати правдивих показань у кримінальному провадженні.

Чи підлягає задоволенню заявлений відвід?

4. Під час кримінального провадження про квартирну крадіжку слідчий допитав німого свідка Тропкіна за участю Черкасова, який розуміє знаки глухонімих осіб. На початку допиту слідчий роз'яснив Черкасову права й обов'язки спеціаліста, про що й було зазначено в протоколі допиту.

Дайте оцінку діям слідчого.

5. На 9-річного Лаврова, котрий проживає разом з мамою й бабусею, було вчинено розбійний напад. За цим фактом було розпочато досудове розслідування. Під час кримінального провадження слідчий за клопотанням матері Лаврова, враховуючи його малолітній вік і нестійку дитячу психіку, допитав в якості потерпілої матір Лаврова.

Оцініть правильність рішення слідчого.

6. У провадженні слідчого Харчук знаходиться кримінальна справа за ознаками вчинення злочину, передбаченого ст. 115 КК України. 13 січня 2021 року за підозрою у вчиненні вказаного кримінального правопорушення

відповідно до ст. 208 КПК України було затримано Зубкова. Під час затримання слідчий порадив Зубкову залучити в якості захисника адвоката Правосудько посилаючись на його професіоналізм.

Чи правомірні дії слідчого Харчук?

Тема 5. Докази і доказування у кримінальному провадженні

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 4 год.

Питання семінарського заняття:

1. Поняття, сутність та значення кримінального процесуального доказування.
2. Предмет, межі та суб'єкти доказування у кримінальному процесі.
3. Збирання доказів у кримінальному провадженні. Способи збирання доказів стороною обвинувачення та стороною захисту.
4. Перевірка та оцінка доказів у кримінальному провадженні.
5. Докази у кримінальному провадженні, їх класифікація і види.

Завдання практичного заняття 5.1:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. 7 квітня 2019 року Раков був затриманий за підозрою у вчиненні розбою. Потерпілий під час допиту повідомив, що Раков погрожував йому ножом і тому заволодів гаманцем з грошима в сумі 5300 гривень і золотою обручкою. Під час обшуку в квартирі Ракова був виявлений саморобний ніж, а також квитанція про здачу до ломбарду золотої обручки від 9 квітня 2019 року. Сам Раков під час допиту визнав факт заволодіння обручкою, проте заперечував факт використання ножа під час нападу й заволодіння гаманцем з грошима.

Перерахуйте наведені тут докази та їх процесуальні джерела, здійсніть їх класифікацію.

2. Дубов підозрювався у вчиненні грабежу Голубової. Дубов винним себе не визнав і повідомив, що на момент вчинення кримінального правопорушення він був у кіно зі своєю знайомою Шаповаловою. Шаповалова на допиті цей факт підтвердила. Потерпіла Голубова при проведенні пред'явлення для впізнання вказала на Дубова як на того, хто вчинив відносно неї грабіж. Свідок Щукін на допиті повідомив, що Шаповалова розповідала йому про пограбування Голубової й про те, що вона дала слідчому неправдиві показання.

Перерахуйте наведені тут докази та їх процесуальні джерела, здійсніть їх класифікацію.

3. Заваров, який є потерпілим у кримінальному провадженні про нанесення середньої тяжкості тілесних ушкоджень, заявив наступні клопотання:

– про допит сусідів підозрюваного Тараненка щодо зловживання ним спиртними напоями;

– про витребування медичних документів з приводу тривалості та вартості лікування;

– про допит членів сім'ї потерпілого з приводу його позитивної поведінки в побуті.

Чи мають доказове значення в цьому провадженні обставини, про встановлення яких заявив клопотання потерпілий?

Як слід вирішити заявлені клопотання?

4. Під час спільного вживання спиртних напоїв Самолов і Грибчук посварилися, внаслідок чого між ними виникла бійка. Самолов схопив кухонний ніж, який лежав на столі й завдав Грибчуку удар у груди, в результаті чого Грибчук одразу ж помер. З метою уникнення відповідальності та покарання за вчинене, Самолов знищив усі сліди свого перебування в квартирі Грибчука, розкидав речі, зламав замок входних дверей квартири та залишив їх відчиненими, намагаючись інсценувати таким чином смерть Грибчука від рук грабіжників.

Чи є факт інсценування злочину обставиною, що підлягає доказуванню у кримінальному провадженні?

5. Під час досудового розслідування слідчий зібрав 5 обвинувальних непрямих доказів вини підозрюваного у вчиненні інкримінованого кримінального правопорушення. Сам підозрюваний свою вину заперечував. Слідчий закінчив досудове розслідування, склав обвинувальний акт і направив його прокуророві.

Оцініть рішення слідчого.

Чи правильно визначив слідчий межі доказування у цьому провадженні?

6. Сомов був затриманий за вчинення хуліганських дій в автобусі, в якому знаходилися 22 пасажири.

Чи слід допитувати усіх пасажирів автобусу як свідків?

Що таке межі доказування та як вони співвідносяться з предметом доказування?

7. Петров, запрошений на день народження до свого знайомого Сизова, вживши спиртних напоїв, почав нецензурно висловлюватися, кидати в гостей посуд, битися. Слідчий з числа присутніх на вечірці 18 осіб допитав 7 свідків.

Усі вони детально розповіли про хуліганські дії Петрова. Захисник заявив слідчому такі клопотання:

– викликати і допитати як свідків усіх, хто був очевидцем хуліганських дій Петрова;

– враховуючи, що Петров страждає психічним захворюванням, про що свідчить довідка психіатричної лікарні, призначити судово-психіатричну експертизу.

Як вирішити заявлені клопотання?

Завдання практичного заняття 5.2:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Під час досудового розслідування у кримінальному провадженні по факту викрадення автомобіля потерпілий Рибчук повідомив в процесі допиту, що цей злочин вчинив його сусід Фесюк. Свою впевненість у цьому потерпілий обґрунтував тим, що раніше Фесюк неодноразово робив йому зауваження з приводу розташування автомобіля в дворі будинку. Потерпілий наполегливо пропонував слідчому негайно затримати Фесюка.

Дайте оцінку показанням потерпілого Рибчука.

Які процесуальні гарантії повноти та достовірності показань потерпілого?

2. Затриманий на місці вчинення грабежу та доставлений до органу Національної поліції Райков, даючи пояснення, розповів про обставини вчиненого ним злочину, що було зафіксовано у відповідному документі. Після внесення відомостей до ЄРДР під час провадження досудового слідства обставини, викладені в поясненні Райкова, знайшли своє підтвердження. Проте Райков, щодо якого був обраний запобіжний захід тримання під вартою, під час допиту як підозрюваного свою вину у вчиненні злочину став заперечувати, підтвердити зміст свого пояснення відмовився, а надалі взагалі відмовився давати будь-які показання.

Чи має пояснення Райкова доказове значення?

Давати показання для підозрюваного – це його право чи обов'язок?

3. З кримінального провадження за підозрою Волинського, Петрика і Жукова у вчиненні шахрайства в окреме провадження були виділені матеріали досудового розслідування щодо Жукова, який переховувався від слідства та був оголошений в розшук. Після того, як Волинський і Петрик були засуджені й відбували покарання, був затриманий Жуков. Під час кримінального провадження відносно щодо Жукова виникла необхідність допитати Волинського та Петрика.

За якими правилами слід допитувати Волинського та Петрика у провадженні відносно Жукова?

Чи мають право Волинський і Петрик відмовитися давати показання та відповідати на запитання в цьому провадженні?

4. Як свідок у кримінальному провадженні про злісне хуліганство був допитаний Барчук. Він підтвердив факт вчинення Власенком злочину з використанням холодної зброї (ножа). Захисник обвинуваченого заявив клопотання про визнання показань свідка Барчука недостовірними, оскільки в нього поганий зір, він носить окуляри й тому не міг правильно сприйняти обставини події та дати адекватні показання про них.

Яке рішення повинен прийняти слідчий, враховуючи наведені обставини?

5. У кримінальному провадженні щодо підозри Верхової в зараженні венеричною хворобою декількох осіб (ч. 2 ст. 133 КК України) слідчий викликав на допит потерпілого Сомова і свідка – лікаря Бизова. Потерпілий на допит не з'явився, повідомивши по телефону, що він не бажає давати показання. Лікар Бизов на допит з'явився, але відмовився давати показання щодо хвороби Верхової, заявивши, що ці відомості є лікарською таємницею. У справі як свідок також була допитана Біленко, яка повідомила, що вона чула від декількох чоловіків, що Верховова заразила їх хворобою, але назвати цих чоловіків не змогла.

Оцініть ситуацію.

Хто не може бути допитаний як свідок у кримінальному провадженні?

Чи можуть бути відомості, отримані від Біленко, доказами?

6. Бизов підозрювався у вчиненні умисного вбивства. На допиті він заявив, що кримінальне правопорушення вчинити не міг, тому що в цей день знаходився у відрядженні в іншому місті. На підтвердження цього факту він пред'явив залізничні квитки в обидва напрями.

Визначте джерела доказів і самі докази в цій ситуації, класифікуйте їх.

7. Гусеву було затримано за підозрою у привласненні 18000 гривень. Під час допиту підозрювана Гусева заявила, що ці гроші у неї були викрадені в автобусі, коли вона везла їх у банк. Слідчий запропонував Гусевій довести цю обставину.

Оцініть дії слідчого.

На кого покладається обов'язок доказування у кримінальному процесі?

Тема 6. Процесуальні джерела доказів

Практичне заняття – 4 год.

Теоретичні питання теми:

1. Поняття, сутність, система та значення процесуальних джерел доказів.
2. Показання як джерело доказів у кримінальному провадженні.
3. Місце речових доказів у системі процесуальних джерел доказів.
4. Роль документа як процесуального джерела доказів.
5. Висновок експерта та його значення як процесуального джерела доказів.

Завдання практичного заняття 6.1:

Під час самостійної підготовки здобувачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Під час допиту підозрюваного в усній бесіді зі слідчим Маркін детально розповів про обставини вчинення ним злочину. Проте, коли слідчий склав протокол допиту підозрюваного, Маркін відмовився від своїх показань і від підписання протоколу. Тоді слідчий повідомив Маркіну, що весь перебіг допиту був зафіксований на телефон і відтворив йому відповідний запис. Незважаючи на це, Маркін відмовився від підписання протоколу й під час подальшого провадження показань не давав. Слідчий долучив запис до матеріалів кримінального провадження як речовий доказ.

Оцініть дії слідчого.

Чи має доказове значення відповідний запис?

Які вимоги кримінального процесуального закону щодо фіксування процесуальної дії за допомогою технічних засобів?

2. Порубов був затриманий за підозрою у вчиненні розбою й поміщений до ізолятора тимчасового тримання. Звідти він намагався передати записку своєму товаришу, в якій просив його зайти до потерпілої й вмовити її відмовитися від раніше наданих показань.

Чи має ця записка доказове значення?

Якщо так, то в якості якого джерела доказу вона може бути використана й для встановлення яких обставин?

3. Кабанов працював головним бухгалтером підприємства, Вдовіна – касиром. Вони підозрювалися у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 191 КК України (привласнення чужого майна шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем). У провадженні, поряд з іншими доказами, були наявні такі:

- висновок ревізії, що встановлює недостачу в касі на суму 35650 гривень;
- відомості на видачу заробітної плати, в які Вдовіна записала неіснуючих осіб і розписалася за них в отриманні грошей;
- розписка Кабанова про те, що він взяв у Вдовіної у борг гроші в розмірі 15000 гривень;
- характеристики з місця роботи на Кабанова і Вдовіну;
- довідка про наявність у Вдовіної тяжко хворої 5-річної доньки.

Назвіть у цьому переліку речові докази та документи.

У яких випадках документ є речовим доказом?

4. Григорчук підозрювався у вчиненні декількох квартирних крадіжок. Під час обшуку в його квартирі, серед інших предметів, був вилучений чоловічий золотий годинник. Цей годинник впізнав потерпілий Яковлев як такий, що був у нього викрадений, і попросив його повернути. Наступного дня цей же годинник як такий, що належить йому, впізнав потерпілий Носов і теж попросив його повернути.

Як повинен діяти слідчий?

Який порядок зберігання речових доказів і прийняття рішення про їхнє повернення?

5. Після пред'явлення для впізнання речей, викрадених з будинку Загороднього, потерпілий, який впізнав ці речі як свої, заявив слідчому клопотання про повернення йому хоча б частини викраденого, насамперед – шкіряної куртки та теплих чобіт, оскільки настала осіння пора і він не має в чому ходити.

Слідчий видав потерпілому куртку та чоботи, відібравши в нього розписку про одержання речей.

Оцініть дії слідчого.

6. Лимарчук звернувся до прокурора місцевої прокуратури з заявою про вчинення відносно нього вимагання. До своєї заяви він додав аудіозапис вимог передачі майна.

До якого виду джерел доказів слід віднести наданий Лимарчуком аудіозапис?

7. Під час допиту як свідка у кримінальному провадженні про хуліганство, Серова повідомила, що безпосередньо вона хуліганських дій не бачила, проте чула в дворі розмови про обставини цього кримінального правопорушення.

Чи має доказове значення інформація, повідомлена Серовою?

8. У кримінальному провадженні про вимагання як речові докази були приєднані:

- стартовий пістолет, пристосований для стрільби боєприпасами;
- аудіозапис вимог передачі майна та погроз на адресу потерпілого;
- гроші в сумі 17 000 гривень, що були передані підозрюваному;
- автомобіль, яким користувався підозрюваний.

Як суд повинен вирішити питання про речові докази при постановленні обвинувального вироку в цьому кримінальному провадженні?

9. У кримінальному провадженні про крадіжку з магазину на місці події був виявлений характерний слід зубів, залишений на шматку вершкового масла. Засобів фіксації цього сліду у слідчого не було. А тому, він запропонував понятому Колосову (за спеціальністю зубному лікарю) ретельно оглянути слід, запам'ятати його індивідуальні ознаки (для вірності зробити малюнок) і бути готовим співставити їх зі слідами зубів підозрюваних, щоб потім дати показання як свідок.

Оцініть дії слідчого.

Чи може Колосов бути допитаним як свідок про вказані обставини?

Завдання практичного заняття 6.2:

Під час самостійної підготовки здобувачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Слідчий направив на дослідження експертові для проведення почеркознавчої експертизи записку, вилучену на місці події, та зразки почерку, що були відібрані в підозрюваного. Експерт повідомив слідчому, що йому для проведення експертизи необхідно ознайомитися з матеріалами кримінального провадження для з'ясування обставин виконання досліджуваного тексту. Слідчий надати матеріали відмовився, мотивуючи це збереженням таємниці досудового розслідування.

Чи є законною вимога експерта та правильними дії слідчого?

2. Озеров підозрювався у вчиненні службового підроблення (ч. 2 ст. 366 КК України). У провадженні була призначена почеркознавча експертиза з метою встановлення особи, що виконала підписи у фіктивних документах. Експерт надав висновок, що підписи виконані не Озеровим, а іншою особою. Проте Озеров наполягав, що це його підписи. Слідчий вирішив ще раз призначити почеркознавчу експертизу.

Яка в цьому випадку повинна бути призначена експертиза – додаткова чи повторна?

Чи можна в цьому випадку призначити експертизу тому ж експертові, що проводив і первинну експертизу?

3. У висновку судово-психіатричної експертизи було зазначено, що Зайцев під час вчинення діяння не усвідомлював своїх дій і не керував ними,

проте примусового лікування не потребує, оскільки вчинене ним діяння не становить великої суспільної небезпеки.

Оцініть висновок експертів.

4. Машиніст електропоїзда Дубков та його помічник Тихомиров були засуджені за порушення правил експлуатації транспорту, що потягло загибель пасажера Петрова.

Як на доказ вини обвинувачених суд послався на висновок технічної експертизи. Цю експертизу під час досудового розслідування проводили працівники Південно-Західної залізниці, яка в цьому провадженні була цивільним відповідачем.

Чи міг висновок технічної експертизи бути джерелом доказів при вказаних обставинах?

5. У кримінальному провадженні стосовно підозрюваного Колосова у вчиненні крадіжки є копія вироку про його колишню судимість.

Чи може бути копія вироку джерелом доказів у кримінальному провадженні?

6. У кримінальному провадженні за підозрою Ларіна у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України (порушення правил безпеки дорожнього руху особами, які керують транспортними засобами, що заподіяло тяжке тілесне ушкодження), слідчий викликав на допит потерпілого Семенова. Потерпілий став розповідати про те, що під автомобіль він потрапив внаслідок своєї необачності. Слідчий зупинив допит і роз'яснив потерпілому, що від нього вимагається не оцінка фактів, а їхнє точне викладення.

Чи правомірні дії слідчого?

У чому полягають особливості предмету показань потерпілого на відміну від показань свідка?

7. За підозрою у вчиненні вбивства заступника директора заводу було затримано Семена Кальченка. Під час особистого обшуку було знайдено паспорт на його ім'я, довідку про звільнення з місць позбавлення волі та записку такого змісту: "Сем, півсотні твої, візьми першого на себе".

Яке доказове значення мають вилучені предмети?

8. Організованою групою було вчинено викрадення Олексієнка, якого доставили до гаражу і утримували там два тижні. Слідчий визнав гараж речовим доказом у цьому кримінальному провадженні і згодом, за результатами розгляду справи в суді, гараж був конфіскований.

Оцініть рішення слідчого і суду.

Дайте визначення речових доказів у кримінальному провадженні.

Тема 7. Процесуальні строки і процесуальні витрати

Практичне заняття – 2 год.

Теоретичні питання теми:

1. Поняття, види та значення процесуальних строків у кримінальному провадженні.
2. Порядок обчислення, продовження та поновлення процесуальних строків.
3. Поняття та види процесуальних витрат.
4. Характеристика окремих видів процесуальних витрат.

Завдання практичного заняття:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. 10 грудня 2020 року о 20 год. 00 хв. громадянин Павлушенко звернувся до поліції із заявою про викрадення з його квартири грошей на суму 7000 гривень. Відомості про кримінальне правопорушення вчинене відносно щодо заяви Павлушено були внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань 12 грудня 2020 року о 20 год. 50 хв.

Чи допущено в цьому випадку порушення норм кримінального процесуального законодавства?

2. 13 листопада 2020 року 16 год. 00 хв. громадянина Кривобока було затримано уповноваженою службовою особою на підставі п. 2 ч. 1 ст. 208 КПК України. 16 листопада о 11 год. 20 хв. слідчим суддею була постановлена ухвала про застосування щодо Кривобока запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою строком на 60 днів.

Визначте дату закінчення дії ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою з урахуванням вимог ст. 197 КПК України. Чи зміниться ця дата, якщо вона буде припадати на неробочий день?

3. 20 вересня 2020 року громадянка Крабова звернулася до поліції з заявою про те, що двоє незнайомих чоловіків вирвали у неї з рук сумочку з грошима та мобільним телефоном і зникли. 21 вересня 2020 року відомості про зазначений злочин, передбачений ч. 2 ст. 186 КК України (грабіж вчинений за попередньою змовою групою осіб), були внесені до ЄРДР та розпочато досудове розслідування.

Під час досудового розслідування було встановлено, що кримінальне правопорушення вчинено громадянами Болотюком та Ромовим, яким 15 жовтня 2020 року було оголошено про підозру.

Визначте дату закінчення строку досудового розслідування з урахуванням вимог ст. 219 КПК України.

Який порядок обчислення процесуальних строків місяцями?

4. 30 жовтня 2020 року громадянину Вовку було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 186 КК України (грабіж вчинений у великих розмірах), та застосовано щодо нього запобіжний захід у вигляді застави. 2 січня 2021 року, враховуючи вимоги ст. 219 КПК України, прокурором був затверджений обвинувальний акт, який з реєстром матеріалів досудового розслідування, направлений до суду.

Чи допущено в цьому випадку порушення норм кримінального процесуального законодавства щодо додержання строку досудового розслідування, якщо врахувати, що 31 грудня 2020 року та 1 січня 2021 року – це неробочі дні?

5. 7 січня 2021 року о 10 год. 00 хв. громадянин Озеров був затриманий уповноваженою службовою особою на підставі п. 1 ч. 1 ст. 208 КПК України. 10 січня 2021 року о 9 год. 00 хв. Озеров був доставлений до суду для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. За результатами розгляду клопотання слідчий суддя постановив ухвалу про застосування стосовно Озерова запобіжного заходу у вигляді застави, і тому він був звільнений з-під варти 10 січня о 11 год. 30 хв.

Чи відбулося в описаній ситуації порушення норм кримінального процесуального законодавства?

Якщо так, то яких саме?

6. 14 травня 2020 року слідчий виніс постанову про закриття кримінального провадження. 15 травня 2020 року потерпілий Гапоненко отримав копію цієї постанови. 27 травня слідчий суддя отримав скаргу Гапоненка на постанову про закриття кримінального провадження, при тому, що вона була здана на пошту 25 травня 2020 року.

Чи підлягає розгляду скарга потерпілого Гапоненка, враховуючи те, що відповідно до ч. 1 ст. 304 КПК України, скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, передбачені частиною першою статті 303 КПК України, можуть бути подані особою протягом десяти днів з моменту прийняття рішення, вчинення дії або бездіяльності?

7. Під час кримінального провадження, яке здійснювалося у м. Києві, з Рівненської та Хмельницької областей слідчий викликав для допиту в якості свідків двох осіб, кожний з яких, у зв'язку з виїздом до місця проведення досудового розслідування, був відсутній на роботі 5 днів. Ряд слідчих (розшукових) дій проводилися слідчим у м. Львові, куди він виїжджав у відрядження. У кримінальному провадженні також було проведено 3 експертизи, які виконувалися співробітниками експертної установи за

постановою слідчого. Під час проведення допиту одного із свідків, який не володів українською мовою, був присутній перекладач.

Визначте процесуальні витрати в описаній ситуації.

Коли і ким вирішується питання про стягнення процесуальних витрат?

8. Громадянин Хомчук, який вчинив умисне вбивство з корисливих мотивів, був німий. Від послуг захисника під час кримінального провадження він відмовився.

Чи будуть процесуальні витрати під час цього кримінального провадження?

Якщо так, то з чого вони будуть складатися?

Тема 8. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні

Практичне заняття – 2 год.

Теоретичні питання теми:

1. Поняття та види шкоди, яка підлягає відшкодуванню (компенсації) у кримінальному провадженні.

2. Способи відшкодування (компенсації) шкоди у кримінальному провадженні.

3. Процесуальний порядок пред'явлення та вирішення цивільного позову у кримінальному провадженні.

4. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю.

Завдання практичного заняття:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Омелюк і Сивчук на вулиці напали на Гаврилова, забрали в нього мобільний телефон і, аби уникнути переслідування, побили його. Гаврилову були завдані середньої тяжкості тілесні ушкодження. Протягом 19 днів він знаходився в лікарні, 8 днів лікувався амбулаторно. Гаврилов заявив цивільний позов у якому вимагав відшкодувати йому різницю в заробітній платі у зв'язку з лікарняним, а також вартість мобільного телефону та пошкодженої куртки. Адміністрація лікарні, де перебував Гаврилов, пред'явила позов про відшкодування 6000 гривень, витрачених лікарнею на його лікування та харчування.

Оцініть ситуацію.

Яка шкода і кому має бути відшкодована?

Чи зобов'язаний цивільний позивач доказувати розмір завданої йому шкоди?

2. Керуючи автомобілем, Харченко допустив перевищення швидкості і, не впоравшись з керуванням, здійснив наїзд на продуктовий кіоск, чим завдав власнику шкоди на суму 8000 гривень. Колега Харченка виявив бажання відшкодувати завдану ним шкоду. Однак слідчий повідомив, що для відшкодування шкоди потерпілий має звернутися з цивільним позовом, а відшкодувати шкоду має Харченко.

Оцініть дії слідчого.

3. 19-річний Пулій разом з 13-річним Розненко вчинили крадіжку автомобіля, що належав Завадському. Катаючись на викраденому автомобілі, вони, не впоравшись з керуванням, вдарилися в огорожу та пошкодили автомобіль на суму 2500 гривень. Від потерпілого Завадського надійшла позовна заява про відшкодування йому шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.

Хто бути нести відповідальність за заподіяну шкоду?

Яким чином особа, якій заподіяно шкоду кримінальним правопорушенням, набуває статус цивільного позивача у кримінальному провадженні?

4. Рогоза, Потапов і Дончук були визнані судом винними у вчиненні крадіжки з магазину, Бойко – у заздальгідь не обіцяному зберіганні майна, завідомо здобутого злочинним шляхом, а Климов – у заздальгідь не обіцяному придбанні майна, завідомо здобутого злочинним шляхом. Гаврилов, який безпосередньо брав участь у вчиненні крадіжки, втік після оголошення йому про підозру і його місцезнаходження не було відоме. У зв'язку з цим матеріали кримінального провадження відносно Гаврилова були виділені в окреме провадження, яке було зупинено на підставі п. 2 ч. 1 ст. 280 КПК України. Шкода, завдана кримінальним правопорушенням, була визначена в розмірі 9000 гривень, і за позовом адміністрації магазину суд прийняв рішення про стягнення цієї суми солідарно з Рогози, Потапова, Дончука, Бойка, Климова і Гаврилова.

Оцініть рішення суду.

Чи вправі суд вирішувати питання про відшкодування шкоди за відсутності цивільного позову в кримінальному провадженні?

5. У судовому засіданні розглядалося кримінальне провадження про викрадення Савченком мобільного телефону у Іваненка, в результаті чого йому було заподіяно шкоду на суму 3000 гривень. Під час досудового провадження Іваненко подав цивільний позов про відшкодування завданої йому шкоди. В судове засідання Іваненко не з'являвся, хоча і був належним чином повідомлений про дату, час і місце судового розгляду, та ніяких клопотань до

суду не подавав. У зв'язку з цим, ухвалюючи обвинувальний вирок стосовно Півненка, суддя залишив цивільний позов без розгляду.

Оцініть рішення суду.

Чи має право Іваненко звернутися ще раз з цим же позовом?

Якщо так, то куди він має звертатися?

Тема 9. Заходи забезпечення кримінального провадження

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 4 год.

Питання семінарського заняття:

1. Система заходів забезпечення кримінального провадження та загальні правила їх застосування.

2. Виклик слідчим, дізнавачем, прокурором, судовий виклик та привід у кримінальному провадженні.

3. Накладення грошового стягнення та тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом як заходи забезпечення кримінального провадження.

4. Відсторонення від посади та тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя.

5. Тимчасовий доступ до речей і документів.

6. Тимчасове вилучення та арешт майна у кримінальному провадженні.

Завдання практичного заняття 9.1:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Підозрюваний Хомчук був завчасно викликаний до слідчого для проведення допиту (наявний розпис про отримання ним повістки про виклик). Підозрюваний не з'явився на виклик слідчого та не повідомив про причини свого неприбуття.

Які наслідки неявки Хомчука на виклик до слідчого?

Чи відрізняються наслідки неявки на виклик слідчого та наслідки неявки на виклик судді?

2. Слідчий Козуб вирішив викликати на допит неповнолітнього свідка Іваненка. Для цього він зателефонував Іваненку та запросив його до себе в кабінет для проведення бесіди.

Оцініть ситуацію.

Чи визначені в КПК України особливості виклику неповнолітніх?

3. Свідок Чіка був завчасно викликаний до слідчого для проведення допиту (наявне підтвердження отримання ним повістки про виклик). Свідок на виклик не з'явився, а зателефонував слідчому у вказаний в повістці час проведення допиту та повідомив, що на виклик не прибуде, так як він перебуває на державному іспиті в НАВС.

Яке рішення має прийняти слідчий у вказаній ситуації?

Чи поважна причина неприбуття Чіки на виклик та чи вчасно він повідомив про неї слідчого?

4. Зібравши достатньо доказів, які вказували на вчинення кримінального правопорушення Волковим, Зайченком (який на той момент уже перебував під вартою) та Щуром (який проживав у Молдові), слідчий вирішив оголосити їм підозру та здійснити їх виклик.

Який порядок здійснення виклику вказаних осіб?

Як підтвердити отримання Волковим повістки про виклик, якщо він буде відмовлятися її отримувати?

5. Свідок Кіт була викликана для проведення одночасного допиту з потерпілим Лопатенком. Вказані особи були завчасно повідомлені про виклик (наявне підтвердження отримання ними повістки про виклик).

Проте ні Кіт, яка самостійно виховувала п'ятирічного сина, ні Лопатенко на допит не з'явилися. При цьому Кіт не повідомила слідчого про причини свого неприбуття, а Лопатенко зателефонував у визначений для допиту час та сказав, що не прибуде, оскільки в цей день він має бути на похороні у батька.

Чи можна застосувати до Кіт та Лопатенка заходи забезпечення кримінального провадження через неприбуття їх на виклик?

Якщо так, то які саме?

Визначте фактичні та юридичні підстави застосування цих заходів забезпечення кримінального провадження.

6. Кирилюк, який працює водієм таксі, керуючи власним автомобілем у стані алкогольного сп'яніння, порушив правила дорожнього руху, внаслідок чого здійснив наїзд на пішохода та завдав йому тяжкі тілесні ушкодження. Кирилюку було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України.

Слідчий, враховуючи обставини вчиненого кримінального правопорушення та особу підозрюваного, за погодженням з прокурором звернувся до суду з клопотанням про відсторонення Кирилюка від посади.

Оцініть ситуацію.

Яке рішення повинен прийняти слідчий суддя у вказаній ситуації?

Який захід забезпечення кримінального провадження доцільно було б застосувати стосовно Кирилюка з метою недопущення повторного порушення правил дорожнього руху?

Визначте підстави та процесуальний порядок застосування цього заходу забезпечення кримінального провадження.

Завдання практичного заняття 9.2:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Петренко підозрювався у підробці медичної документації для оформлення пільгової пенсії. Для підтвердження вказаного факту слідчий вирішив призначити експертизу, а тому виникла необхідність отримати медичну документацію, яка знаходилася в клініці «Медлайф».

Які заходи забезпечення кримінального провадження чи слідчі (розишукові) дії слід провести у наведеній ситуації?

Визначте підстави та процесуальний порядок застосування заходу забезпечення кримінального провадження, який слід провести у вказаній ситуації.

2. Слідчий СВ Деснянського УП ГУНП України в м. Києві за погодженням із прокурором (процесуальним керівником) звернувся до слідчого судді Голосіївського району м. Києва з клопотанням про надання йому або працівнику оперативного підрозділу дозволу на здійснення тимчасового доступу до документів, які перебувають у володінні оператора телекомунікації ПрАТ «МТС Україна», з наданням можливості вилучення таких документів.

У клопотанні вказано про доступ до: інформації про вихідні та вхідні дзвінки, текстові повідомлення абонента мобільного зв'язку в період з 00:00 год. 19.05.2020 р. та до моменту винесення ухвали, з встановленням ІМЕІ абонента та із зазначенням дати, часу, тривалості дзвінків, номерів абонентів з'єднань, ІМЕІ їх мобільних терміналів, азимутів ретрансляційних антен та адрес розташування базових станцій у зоні покриття яких виходив на зв'язок абонент.

Доступ до вищевказаної інформації слідчий просить надати у строк не більше 10 днів з дня винесення ухвали.

Дайте правову оцінку ситуації.

Як слідчий суддя має вирішити заявлене клопотання?

Визначте процесуальний порядок здійснення тимчасового доступу до речей і документів у наведеній ситуації.

3. Невстановлена особа здійснила незаконне втручання в діяльність комп'ютера, що належить ТОВ «Петренко і Ко». Під час досудового розслідування у кримінальному провадженні встановлено, що IP-адреса комп'ютера з якого здійснено незаконне втручання знаходиться у іншому місці, у зв'язку із чим виникла необхідність у проведенні ряду процесуальних дій з метою встановлення власника (користувача) зазначеної IP-адреси, отримання

документів щодо права власності чи користування IP-адресою та інформації щодо її використання.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалась.

Які заходи забезпечення кримінального провадження мають бути проведені у наведеній ситуації?

Визначте підстави та процесуальний порядок застосування заходу забезпечення кримінального провадження, який слід провести у вказаній ситуації.

4. Щур разом з Присяжнюком здійснили кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 187 КК України (розбій, вчинений за попередньою змовою групою осіб). Щур був затриманий безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення, а місцезнаходження Присяжнюка встановити не вдалося.

Під час особистого обшуку затриманого Щура у нього було виявлено та вилучено викрадену у потерпілої золоту каблучку та записку, де був вказаний номер мобільного телефону Присяжнюка.

Оцініть ситуацію.

Які подальші дії слідчий має здійснити щодо вилученої каблучки?

Чи є фактичні підстави застосування у вказаній ситуації тимчасового доступу до речей чи документів?

5. Під час обшуку, що проводився на підставі ухвали слідчого судді, була присутня запрошена слідчим потерпіла Никодименко. Серед інших речей, про які було вказано в ухвалі слідчого судді, слідчий вилучив також зимове норкове пальто Никодименко (відповідно до положень ч. 7 ст. 236 КПК України), зникнення якого вона і не помітила, але запевняла, що воно належить саме їй.

Чи можна вилучати під час обшуку речі, про які прямо не вказано в ухвалі слідчого судді про дозвіл на обшук?

Якщо так, то який процесуальний статус вилученого норкового пальта?

Які процесуальні дії з цим пальтом необхідно здійснити далі?

6. Носкову, який працював головним бухгалтером заводу, оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 191 КК України (привласнення чужого майна шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем).

Під час досудового розслідування було встановлено, що підозрюваний Носков зберігає значну суму коштів у на рахунку у Приват банку.

Чи може слідчий накладати арешт на ці рахунки.

Якщо так, то який процесуальний порядок подальших дій слідчого?

Тема 10. Запобіжні заходи

Практичне заняття – 6 год.

Теоретичні питання теми:

1. Запобіжні заходи: поняття, види, мета і підстави застосування.
2. Загальний порядок застосування, зміни чи скасування запобіжного заходу.
3. Особисте зобов'язання та особиста порука.
4. Застава як запобіжний захід.
5. Домашній арешт: підстави та порядок застосування.
6. Тримання під вартою: підстави та порядок застосування, строки тримання особи під вартою.
7. Затримання: види та порядок застосування, момент та строки затримання.

Завдання практичного заняття 10.1:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Марчуку було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України (крадіжка за попередньою змовою групою осіб). Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування щодо Марчука запобіжного заходу у вигляді застави, мотивуючи це тим, що за вказане кримінальне правопорушення передбачено покарання у вигляді обмеження волі на строк до 5 років або позбавленням волі на той самий строк.

Чи достатньо підстав для застосування запобіжного заходу у вказаній ситуації?

Яке рішення має прийняти слідчий суддя за результатами розгляду цього клопотання?

2. Лозицькому було оголошено про підозру у вчиненні кримінального проступку. Слідчий встановив, що підозрюваний через погрози схиляє свідків (очевидців кримінального правопорушення) до давання неправдивих показань, та звернувся з клопотанням, погодженим з прокурором, до слідчого судді про застосування Лозицькому запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту.

Визначте підстави застосування запобіжного заходу у цьому випадку.

Чи дотримані вимоги кримінального процесуального законодавства щодо умов застосування домашнього арешту стосовно Лозицького?

3. Слідчий здійснював кримінальне провадження, у якому Чистому було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України (умисне тяжке тілесне ушкодження). Відносно підозрюваного Чистого слідчим суддею за клопотанням слідчого,

погодженого з прокурором, був обраний запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Під час подальшого провадження слідчий перекваліфікував дії Чистого й повідомив йому про зміну підозри на ст. 124 КК України (умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони).

Чи потрібно в цій ситуації вирішувати питання про зміну запобіжного заходу?

Якщо так, то на якій підставі та в якому порядку?

4. Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування Волощуку, підозрюваному у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 186 КК України (грабіж), запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання. У клопотанні про застосування запобіжного заходу слідчий виклав обставини, які свідчать про наявність ризику того, що Волощук може незаконно впливати на свідка та потерпілого.

Виконання яких обов'язків слід покласти на підозрюваного Волощука під час обрання щодо нього особистого зобов'язання?

Який строк дії особистого зобов'язання?

Які наслідки невиконання обов'язків, покладених на особу при застосуванні особистого зобов'язання?

5. До слідчого, що здійснював кримінальне провадження, у якому Михайлюку було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України (хуліганство, вчинене із застосуванням холодної зброї), звернулися 65-річний батько, 18-річний син і дружина підозрюваного з клопотанням передати їм Михайлюка на поруки. Усі троє гарантували забезпечення виконання підозрюваним покладених на нього обов'язків та, за необхідності, доставку його до органу досудового розслідування чи в суд на першу про те вимогу. Слідчий звернувся з клопотанням, погодженим з прокурором, до слідчого судді про застосування Михайлюку запобіжного заходу у вигляді особистої поруки.

Як слідчий суддя має вирішити заявлене клопотання?

Які вимоги до поручителів встановлені КПК України?

Які наслідки невиконання обов'язків, покладених на особу при застосуванні особистої поруки?

6. Самсонова було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України (крадіжка, вчинена повторно). Відносно нього був обраний запобіжний захід домашній арешт за місцем проживання в Шевченківському районі м. Києва. Під час провадження досудового слідства Самсонов звернувся до слідчого з клопотанням про надання йому дозволу на переїзд до Святошинського району м. Києва у зв'язку з обміном квартири. Слідчий відмовив у наданні дозволу, мотивуючи відмову

тим, що провадження в справі здійснюється в Шевченківському ВП ГУНП в м. Києві, а тому підозрюваний повинен проживати саме в цьому районі.

Дайте правову оцінку ситуації.

Завдання практичного заняття 10.2:

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Курочкіну було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України (умисне тяжке тілесне ушкодження). Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування Курочкіну запобіжного заходу у вигляді застави на суму 1000000 гривень та навів обставини, які свідчать, що Курочкін може незаконно впливати на свідків.

Як слідчий суддя має вирішити заявлене клопотання?

Які вимоги щодо розміру застави визначені у КПК України?

Яка доля грошових коштів внесених як застава?

Які строки внесення застави визначено КПК?

2. 12 листопада о 16 год. 30 хв. Тишков був затриманий уповноваженою службовою особою на підставі п. 2 ч. 1 ст. 208 КПК України за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України (розбій, поєднаний з проникненням у житло).

14 листопада о 17 год. 00 хв. слідчий суддя задовольнив клопотання слідчого, погоджене з прокурором, та постановив ухвалу про застосування щодо підозрюваного Тишкова запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою строком на 60 днів.

25 листопада Тишков був звільнений з під варти, так як була внесена застава, визначена в ухвалі слідчого судді про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. У зв'язку з тим, що Тишков, будучи належним чином повідомлений, не з'являвся за викликом до слідчого без поважних причин та не повідомляв про причини своєї неявки, за рішенням слідчого судді 15 грудня застава була звернена в дохід держави, а відносно Тишкова було прийнято рішення про зміну запобіжного заходу у вигляді застави на тримання під вартою.

З якого моменту слід обчислювати строк тримання під вартою підозрюваного Тишкова?

Який максимальний строк тримання під вартою може бути вказаний в ухвалі слідчого судді про зміну Тишкову запобіжного заходу у вигляді застави на тримання під вартою?

Назвіть максимальний строк тримання під вартою під час досудового розслідування.

Чи зобов'язаний слідчий суддя у наведеній ситуації визначити в ухвалі про тримання під вартою розмір застави, достатньої для забезпечення виконання підозрюваним обов'язків, передбачених КПК України?

3 До поліції зателефонував власник кафе та повідомив, що в приміщенні його закладу відбувається бійка. Працівники поліції, які прибули на місце події, виявили труп жінки з ножовими пораненнями.

Дані, що були отримані під час огляду місця події, давали підстави вважати, що жінка була вбита білявим чоловіком високого зросту, який при появі поліцейських почав нервувати й намагався вийти з приміщення, однак був ними зупинений. Чоловік пред'явив документи на ім'я Руденка Володимира та повідомив, що він щойно зайшов до цього кафе, а свою спробу вийти пояснив тим, що він раніше судимий і не має бажання зайвий раз спілкуватися з працівниками поліції.

Чи є підстави для затримання Руденка?

Якщо так, то визначте процесуальну форму здійснення такого затримання.

Які вимоги кримінального процесуального законодавства має виконати уповноважена службова особа, що здійснила затримання особи, негайно після затримання?

4. Працівники патрульної поліції затримали Іванова М.Й. о 9 год. 05 хв. на місці вчинення квартирної крадіжки та доставили його до відділку поліції через 45 хв. Слідчий, який в цей час був на виїзді в складі слідчо-оперативної групи, оформив протокол затримання, коли повернувся з виїзду, де відзначив час затримання 12 год., а підставу – підозра у вчиненні квартирної крадіжки.

Дайте правову оцінку ситуації.

Чи допущено порушення вимог КПК?

Якщо так, то яких саме?

З якого моменту особа вважається затриманою?

Завдання практичного заняття 10.3:

1. 20 грудня 2020 року о 15 год. 00 хв. Мартинюка було затримано патрульними поліцейськими при намаганні втекти з місця вчинення злочину та доставлено о 15 год 30 хв. до найближчого підрозділу органу досудового розслідування. 23 грудня о 11 год. 20 хв. слідчим суддею була постановлена ухвала про застосування щодо Мартинюка запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою строком на 60 днів.

Оцініть ситуацію.

Визначте правові підстави затримання.

Вкажіть дату та час закінчення дії ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Чи зміниться ця дата, якщо вона буде припадати на неробочий день?

2. 2 січня 2019 року до суду надійшло клопотання слідчого Попенко, про дозвіл на затримання з метою приводу підозрюваного Тищенка.

Враховуючи те, що слідчий не звертався до слідчого судді з клопотанням про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою відносно підозрюваного Тищенка, слідчий суддя відмовив у наданні дозволу на затримання підозрюваного з метою приводу.

Оцініть дії слідчого та слідчого судді?

Який процесуальний порядок підготовки та подачі слідчим клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу?

Протягом якого часу ухвала про дозвіл затримання особи з метою приводу є чинною?

3. Прокурор звернувся до слідчого судді з клопотанням про скасування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою відносно підозрюваного Лаптева. Вказане клопотання прокурор обґрунтовував прийняттям рішення Координаційним штабом з питань поводження з військовополоненими про передачу Лаптева для обміну як військовополоненого. Лаптев у судовому засіданні клопотання прокурора щодо скасування запобіжного заходу відносно нього у зв'язку з прийняттям рішення про передачу його для обміну як військовополоненого не підтримав та письмової згоди на проведення такого обміну не надав.

Дайте правову оцінку ситуації. Яке рішення повинен прийняти слідчий суддя за наслідками розгляду клопотання прокурора? Який порядок скасування запобіжного заходу?

4. 22 грудня 2023 року до слідчого судді надійшло клопотання захисника про зміну запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на більш м'який стосовно Вороніна, підозрюваного у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст.111-1 КК України (Колабораційна діяльність). Під час розгляду вказаного клопотання захисник заявив про відсутність підстав для тримання під вартою, оскільки Воронін не буде переховуватись від органів досудового розслідування та вчиняти нові кримінальні правопорушення. Слідчий суддя, заслухавши думки сторін, ухвалив рішення про зміну запобіжного заходу з тримання під вартою на домашній арешт.

Чи правомірні дії суду? Які особливості застосування запобіжного заходу в умовах дії воєнного стану?

Розділ 2. Особлива частина кримінального процесу (І)

Тема 11. Загальні положення досудового розслідування. - 8 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 6 год.

Питання до семінарського заняття (2 год.):

1. Поняття та завдання стадії досудового розслідування. Форми досудового розслідування.
2. Процесуальний порядок початку досудового розслідування.
3. Підслідність кримінальних проваджень та визначення місця проведення досудового розслідування.
4. Поняття, значення та порядок обчислення строків досудового розслідування.
5. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування. Розгляд клопотань під час досудового розслідування.
6. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення та недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Завдання для практичного заняття (6 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Практичне заняття 11.1

1. Під час чергування в слідчо-оперативній групі слідчий А. відібрав заяву про вчинення правопорушення від заявника Б. о 12 год. 00 хвилин 22.03.2019 року разом із супутніми документами. В подальшому заява разом з додатками була залишена на реєстрацію до журналу ЄО у черговій частині відділу поліції і була зареєстрована в названому журналі о 23 год. 55 хв. 22.03.2019 року. В подальшому відомості про вчинення правопорушення було внесено слідчим А. до ЄРДР о 16 год. 00 хв. 23.03.2019 року.

Оцініть дії слідчого і уповноваженого працівника чергової частини відділу поліції.

2. 23.02.2019 року слідчим Національної поліції було розпочато кримінальне провадження за фактом вчинення кримінального правопорушення за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 109 КК України, у вчиненні якого 25.02.2019 року за погодженням із прокурором було висунуто підозру начальнику територіального відділу поліції, у якому безпосередньо працює слідчий.

Надати правову оцінку діям слідчого та його безпосереднього начальника (керівника органу досудового розслідування).

Які процесуальні дії необхідно було провести в описаній ситуації?

3. 15 травня 2018 року до ЄРДР внесено відомості про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 289 ч.2 КК України.

2 січня 2019 громадянина Мухіна повідомлено про підозру у вчиненні зазначеного злочину.

Коли повинно бути закінчено досудове розслідування? На який строк можна продовжити досудове розслідування? Який порядок продовження строку досудового розслідування.

4. Слідчим А. було внесено до ЄРДР відомості про вчинення кримінального правопорушення 21.01.2019 року. В подальшому було встановлено, що наступного дня слідчим Б. також було внесено відомості до ЄРДР про вчинення того ж самого правопорушення.

Оцініть ситуацію.

5 15 лютого 2021 року о 09 год. 45 хв. слідчим під час огляду місця події у громадянина Кузнєцова вилучено бойові припаси – 2 гранати РГД-5. Того ж дня о 16 год. 00 хв. слідчим отримано ухвалу слідчого судді на проведення експертизи бойових припасів.

Відомості про вчинене кримінальне правопорушення за ст. 263 ч.1 КК України внесено до ЄРДР 16 лютого 2021 року о 01 год. 03 хв.

Чи діяв слідчий відповідно до вимог КПК України? Як у КПК України врегульовано початок досудового розслідування?

6. Під час допиту Антонов, підозрюваний за ст. 309 ч.1 КК України, повідомив слідчому, що особливо небезпечний наркотичний засіб канабіс, який він зберігав при собі та перевозив без мети збуту, він купив у свого сусіда Кардашенкова за 300 грн. При купівлі наркотичного засобу були присутні дружини Антонова та Кардашенкова.

Які рішення має прийняти слідчий в цій ситуації?

7. 7 березня 2020 о 7 год. 32 хв. на лінію 102 надійшло повідомлення від співробітника поліції про затримання особи, в якої при собі мається заборонений предмет, схожий на кастет.

Того ж дня о 8 год. 05 хв. слідчим Дзюбенко проведено огляд місця події, під час якого виявлено та вилучено зазначений вище предмет.

О 10 год. 30 хв. того самого дня дільничним офіцером поліції допитано в якості свідків двох понятих, які були присутні під час огляду місця події.

О 14 год. 52 хв. того самого дня слідчим внесено відомості до ЄРДР за вищевказаним фактом за ст. 263 ч.2 КК України.

Чи відповідають вимогам КПК України проведені дії і прийняті рішення?

Практичне заняття 11.2

1. 15 червня Симоненко був затриманий жителями будинку після того, як він намагався вийти з під'їзду, де викрав велосипед «Україна». На місце події прибула слідчо-оперативна група, де провела огляд місця події та допит свідків.

Цього ж дня були внесені відомості до ЄРДР та розпочате досудове розслідування.

Оцініть ситуацію.

Чи відповідають вимогам КПК України проведені процесуальні дії і прийняті рішення?

2. На ґрунті особистих неприязних стосунків детектив Національного антикорупційного бюро України заподіяв середньої тяжкості тілесні ушкодження слідчому Національної поліції.

Визначте орган досудового розслідування, який буде здійснювати досудове розслідування?

3. Під час провадження досудового слідства слідчим Голосіївського ГУ Національної поліції в м. Києві було встановлено, що Татарову повідомлено про підозру ще в іншому злочині слідчим ГУ Національної поліції в Житомирській області.

Який орган досудового розслідування буде проводити провадження.

Хто вирішує питання про підслідність?

4. Громадянин Румунії незаконно перетнув державний кордон України. При спробі збути наркотичні засоби у м. Житомирі його було затримано працівниками поліції.

Який орган буде проводити досудове розслідування?

5. У кримінальному провадженні щодо злочину, вчиненому на території Баришівського району Київської області, що за юрисдикцією є територією обслуговування Баришівського ВП ГУНП в Київській області, слідчим Шевченківського УП ГУНП у м. Києві за погодженням із прокурором місцевої прокуратури було висунуто підозру громадянину А., після чого слідчим Шевченківського УП ГУНП у м. Києві було особисто проведено слідчі дії на території Баришівського району Київської області. В подальшому кримінальне провадження було направлено в місцеву прокуратуру Шевченківського району м. Києва для затвердження обвинувального акту. Після затвердження прокурором названої прокуратури обвинувального акту, обвинувальний акт, реєстр матеріалів та інші матеріали було направлено до Шевченківського районного суду.

Оцініть ситуацію. Назвіть види підслідності. Визначте підслідність названого кримінального провадження.

6. Свириденко. перебуває у статусі свідка по кримінальному провадженню №1 та потерпілим по кримінальному провадженню №2. Під час проведення досудового розслідування 12.03.2019 року кримінальні провадження №1 та №2 було об'єднано, так як в обох провадженнях підозрюваним був Іванов. Разом із тим, на підставі ст. 221 КПК України Свириденко заявив клопотання про ознайомлення його з матеріалами кримінального провадження.

Якими будуть дії слідчого згідно з вимогами КПК України?

7. У м. Києві 2 листопада розпочато кримінальне провадження за ч.2 ст.187 КК України (розбій). 20 листопада у зазначеному кримінальному провадженні Миронюку оголошено про підозру. Крім цього, під час досудового розслідування з'ясовано, що 20 липня у м. Вінниці Миронюк вчинив ще один розбійний напад. За цим фактом у м. Вінниці розпочато кримінальне провадження, яке 13 серпня було зупинене на підставі п. 2 ч. 1 ст. 280 КПК України (оголошено в розшук підозрюваного). 30 листопада прокурор м. Києва об'єднав матеріали досудового розслідування в одне провадження.

Як треба обчислювати строки досудового слідства при об'єднанні матеріалів досудового розслідування?

8. 10 березня 2021 року слідчим Юрчук об'єднано в одне три кримінальних провадження відносно підозрюваного Лапицького, який 12 лютого 2019 вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ст. 186 ч.2 КК України, 25 січня 2021 року вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ст. 289 ч. 2 КК України та 16 лютого 2021 вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ст. 309 ч.2 КК України. Відомості про кримінальні правопорушення вносились до ЄРДР того ж дня.

Оцініть рішення слідчого. Назвіть правила об'єднання кримінальних проваджень? Чи можливе об'єднання названих кримінальних проваджень? У разі можливості об'єднання кримінальних проваджень, назвіть з якого дня слід обчислювати початок строку досудового розслідування в об'єднаному кримінальному провадженні?

Що потрібно зробити, щоб забезпечити кримінальне провадження та запобігти спробам Лапицького переховуватись від органів досудового розслідування?

9. У кримінальному провадженні щодо підозри Замковенка у вчиненні розбійних нападів встановлено, що він діяв не сам, а входив до складу злочинної групи з шести чоловік, яка вчинила десятки подібних та інших кримінальних правопорушень на території різних областей України. Слідчий звернувся до керівника органу досудового розслідування з проханням вирішити питання про створення слідчої групи.

Який порядок створення групи слідчих?

Практичне заняття 11.3

1. В ході проведення слідчого експерименту свідку Б. не було роз'яснено його обов'язок не розголошувати відомості про проведену слідчу (розшукову) дію. Після проведення слідчого експерименту свідок розповів своєму знайомому про те, як проводилася ця слідча (розшукова) дія та хто був її учасником.

Оцініть ситуацію. Чи мають місце порушення норм КПК України?

2. Громадянин Б., який є свідком у кримінальному провадженні, після проведення з ним слідчої дії – пред'явлення особи для впізнання, розповів іншому свідку по даній справі – громадянину В., за участю якого буде проводитись аналогічна слідча дія, про те, на яку саме особу він вказав в ході проведення названої слідчої (розшукової) дії.

Чи мають місце порушення норм КПК? Чи можливе притягнення до відповідальності свідка Б.? Якщо так, то до відповідальності якого виду?

3. Під час проведення досудового розслідування потерпілим Євтушенко, якому були спричинені тілесні ушкодження його сусідом, 24 січня 2021 року заявлено клопотання про допит свідків Приходько та Вознюка, які були присутні під час вчинення злочину.

29 січня 2021 року слідчий відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи це тим, що неможливо встановити місце знаходження зазначених осіб. Свою відповідь слідчий направив поштою.

Оцініть рішення слідчого. Яким чином оформляється рішення про відмову у задоволенні клопотання?

4. Слідчий Єгоров виніс постанову про задоволення клопотання захисника підозрюваного Мельник про одночасний допит його підзахисного та другого підозрюваного у кримінальному провадженні. У зв'язку з тим, що захисник потрапив у лікарню, слідчий вручив постанову матері Мельника.

Оцініть рішення слідчого.

Чи відповідають вимогам КПК України дії слідчого у цій ситуації?

5. До слідчого звернувся журналіст з проханням надати йому можливість бути присутнім під час проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні про вбивство. Своє прохання він мотивував тим, що хоче докладно описати перебіг розслідування резонансного злочину у газетній публікації. Слідчий відмовив журналісту в проханні і роз'яснив, що публікація можлива лише після набрання вироком законної сили.

Чи правильна позиція слідчого?

6. Громадянина Б. було викликано слідчим для дачі пояснень та в подальшому у громадянина Б. було відібрано пояснення за фактом скоєння злочину у кримінальному провадженні. Наступного дня громадянин Б.

прибуває до слідчого із адвокатом та подає клопотання про ознайомлення його і адвоката із матеріалами досудового розслідування до його завершення, яке слідчий розглянув і через п'ять днів з моменту його подання, відмовив у задоволенні. Про відмову у задоволенні клопотання було зазначено у листі, направленому по місцю проживання громадянина Б. Підставою для відмови у задоволенні клопотання була та обставина, що досудове розслідування ще не завершено, а ознайомлення з матеріалами кримінального провадження на цьому етапі може зашкодити досудовому розслідуванню.

Оцініть ситуацію. Який процесуальний порядок відмови у задоволенні клопотання?

7. Потерпіла Штанько звернулась до слідчого з клопотанням про ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, розпочатого за ст. 185 ч.3 КК України, до його завершення. Слідчий відмовив їй у зв'язку з тим, що ознайомлення з матеріалами на цій стадії кримінального провадження може зашкодити досудовому розслідуванню та повідомив, що ознайомить її зі всіма матеріалами після завершення досудового розслідування.

Чи правомірне рішення слідчого?

Яким чином оформляється рішення про часткову або повну відмову у задоволенні клопотання?

8. Слідчий Леонов задовольнив клопотання потерпілого про ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Отримавши для ознайомлення всі матеріали досудового розслідування кримінального правопорушення за ст. 121 ч. 1 КК України, потерпілий сфотографував їх на свій мобільний телефон і, крім того, робив виписки із матеріалів кримінального провадження.

Оцініть ситуацію.

Якими повноваженнями наділений слідчий при ознайомленні осіб з матеріалами кримінального провадження?

9. 23.03.2019 року підозрюваному Б. повідомлено про підозру у вчиненні злочину невеликої тяжкості, що мав місце 23.03.2018 року. В той само час підозрюваний Б. подав слідчому клопотання про закриття провадження на тій підставі, що закінчився строк досудового розслідування.

Як повинен діяти слідчий?

Тема 12. Проведення слідчих (розшукових) дій – 10 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 8 год.

Питання до семінарського заняття (2 год):

1. Поняття, система та класифікація слідчих (розшукових) дій. Загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.
2. Поняття, види, порядок проведення та процесуальне оформлення допиту. Одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб.
3. Пред'явлення для впізнання: поняття, види та процесуальний порядок проведення.
4. Процесуальна характеристика обшуку. Порядок виконання ухвали про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи.
5. Поняття, види, порядок проведення та процесуальне оформлення огляду та освідування.
6. Експертиза трупа: підстави і процесуальний порядок проведення. Процесуальна характеристика слідчого експерименту.
7. Експертиза у кримінальному провадженні: підстави проведення та порядок залучення експерта.

Завдання для практичного заняття (8 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Практичне заняття 12.1

1. Слідчий протягом 2 годин допитував як свідка 13-річного Торопова в присутності його батька – вчителя біології середньої школи, де він навчається.

Чи були порушені процесуальні норми щодо порядку допиту малолітнього свідка? Якщо так, то які саме?

Чи правильно визначено коло учасників слідчої (розшукової) дії?

Які права і обов'язки осіб, що є присутніми під час допиту?

2. Соломін підозрювався у вчиненні злочину. Викликаний для допиту як свідок батько підозрюваного відмовився давати показання про відомі йому обставини вчинення кримінального правопорушення сином.

Як повинен діяти слідчий у цій ситуації?

3. Допитаний із застосуванням технічного засобу фіксування, свідок Федоренко запитав слідчого, чому він не вніс його показання до протоколу допиту, а лише обмежився вказівкою в протоколі про те, що застосовуються технічні засоби. Федоренко наполягав на тому, щоб його показання були внесені до протоколу. Втім, слідчий пояснив, що оскільки показання повністю

фіксуються технічними засобами та будуть зберігатися на диску, який приєднують до протоколу допиту, вони обійдуться і без детального викладення показань у самому протоколі.

Оцініть дії слідчого.

Які є форми фіксування кримінального провадження?

4. Під час розслідування згвалтування неповнолітньої Бузько були розбіжності у показаннях потерпілої та свідків Іванюка та Денисюка. Слідчий викликав усіх трьох на одночасний допит. Під час допиту слідчий зачитав показання Бузько, які вона давала на попередньому допиті, та які, на його думку, були правдивими, перед тим, як було запропоновано дати показання учасникам цієї слідчої (розшукової) дії.

Оцініть дії слідчого.

Чи дозволяється оголошення показань, наданих учасниками цієї слідчої (розшукової) дії на попередніх допитах?

Якщо так, то за яких умов?

Чи має значення для проведення цього допиту те, що Бузько є неповнолітньою?

5. Для з'ясування причин розбіжностей слідчий вирішив провести одночасний допит між потерпілим і підозрюваним.

Кого з них першим він запитає про обставини, що мають відношення до кримінального провадження? Яка мета даної слідчої (розшукової) дії?

6. Слідчий викликав на одночасний допит вже раніше допитаних підозрюваного у вчиненні розбійницького нападу Шевчика, який заперечував свою причетність до злочину, і його співучасника Довгалюка. Останній під час допиту розповів про всі обставини вчиненого нападу.

Коли слідчий запропонував Довгалюку дати показання про дії Шевчика, той збентежився, а потім попросив слідчого увімкнути аудіозапис показань, які він дав раніше. Слідчий виконав його прохання, а після прослуховування фонограми запропонував Шевчику дати показання з цієї події.

Дайте оцінку діям слідчого.

7. Після закінчення допиту потерпілий повідомив слідчому, що не може підписати протокол через поранення пальців правої руки.

Яке рішення повинен прийняти слідчий у цьому випадку?

8. Скиба, який був викликаний для допиту як свідок, відмовився давати показання, пояснивши, що в цьому кримінальному провадженні йому нічого не відомо.

Як оформити відмову від дачі показань? Які наслідки відмови?

9. У кареті швидкої допомоги потерпілий Ворона розповів лікарю Хромову хто і за яких обставин наніс йому тяжкі тілесні ушкодження, після чого потерпілий помер. Цю розповідь лікар зафіксував за допомогою мобільного телефону і передав згодом слідчому. Слідчий, ознайомившись із змістом представленого відеозапису, прийняв рішення про затримання особи, на яку вказав потерпілий Ворона.

Оцініть рішення слідчого.

10. Слідчий запропонував П., який розумів знаки глухонімих, з'ясувати у німого свідка Ч. обставини злочину, очевидцем яких він був.

Після цього слідчий допитав П. як свідка.

Дайте оцінку діям слідчого. Який порядок допиту глухонімого свідка?

Практичне заняття 12.2

1. Допитана у кримінальному провадженні про грабіж потерпіла Бузина повідомила, що одного із злочинців зможе легко впізнати за численними татуюваннями на руках та шії. Бузина добре запам'ятала, що у одного із злочинців на середньому пальці лівої руки є татуювання у вигляді хреста.

Як перевірити показання потерпілої зважаючи на те, що підозрюваними у вчиненні цього кримінального правопорушення є Кузьменко та Потапенко?

2. Погорілого о 22 годині на вулиці пограбував невідомий чоловік, який відібрав у нього гаманець та мобільний телефон. Потерпілий заявив слідчому, що він не може назвати точних прикмет грабіжника, оскільки на вулиці було темно. Проте, якби злочинця показали, то він би неодмінно впізнав його за сукупністю ознак, про що був складений відповідний протокол. Слідчий пред'явив Погорілому підозрюваного Марченка з двома іншими громадянами, які не мали різких відмінностей в зовнішності, віці та одязі. Потерпілий вказав на підозрюваного Марченка як на особу, яка його пограбувала, вказавши при цьому деякі додаткові прикмети, про які він забув повідомити під час допиту.

Оцініть дії слідчого.

Чи були порушені слідчим вимоги закону щодо пред'явлення особи для впізнання?

3. Допитана у кримінальному провадженні свідок Тельнікова описала зовнішній вигляд і прикмети особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 187 КК України (розбій). Слідчий не з'ясував, чи зможе свідок Тельнікова впізнати особу, яка вчинила розбій. У вчиненні цього кримінального правопорушення підозрювався Івашков.

Через декілька днів слідчий запросив свідка Тельнікову для проведення з її участю пред'явлення особи для впізнання. Перед тим як пред'явити підозрюваного Івашкова для впізнання, слідчий у відсутності свідка Тельнікової, наказав Івашкову зайняти місце між двома запрошеними чоловіками, які не мали відмінностей у віці, зовнішності та одязі.

Під час проведення впізнання свідок Тельнікова повідомила, що серед пред'явлених осіб, вона не впізнає особу, яка вчинила розбій.

Як повинен діяти слідчий в цій ситуації?

Чи допустив слідчий порушення норм КПК України?

Якщо так, то яке юридичне значення мають ці порушення?

4. Слідчий, з додержанням вимог кримінального процесуального законодавства, пред'явив потерпілому Паюлу фотознімок підозрюваного Таварова для впізнання разом з іншими фотознімками. Потерпілий Паюл заявив, що він не може впізнати особу, яка вчинила проти нього кримінальне правопорушення, по фотознімках, але зможе впізнати її коли побачить. У зв'язку з цим слідчий пред'явив потерпілому Паюлу підозрюваного Таварова разом з іншими особами, які не мали різких відмінностей в зовнішності, віці та одязі. У результаті проведеного впізнання потерпілий Паюл вказав на Таварова, як особу, що вчинила кримінальне правопорушення, та пояснив за якими ознаками він його впізнав та за яких обставин бачив.

Оцініть дії слідчого і доказове значення пред'явлення для впізнання.

Які існують види пред'явлення для впізнання?

5. Потерпілий від розбійного нападу пояснив, що серед осіб, які напали на нього, був знайомий йому учень залізничного технікуму С., за кличкою Дуня. Він проживає на сусідній вулиці біля кінотеатру «Космос».

Яку слідчу (розшукову) дію необхідно виконати для перевірки цієї обставини?

6. Допитуючи як свідка двоюрідного брата Зуєва, якого розшукували за вчинення злочину, слідчий запитав у нього чи не має він яких-небудь відомостей про місцезнаходження свого родича. Той відповів, ще недавно одержав від Зуєва листа з Маріуполя.

Які дії слідчого повинні бути щодо цього листа?

7. Із музею була викрадена картина відомого художника М. Глуценка «Весняний ранок».

Чи можна пред'явити картину для впізнання, якщо вона або подібна їй, будуть знайдені?

8. Потерпілий впізнав підозрюваного Б. за характерним рубцем на лівій щоці. Підозрюваний Б. оскаржив одержаний результат. Він вказав на те, що інші особи, які разом з ним пред'являлись для впізнання, рубців на щоках не мали.

Дайте оцінку ситуації, що склалась.

9. Громадянин Л., на якого було вчинено розбійницький напад, передав слідчому паспорт від годинника, відібраного злочинцем, і описав прикмети цього годинника.

Які дії необхідно виконати в тому випадку, коли буде виявлено годинник, можливо відібраний у громадянина Л.?

Практичне заняття 12.3

1. Біля будинку № 33 по вул. Ревуцького в м. Києві був виявлений труп чоловіка з ознаками насильницької смерті. Для проведення огляду місця події та огляду трупа слідчий запросив спеціаліста, судово-медичного експерта, двох оперативних працівників поліції. Поняті до участі у проведенні слідчої (розшукової) дії не залучалися у зв'язку із застосуванням відеозапису. Через декілька днів слідчий викликав вищезазначених учасників для допиту як свідків.

Оцініть дії слідчого.

Чи допустив слідчий порушення норм КПК України?

Якщо так, яке юридичне значення мають ці порушення?

2. У полі знайдено труп невідомого. Слідчий вирішив оглянути навколишню місцевість і декілька селянських дворів, які стояли поблизу. Господар однієї із садиб не дозволив проводити огляд.

Як повинен діяти слідчий у цій ситуації? Яким чином потрібно оформити проведену слідчу (розшукову) дію?

3. Під час огляду місця події у лісі, коли слідчий за участю судово-медичного експерта перейшов до огляду трупа, понята Петренко знепритомніла, побачивши знівечене обличчя загиблого.

Як бути слідчому, маючи на увазі, що огляд проводився у безлюдному місці, де були, крім самого слідчого, привезених понятих та експерта, ще два працівники поліції?

Чи може він продовжити огляд з одним понятим?

4. Під час огляду місця події слідчий запросив у якості понятих прибиральницю, яка працює в апеляційному суді м. Києва, та співробітника Дарницького УП ГУНП у м. Києві.

Оцініть дії слідчого.

5.. Огляд місця події за заявою про крадіжку з магазину слідчий провів за участю директора цього ж магазину. У протоколі огляду місця події він вказав, що невідомий злочинець проник до магазину, розбивши віконне скло. Частинки розбитого скла він зібрав у пакет для подальшого дослідження. Крім того, слідчий записав до протоколу, що згідно із заявою директора, з каси магазину украдено валюту, а саме: 3 тисячі доларів США і 2,5 тисячі євро..

Біля магазину виявлені сліди взуття невідомої особи. Проте слідчий не зафіксував їх, а лише вказав у протоколі, що за словами директора магазину, ці сліди залишені ним.

Дайте оцінку діям слідчого.

6. Слідчий, здійснюючи кримінальне провадження щодо викрадення майна з квартири Никодименко, маючи достатні дані про те, що викрадені речі можуть знаходитись у квартирі батька підозрюваного, за погодженням з прокурором звернувся до слідчого судді з клопотанням про проведення там обшуку. Під час обшуку, що проводився на підставі ухвали слідчого судді, була присутня запрошена слідчим потерпіла Никодименко. Серед інших речей, про які було вказано в ухвалі слідчого судді, слідчий вилучив також зимове жіноче пальто Никодименко, зникнення якого вона і не помітила, але запевняла, що воно належить саме їй. За результатами проведення слідчої (розшукової) дії слідчий склав два протоколи . обшуку та пред'явлення речей для впізнання.

Оцініть дії слідчого і доказове значення протоколів.

Чи можна проводити обшук у осіб, які не є підозрюваними у кримінальному провадженні?

Чи можна вилучати під час обшуку речі, про які прямо не вказано в ухвалі слідчого судді про дозвіл на обшук?

Якщо так, то які процесуальні дії з цими речами необхідно здійснити далі?

7. У квартирі Панасенка, який підозрювався в отруєнні громадян талієм, слідчий проводив обшук, застосовуючи при цьому безперервний відеозапис ходу проведення обшуку, у зв'язку з чим поняті не були запрошені для участі в цій слідчій (розшуковій) дії. Під час проведення обшуку слідчий помітив, що Панасенко кинув у кишеню своєї бабусі невеликий пакунок.

Як повинен діяти слідчий у цій ситуації?

Чи дозволяє закон проводити обшук без участі понятих?

Якщо так, то в яких випадках?

8. Прокурор Кудрявцев звернувся до суду з клопотанням, в якому просить надати дозвіл на проведення обшуку в будинку, яким користується Носов, з метою відшукання та влучення речей, які були викрадені під час вчинення кримінального правопорушення, інших речей, предметів та документів, здобутих злочинним шляхом, обіг яких обмежено та/або заборонено, які мають значення для досудового розслідування, посилаючись на те, що слідчим управлінням здійснюється досудове розслідування кримінального провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, за фактом крадіжки майна.

Слідчий суддя, заслухавши прокурора, вивчивши клопотання та додані до нього матеріали, вважає, що дане клопотання не підлягає задоволенню з огляду

на те, що прохальна частина клопотання про проведення обшуку не містить переліку конкретних речей чи майна, які необхідно відшукати.

Оцініть дії прокурора та слідчого судді.

9. Під час проведення обшуку у кабінеті бухгалтера Кисилюк, слідчий побачив як бухгалтер Кисилюк сховала під власним одягом накладну, яка має значення для кримінального провадження. Слідчий запропонував бухгалтеру повернути накладну, інакше – він буде змушений її обшукати. Бухгалтер Кисилюк відмовилась повернути накладну, заявивши, що обшукувати її без ухвали слідчого судді слідчий не має права.

Як повинен діяти слідчий в цій ситуації?

Чи передбачений кримінальним процесуальним законодавством обшук особи?

Якщо так, то який процесуальний порядок проведення цієї слідчої (розшукової) дії?

Практичне заняття 12.4

1. Бровкін підозрювався у вчиненні квартирної крадіжки шляхом проникнення через відчинене вікно. За заявою потерпілого серед викрадених речей був і телевізор «Sony», документи на який ним були надані. Бровкін заперечував крадіжку телевізора, пояснюючи це тим, що великі габарити зазначеного телевізора, унеможлиблюють винесення його через вікно квартири. Слідчий вирішив провести слідчий експеримент, проте потерпілий не погоджувався на проведення цієї слідчої (розшукової) дії у його житлі.

Чи можна провести слідчий експеримент у житлі особи, якщо вона заперечує проти цього?

Який порядок проведення слідчого експерименту у наведеній ситуації?

2. Кучер був затриманий відразу після втечі з колонії і під час допиту дав показання, що гірську річку Гуйву він переплив за допомогою колоди, яка лежала на березі.

Слідчий одержав від оперуповноваженого повідомлення про те, що Кучеру допомагав переправлятися через річку місцевий житель Оксюта, який дав йому свій човен.

Слідчий вирішив перевірити, чи відповідають дійсності показання Кучера.

Як це зробити?

3. Під час здійснення кримінального провадження щодо вчинення квартирної крадіжки Плахутою, який разом з матір'ю приїхав у Україну два роки тому з Молдови, виникла необхідність встановлення віку Плахути, у зв'язку з відсутністю у нього документів про його вік. Мати неповнолітнього заявила, що її синові ще не виповнилось 14 років, але відповідних документів (свідectва про народження) вона не має і не знає де вони можуть знаходитися.

Яких заходів має вжити слідчий для встановлення віку особи (Плахути) у цій ситуації?

4. Кирилюк підозрювався у вчиненні розбійного нападу. Слідчий звернув увагу на дивну поведінку Кирилюка, який не завжди логічно давав показання, забував про що говорив. У зв'язку з цим у слідчого виникли сумніви щодо його психічного стану.

Які процесуальні дії має здійснити слідчий в цій ситуації?

Як повинен діяти слідчий, якщо Кирилюк відмовиться від участі у слідчій (розшуковій) дії, яку вирішить провести слідчий?

5. Озеров підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 366 КК України (службового підроблення). У кримінальному провадженні була проведена почеркознавча експертиза з метою встановлення особи, яка поставила підпис у фіктивних документах. Експерт надав висновок, що підписи виконані Озеровим. Проте, сторона захисту не погодилася з таким висновком експерта та виявила бажання самостійно залучити експерта для проведення експертизи.

Чи передбачена кримінальним процесуальним законодавством можливість сторони захисту залучати експертів для проведення експертизи?

Якщо так, то який порядок залучення експертів стороною захисту?

6. Після поховання Куйбіди, який загинув під час дорожньо-транспортної пригоди в результаті наїзду на нього автомашини, виникла необхідність у одержанні зразків його волосся.

Яким чином потрібно оформити цю слідчу (розшукову) дію?

7. Д. запідозрили в тому, що він надсилав О. листи з погрозами, вимагаючи у нього гроші. О. передав ці листи слідчому.

Які дії необхідно виконати слідчому при призначенні почеркознавчої експертизи?

Тема 13. Повідомлення про підозру – 6 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 4 год.

Питання до семінарського заняття (2 год):

1. Поняття, сутність та значення повідомлення про підозру у кримінальному провадженні.

2. Підстави повідомлення про підозру, вимоги до змісту та форми письмового повідомлення про підозру.

3. Вручення письмового повідомлення про підозру.

4. Підстави і процесуальний порядок зміни повідомлення про підозру.
5. Особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.

Завдання для практичного заняття (4 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Практичне заняття 13.1

1. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, було допитано потерпілого Петренка, який повідомив, що крадіжку міг вчинити його сусід Зарубенко, так як напередодні він був у нього в гостях. Враховуючи ці показання, слідчий склав письмове повідомлення про підозру, погодивши з прокурором, та вручив його Зарубенку, роз'яснивши йому права підозрюваного.

Дайте правову оцінку ситуації.

Чи достатньо підстав для повідомлення про підозру у наведеній вище ситуації?

2. Іванко був затриманий уповноваженою службовою особою на місці вчинення кримінального правопорушення відповідно до вимог, визначених ст. 208 КПК України, та доставлений до Дніпровського УП ГУНП у м. Києві. Через 24 години з моменту доставлення Іванка в управління поліції слідчий вручив йому письмове повідомлення про підозру та роз'яснив його права.

Оцініть дії слідчого.

Чи порушив він вимоги КПК України.

Якщо так, то які саме?

3. Іванко був затриманий уповноваженою службовою особою на місці вчинення кримінального правопорушення відповідно до вимог, визначених ст. 208 КПК України, та доставлений до Дніпровського УП ГУНП у м. Києві. Через 24 години з моменту затримання Іванка слідчий вручив йому письмове повідомлення про підозру, а на прохання підозрюваного детально роз'яснити кожне із зазначених прав, надав для ознайомлення науково-практичний коментар до КПК та підручник «Кримінальний процес України».

Оцініть дії слідчого.

Чи порушив він вимоги КПК України.

Якщо так, то які саме?

4. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, було зібрано достатньо доказів для оголошення підозри Зайченку у вчиненні кримінального правопорушення. Слідчим, за погодженням з прокурором, було складено письмове повідомлення про підозру. Проте, на

виклик слідчого для вручення письмового повідомлення про підозру Зайченко не прибув.

Дайте правову оцінку ситуації.

Який процесуальний порядок вручення письмового повідомлення про підозру у наведеному вище випадку?

З якого моменту особа набуває статусу підозрюваного у наведеній вище ситуації?

5. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України, було зібрано достатньо доказів для оголошення підозри Сичу у вчиненні кримінального правопорушення. Так як Сич на виклик слідчого для вручення письмового повідомлення про підозру не прибув, то слідчий направив «звичайним» листом за місцем проживання Сича це письмове повідомлення про підозру.

Дайте правову оцінку ситуації.

Чи набув Сич процесуального статусу підозрюваного?

6. Перебуваючи у приміщенні підрозділу органу досудового розслідування, Сиченко відмовився отримувати письмове повідомлення про підозру від слідчого, посилаючись на те, що таке повідомлення йому має бути вручено виключно прокурором у присутності його захисника.

Як діяти слідчому у наведеній ситуації?

Практичне заняття 13.2

1. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України, 23 червня 2022 року слідчий склав письмове повідомлення про підозру та вручив його Подоляку. Наступного дня слідчий вніс до ЄРДР відомості про правову кваліфікацію кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється Подоляк.

Оцініть дії слідчого. Чи дотримані ним вимоги КПК України?

2. У кримінальному провадженні слідчий повідомив підозру Єрмаку у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України. Під час досудового розслідування виникла необхідність перекваліфікувати діяння, вчинене Єрмаком, так як було встановлено, що крадіжка була вчинена з проникненням у житло.

Які дії слідчого мають бути у наваленій ситуації?

3. При проведенні досудового розслідування слідчий встановив підстави для зміни раніше повідомленої підозри, яка була складена прокурором. У зв'язку із цим слідчий особисто склав та вручив підозрюваному нове повідомлення про підозру та у добовий строк повідомив про прийняте рішення прокурора.

Оцініть дії слідчого.

Який процесуальний порядок зміни повідомлення про підозру?

4. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України (Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою), було зібрано достатньо доказів для підозри судді апеляційного суду м. Києва Солдатенка у вчиненні кримінального правопорушення. Слідчим, за погодженням з прокурором, було складено письмове повідомлення про підозру та вручено Солдатенку у день його складання.

Дайте правову оцінку ситуації.

Чи були у вказаній ситуації порушені вимоги КПК України.

Якщо так, то які саме?

5. Сорока був затриманий уповноваженою службовою особою на місці вчинення злочину, передбаченого п. 1 ч. 2 ст. 115 КК України, відповідно до вимог, визначених ст. 208 КПК України. Після доставлення затриманого до Дніпровського УП ГУНП у м. Києві було з'ясовано що Сорока є народним депутатом України.

Дайте правову оцінку ситуації.

Як діяти слідчому у наведеній ситуації?

6. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 121 КК України, було зібрано достатньо доказів для оголошення підозри Кравцю у вчиненні кримінального правопорушення. Слідчим, за погодженням з прокурором, було складено письмове повідомлення про підозру.

Який процесуальний порядок вручення письмового повідомлення про підозру у наведеному вище випадку?

Який процесуальний порядок виклику особи для вручення повідомлення про підозру?

Як слідчий має вказати процесуальний статус Кравця у повістці про виклик?

Тема 14. Зупинення досудового розслідування – 6 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 4 год.

Питання до семінарського заняття (2 год):

1. Поняття, значення та підстави зупинення досудового розслідування.
2. Загальні процесуальні вимоги щодо прийняття рішення про зупинення досудового розслідування.
3. Підстави та процесуальний порядок оголошення розшуку підозрюваного.

4. Підстави та процесуальний порядок відновлення досудового розслідування.

Завдання для практичного заняття (4 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Практичне заняття 14.1

1. Досудове розслідування було зупинено слідчим у зв'язку із тяжкою хворобою підозрюваного. Для уточнення діагнозу хвороби підозрюваного та його стану слідчий допитав в якості свідка лікаря, що здійснює лікування.

Оцініть дії слідчого.

Які слідчі (розшукові) дії дозволяється проводити після зупинення досудового розслідування?

2. Під час вручення письмового повідомлення про підозру громадянин Коваленко заявив клопотання про зупинення досудового розслідування у зв'язку із тим, що у нього є хронічне захворювання і в даний час воно знаходиться у стадії загострення. Це він підтвердив відповідним висновком лікарської комісії.

Чи підлягає задоволенню клопотання підозрюваного?

Які підстави зупинення досудового розслідування передбачені КПК України?

3. При проведенні досудового розслідування не встановлено місцезнаходження підозрюваного Доренко. Слідчий виконав всі слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії для здійснення розшуку підозрюваного. Після чого виніс постанову про зупинення досудового розслідування, копію якої направив прокурору.

Чи відповідають дії слідчого вимогам КПК України?

Який процесуальний порядок зупинення досудового розслідування?

4. Слідчий за погодженням з прокурором звернувся до слідчого судді з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування. Слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання, оскільки слідчий не довів, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та оголошений у міждержавний та/або міжнародний розшук.

Яке рішення слід прийняти слідчому?

5. Підозрюваний Лановенко був викликаний до слідчого для проведення слідчих (розшукових) дій. Проте в призначений день та час він не з'явився до слідчого, а зателефонував до нього і повідомив, що знаходиться на санаторно-курортному лікуванні, тривалість якого 24 дні. Копію санаторно-курортної

книжки слідчому надала мати підозрюваного. Виходячи з цих обставин слідчий виніс постанову про зупинення досудового розслідування на підставі п. 2 ч. 1 ст. 280 КПК України.

Чи були підстави для зупинення слідства у цьому випадку? Дайте правову оцінку описаній ситуації?

6. Прокурор виніс постанову про зупинення досудового розслідування у зв'язку з необхідністю виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва, яка була оскаржена потерпілим. Слідчий суддя, скасовуючи цю постанову вказав на те, що такі процесуальні дії мають бути виконані без прийняття рішення про зупинення досудового розслідування, оскільки місцезнаходження підозрюваного за кордоном встановлено, і необхідно вирішувати питання про його екстрадицію.

Чи відповідають дії слідчого судді вимогам КПК України?

7. Підозрюваний Твердохліб систематично не з'являвся за викликами слідчого. Слідчий суддя задовольнив клопотання слідчого про привід підозрюваного. Проте при здійсненні приводу за місцем проживання підозрюваний Твердохліб не знаходився. Сусіди повідомили, що не бачили його вже тиждень. Слідчий прийняв рішення про зупинення досудового розслідування та оголошення в розшук підозрюваного.

Дайте правову оцінку рішення слідчого.

Практичне заняття 14.2

1. Після вчинення тяжкого злочину та повідомлення про підозру Свириденко з метою ухилення від кримінальної відповідальності залишив місце свого постійного проживання. Проведеними слідчими (розшуковими) та іншими процесуальними діями встановити його місцезнаходження не вдалося у зв'язку чим досудове розслідування у цьому кримінальному провадженні було зупинено, а Свириденко оголошений в розшук.

Через 10 років Свириденко був затриманий. Він заявив клопотання слідчому про звільнення його від кримінальної відповідальності у зв'язку з закінченням строків давності притягнення до кримінальної відповідальності.

Яке рішення слід прийняти слідчому?

2. Слідчий неодноразово належним чином повідомляв підозрюваного Нетудихату про виклик до нього. Проте підозрюваний без поважних причин не з'являвся. Встановити його місцезнаходження не вдалося. Слідчий виніс постанову про оголошення розшуку підозрюваного. Оскільки досудове розслідування не зупинялося, то він не вніс відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Слідчий не доручав оперативним підрозділам здійснення розшуку підозрюваного, а сам його проводив.

Чи відповідають дії слідчого вимогам КПК України?

4. Підозрювані Логвиненко та Самойленко за попереднім зговором вчинили крадіжку особистого майна. Логвиненко був затриманий, а Самойленко переховувався від органів досудового розслідування з метою ухилення від кримінальної відповідальності. Слідчий виділив матеріали досудового розслідування щодо підозрюваного Самойленка та виніс постанову про його зупинення та оголошення розшуку підозрюваного.

Оцініть дії слідчого.

5. Після повідомлення про підозру з метою ухилення від кримінальної відповідальності Корбут залишив місце свого постійного проживання. Проведеними слідчими (розшуковими) встановити його місцезнаходження не вдалося у зв'язку чим досудове розслідування у цьому кримінальному провадженні було зупинено, а Корбут оголошений в розшук.

Через 5 місяців виникла потреба допитати Щуку як свідка у цьому кримінальному провадженні.

Чи можна слідчий провести допит свідка у наведеній ситуації?

6. При проведенні досудового розслідування не встановлено місцезнаходження підозрюваного Ляшка. Слідчий виконав всі слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії для здійснення розшуку підозрюваного. Після чого виніс постанову про зупинення досудового розслідування, копію якої направив потерпілому, який не погодився з таким рішенням слідчого.

Чи може потерпілий оскаржити це рішення слідчого?

Якщо так, то куди і в які строки?

Тема 15. Закінчення досудового розслідування – 8 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 6 год.

Питання до семінарського заняття (2 год):

1. Загальні положення та форми закінчення досудового розслідування.
2. Підстави закриття кримінального провадження та провадження щодо юридичної особи.
3. Обвинувальний акт як форма закінчення досудового розслідування: поняття, значення та зміст.
4. Загальні положення та порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності.
5. Звернення до суду з клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.
6. Систематизація матеріалів кримінального провадження та відкриття матеріалів іншій стороні.

Завдання для практичного заняття (6 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Практичне заняття 15.1

1. В результаті проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні щодо Коваленка було встановлено відсутність в його діянні складу кримінального правопорушення. В ході розслідування жодній іншій особі не повідомлялося про підозру.

Яке рішення може прийняти слідчий? Обґрунтуйте це рішення.

2. Слідчий прийняв постанову про закриття кримінального провадження з підстави, передбаченої п.1 частини першої ст.284 КПК України, та надіслав її копію потерпілому. На 18-тий день після отримання копії цієї постанови, потерпілий надіслав поштою прокуророві на неї скаргу. Прокурор, який погодився із позицією потерпілого, виніс постанову про скасування постанови слідчого у зв'язку із незаконністю.

Оцініть дії прокурора.

Який процесуальний порядок закриття кримінального провадження?

3. Харитонов, будучи в нетверезому стані, під час сварки завдав ножове поранення своєму сину, чим спричинив йому тяжкі тілесні ушкодження, які були небезпечні для життя. По даному факту було розпочато кримінальне провадження. У період досудового розслідування підозрюваний Харитонов загинув в автомобільній катастрофі.

Хто і яке процесуальне рішення повинен прийняти по цьому кримінальному провадженню?

4. Крупчак під час сварки зі своїм знайомим Потапенком та завдав йому легкі тілесні пошкодження. По даному факту було розпочато кримінальне провадження. У період досудового розслідування потерпілий звернувся до слідчого з проханням не притягати Крупчака до кримінальної відповідальності.

Яке рішення має прийняти слідчий у наведеній ситуації?

5. В обвинувальному акті слідчий зробив такий запис: «Вина обвинуваченого Ломаченка доведена зібраними в кримінальному провадженні доказами, незважаючи на заперечення своєї вини самим обвинуваченим. Показання свідка Ломаченко слід визнати недопустимими, оскільки вона є рідною сестрою обвинуваченого Ломаченка й зацікавлена у вирішенні кримінального провадження на його користь. Будь-яких інших доказів своєї невинуватості обвинувачений Ломаченко не надав».

Оцініть зроблений слідчим запис з огляду на засади кримінального провадження.

6. Після закінчення досудового розслідування слідчий склав обвинувальний акт і направив його з матеріалами кримінального провадження до суду. Суддя повернув слідчому обвинувальний акт, зазначивши, що для направлення матеріалів до суду необхідна згода прокурора і попросив узгодити обвинувальний акт з прокурором. Матеріали досудового розслідування суддя залишив у себе.

Оцініть ситуацію.

Чи правомірні дії слідчого і судді?

7. Не погодившись із обвинувальним актом на тій підставі, що у ньому не вказано обставин, які обтяжують чи пом'якшують покарання, прокурор дав усну вказівку слідчому усунути зазначений недолік у триденний строк.

Чи відповідають дії прокурора нормам КПК України?

Які відомості має містити обвинувальний акт?

Практичне заняття 15.2

1. Встановивши під час досудового слідства, що злочин передбачений ч. 1 ст. 185 КК України (Таємне викрадення чужого майна (крадіжка)) вчинив 10-річний Романюк, слідчий виніс постанову про закриття кримінального провадження і направив матеріали кримінального провадження прокурору. Прокурор скасував постанову слідчого, відновив досудове слідство і дав вказівку слідчому провести досудове слідство у повному обсязі і скласти клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру.

Оцініть ситуацію.

Чи правомірні дії слідчого і прокурора ?

2. У кримінальному провадженні Дорошенко підозрювався у вчиненні вбивства Швидкої. Вхіді досудового розслідування було призначено стаціонарну судово-психіатричну експертизу, згідно висновку якої Дорошенко на момент вчинення інкримінованого йому діяння не міг усвідомлювати свої дії та керувати ними, однак на час проведення експертизи він є здоровим.

У якій формі повинен закінчити слідчий досудове розслідування цього кримінального провадження?

3. Пономаренко вчинив злочин передбачений ч. 2 ст. 190 КК України (шахрайство, вчинене повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або таке, що завдало значної шкоди потерпілому) внаслідок чого було розпочате досудове розслідування. Після повідомлення про підозру Пономаренко залишив місце свого постійного проживання, встановити його місцезнаходження не вдалося. Досудове розслідування у цьому кримінальному провадженні було зупинено, а Пономаренко оголошений в розшук. Через 8 років Пономаренко був затриманий. Під час допиту він заявив клопотання слідчому про звільнення його від кримінальної відповідальності у зв'язку з закінченням строків давності.

Яке рішення слід прийняти слідчому?

4. Після закінчення досудового розслідування потерпілий Бойко ознайомився з 1 томом кримінального провадження, в якому були зосереджені матеріали про злочин, від вчинення якого він постраждав. Решту, 5 томів кримінального провадження з матеріалами про інші злочини, слідчий йому не пред'явив. Потерпілий Бойко заявив клопотання про те, щоб йому надали можливість ознайомитися з усіма матеріалами кримінального провадження.

Як слідчий повинен вирішити заявлене клопотання?

5. До Дарницького управління поліції ГУНП в місті Києві надійшла письмова заява Курченко про притягнення до кримінальної відповідальності її співмешканця Дацюка, який її зґвалтував. Було розпочате досудове розслідування. Через 15 днів потерпіла звернулася із клопотанням про закриття кримінального провадження у зв'язку з тим, що вона помирилася з Дацюком, а він пообіцяв з нею одружитися.

Оцініть ситуацію.

Які підстави закриття кримінального провадження передбачені у КПК України?

6. Під час досудового розслідування злочину передбаченого ч. 2 ст. 194 КК України (Умисне знищення або пошкодження чужого майна, що заподіяло шкоду у великих розмірах) було встановлено, що підозрюваний Гловт перебуває на обліку у психіатра за місцем проживання. Слідчий призначив судово-психіатричну експертизу. За висновком експерта Гловт під час вчинення злочину у повній мірі був не здатний усвідомлювати свої дії та керувати ними. Слідчий завершив досудове слідство складанням обвинувального акту, який направив з матеріалами досудового розслідування прокурору.

Оцініть правомірність дій слідчого.

7. 17 річний Назаров вчинив злочин передбачений ч. 2 ст. 185 КК України (крадіжка, вчинена повторно або за попередньою змовою групою осіб). Вина Назарова була повністю доведена зібраними під час досудового розслідування доказами. Слідчий склав подання про вирішення питання про застосування примусових заходів виховного характеру і після узгодження його з прокурором направив до слідчого судді.

Оцініть правомірність дій слідчого і прокурора.

Практичне заняття 15.3

1. 14 річний Феденко вчинив злочин передбачений ч. 3 ст. 186 КК України (крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому). Досудовим розслідуванням його вину у вчинення злочину було доведено. Після завершення досудового слідства слідчий склав клопотання про вирішення

питання про застосування примусових заходів виховного характеру і направив його до суду.

Оцініть правомірність дій слідчого.

2. У результаті проведеного досудового розслідування по факту вчинення злочину, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України (вбивство, тобто умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині), встановити особу, яка вчинила злочин не вдалося. Через 16 років проведеною експертизою ДНК було встановлено що злочин вчинив Сушко. Затриманий Сушко свою вину у вчиненні злочину визнав. Розслідування було завершено, складено обвинувальний акт, який був направлений до суду. Під час судового розгляду суддя виніс ухвалу про звільнення Сушка від кримінальної відповідальності у зв'язку з закінченням строків давності.

Оцініть ситуацію.

Чи правомірні дії судді ?

3. Ревченко вчинив злочин передбачений ч. 3 ст. 189 КК України (вимагання, поєднане з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, або таке, що завдало майнової шкоди у великих розмірах). Вина Ревченка була повністю доведена під час досудового розслідування. Однак сам Ревченко свою вину не визнав. Колектив підприємства, де працював Ревченко звернувся до прокурора з клопотанням передати їм Ревченка на поруки і звільнити його від кримінальної відповідальності. Прокурор задовольнив клопотання, виніс постанову про звільнення Ревченка від кримінальної відповідальності, вказавши в мотивувальній частині постанови, що вина Ревченка повністю доведена зібраними у кримінальному провадженні доказами, злочин вчинено вперше, тому Ревченко може бути переданий на поруки трудовому колективу.

Оцініть ситуацію.

Чи правомірні дії прокурора ?

4. Під час досудового розслідування слідчий зібрав достатньо доказів про вчинення крадіжки із квартири Бережного підозрюваним Лимарчуком. Потерпілий Бережний, ознайомившись із матеріалами кримінального провадження, жодного клопотання не заявив.

Ознайомившись разом із захисником з матеріалами кримінального провадження, Лимарчук заявив клопотання про закриття кримінального провадження стосовно нього у зв'язку з дійовим каяттям, оскільки він щиро розкався, свою вину визнав і повністю відшкодував потерпілому Бережному завдані злочином збитки.

Оцініть ситуацію.

Яке процесуальне рішення повинен прийняти слідчий за даних умов?

5. Слідчий, встановивши на стадії досудового розслідування підстави для звільнення від кримінальної відповідальності Петрова та отримавши згоду

підозрюваного Петрова на таке звільнення, прийняв постанову про закриття кримінального провадження.

Оцініть ситуацію.

Чи правомірні дії слідчого?

6. Прокурор надіслав запит захиснику підозрюваного, щодо надання доступу до документів, відомості з яких сторона захисту має намір використати у суді як докази. Надаючи відповідь на запит, захисник у письмовій формі відмовив прокуророві у доступі, посилаючись на те, що ці відомості можуть бути використані прокурором на підтвердження винуватості обвинуваченого.

Чи відповідають дії захисника вимогам КПК України?

7. Захисник підозрюваного, ознайомлюючись із матеріалами досудового розслідування, заявив клопотання слідчому про надання йому можливості ксерокопіювати окремі документи, а також надати доступ до приміщення органу досудового розслідування, де зберігаються речові докази.

Як вирішити заявлене клопотання?

Який процесуальний порядок відкриття матеріалів іншій стороні?

Тема 16. Особливі порядки досудового розслідування. Провадження в умовах воєнного стану.– 4 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 2 год.

Питання до семінарського заняття (2 год):

1. Загальні положення досудового розслідування у формі дізнання.
2. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальний проступок. Вилучення речей і документів. Повідомлення про підозру.
3. Процесуальний порядок провадження спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень.
4. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного стану.

Завдання для практичного заняття (2 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. 23 червня 2020 року дізнавач Володарського РВ НП України в Київській області Костенко О.А., який виїжджав на місце вчинення кримінального правопорушення, вніс відповідні відомості до ЄРДР та розпочав кримінальне провадження за фактом вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України (Крадіжка). Під час досудового розслідування Костенко О.А. провів ряд слідчих (розшукових) дій для

встановлення особи, яка вчинила цей кримінальний проступок (допити свідків, потерпілого).

Дайте правову оцінку ситуації.

Чи може дізнавач самостійно приймати рішення про здійснення ним досудового розслідування у формі дізнання?

Якщо ні, то хто уповноважений приймати такі рішення?

2. Дізнавач Кот О.М., який здійснював досудове розслідування у формі дізнання кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 309 КК України, для встановлення фактичних даних, які стосуються обставин вчинення кримінального проступку, провів такі слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії: допити свідків, пред'явлення особи для впізнання, зняття інформації з електронних інформаційних систем, обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи.

Оцініть дії дізнавача.

Чи порушив він вимоги КПК України?

Якщо так, то які саме?

3. Дізнавач звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування Антонову О.М., підозрюваному у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України (Крадіжка), запобіжного заходу у вигляді застави. У клопотанні про застосування запобіжного заходу дізнавач виклав обставини, які свідчать про наявність ризику того, що Антонов О.М. може незаконно впливати на свідка та потерпілого.

Оцініть дії дізнавача.

Чи порушив він вимоги КПК України?

Якщо так, то які саме?

4. 15 травня 2020 року до ЄРДР були внесені відомості про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 309 КК України (Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту).

20 травня 2020 року письмове повідомлення про підозру у вчиненні цього кримінального проступку було вручено Мухіну О.С.

З якої дати слід обраховувати строки досудового розслідування у формі дізнання?

Визначте строки закінчення дізнання у наведеній ситуації.

Чи можна продовжити строки дізнання у наведеній вище ситуації?

Якщо так, то на який строк можна продовжувати дізнання та який процесуальний порядок прийняття цього рішення?

5. 13 грудня о 16 год. 00 хв. Лазукову вручено повідомлення про підозру у вчиненні кримінального проступку. Одночасно із врученням повідомлення про підозру його ознайомили із результатами медичного освідчування.

15 грудня дізнавач направив прокурору матеріали дізнання для прийняття рішення.

18 грудня підозрюваний звернувся із клопотанням до прокурора про проведення експертизи у зв'язку із незгодою з результатами медичного освідчування.

*Яке рішення має прийняти прокурор у наведеній ситуації
Оцініть дії кожного учасника.*

6. 15 січня 2021 року о 08.00 Зеленька С.В., якого застали на місці вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 185 КК України (Крадіжка), було затримано в порядку, визначеному ст. 298-2 КПК України.

18 січня 2021 року о 16.00 дізнавач подав прокурору всі зібрані матеріали дізнання разом із повідомленням про підозру.

*Оцініть дії дізнавача.
Чи порушив він вимоги КПК України?
Якщо так, то які саме?*

7. Неповнолітній Власенко, який підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.187 КК України, переховувався від органів досудового розслідування на тимчасово окупованій території України з метою ухилення від кримінальної відповідальності. У зв'язку з цим, слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні. За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя, дійшовши висновку, що подане клопотання не відповідає вимогам ч. 2 ст. 297-2 КПК України, відмовив у його задоволенні.

*Оцініть дії слідчого та слідчого судді.
Чи порушили вони вимоги КПК України?
Якщо так, то які саме?*

8. До слідчого судді надійшло клопотання слідчого погодженого прокурором, в якому слідчий просить надати дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні стосовно Демчука, підозрюваного у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 146, ч. 2 ст. 365 КК України. Слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи відсутністю достатніх доказів для підозри особи щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення. Через деякий час слідчий, усунувши недоліки, знов звернувся до слідчого судді з тим же клопотанням.

Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти слідчий суддя?

9. У полі знайдено труп невідомого. Слідчий вирішив оглянути навколишню місцевість і декілька селянських дворів, які стояли поблизу. Господар однієї із садиб не дозволив проводити огляд.

Як повинен діяти слідчий у цій ситуації?

Чи є особливості проведення цих процесуальних дій в умовах воєнного стану.

10. Іванчук був затриманий уповноваженою службовою особою на місці вчинення кримінального правопорушення відповідно до вимог, визначених ст. 208 КПК України о 01 год. 00 хв. 01 квітня 2022 року та доставлений до Дніпровського УП ГУНП у м. Києві.

Визначте строки повідомлення про підозру, доставлення до суду та строк затримання Іванчука як за звичайних обставин, так і в період воєнного стану.

11. Слідчий вирішив провести обшук у квартирі Калитки, якого викрили у вчиненні 20 квартирних крадіжок. Враховуючи те, що в країні було оголошено воєнний стан, з об'єктивних причин слідчий не міг отримати ухвалу слідчого судді про проведення обшуку в житлі Калитки.

Як бути слідчому у наведеній ситуації?

Хто може прийняти рішення про проведення обшуку житла під час дії воєнного стану?

12. Слідчий СБ України звернувся до слідчого судді районного суду м. Маріуполя з клопотанням про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою відносно Анісімова, який діючи умисно на території с. Карлівка Ясинуватського району Донецької області, за власною ініціативою приймав участь та сприяв діяльності самопроголошеної «Донецької народної республіки» утвореної у м. Донецьку, одним із основних завдань якої є зміна меж території та державного кордону України в спосіб, що суперечить порядку, встановленому Конституцією України - тобто стійкого об'єднання невизначеної кількості осіб (більше трьох), що створене з метою здійснення терористичної діяльності.

У розгляді клопотання слідчий суддя відмовив, мотивуючи це тим, що згідно ст. 32 КПК України, кримінальне провадження здійснює суд, у межах територіальної юрисдикції якого вчинено кримінальне правопорушення.

Оцініть ситуацію. Чи правомірні дії слідчого судді? Якщо так, то як діяти слідчому в умовах ситуації, що склалася?

Тема 17. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування – 4 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 2 год.

Питання до семінарського заняття (2 год):

1. Поняття і сутність оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.
2. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування.
3. Строк подання та порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора під час досудового розслідування.
4. Ухвали слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування.
5. Оскарження слідчим, дізнавачем рішень, дій чи бездіяльності прокурора.

Завдання для практичного заняття (2 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Слідчий, встановивши при проведенні досудового розслідування відсутність події кримінального правопорушення, прийняв рішення про закриття кримінального провадження та роз'яснив заявнику, що він має право оскаржити це рішення керівнику органу досудового розслідування.

Чи є вірним роз'яснення слідчого?

Які рішення слідчого можуть бути оскаржені?

2. Свідок Іванов усно повідомив прокурору про те, що слідчий допитував його з 8 години ранку до 17 години вечора, а після завершення допиту не надав можливості йому ознайомитись із протоколом допиту, а зобов'язав його підписати, не читаючи.

Чи відповідають дії слідчого вимогам КПК України?

Як повинен діяти прокурор у цій ситуації?

3. 8 червня 2015 року прокурор виніс постанову про зупинення досудового розслідування у зв'язку із тим, що місцезнаходження підозрюваного невідоме, 11 червня 2015 року прокурор направив цю постанову потерпілому. Потерпілий 22 червня 2015 року надіслав скаргу на цю постанову до суду. Слідчий суддя повернув скаргу, мотивуючи своє рішення тим, що скарга подана після закінчення передбаченого законом строку, а потерпілий не порушує питання про його поновлення.

Чи відповідають дії слідчого судді нормам КПК України?

4. Прокурор надав усну вказівку слідчому зупинити досудове розслідування та передати йому матеріали розслідування у зв'язку із тим, що йому необхідно підготувати аналітичну довідку по цьому кримінальному провадженню до Генеральної прокуратури України.

Як діяти слідчому у цій ситуації?

Який процесуальний порядок оскарження дій та рішень прокурора?

5. Розглядаючи скаргу потерпілого на постанову про закриття кримінального провадження у зв'язку із відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення, слідчий суддя відмовив у її задоволенні, на тій підставі, що у судовому засіданні з'явився слідчий, а не прокурор, якому слідчий направив копію цього рішення.

Чи відповідають дії слідчого судді вимогам КПК України?

Який процесуальний порядок розгляду скарг на рішення слідчого?

6. Слідчий за погодженням з прокурором звернувся до місцевого суду із клопотанням про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою до особи, яку затримано за підозрою у вчиненні особливо тяжкого злочину. Слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи своє рішення тим, що до клопотання не було додано перелік свідків, яких слідчий вважає за необхідне допитати під час судового розгляду щодо запобіжного заходу.

Чи відповідає ухвала слідчого судді вимогам КПК України?

Який процесуальний порядок оскарження ухвал слідчого судді?

7. При проведенні досудового слідства прокурор дав письмову вказівку слідчому змінити кваліфікацію вчиненого кримінального правопорушення та повторно здійснити повідомлення про підозру. Слідчий вважаючи вказівку прокурора необґрунтованою, не виконав її і оскаржив вищестоящому прокурору.

Чи відповідають дії слідчого і прокурора вимогам КПК України?

Розділ 3. Особлива частина кримінального процесу (II)

Тема 18. Підсудність і підготовче судове провадження – 6 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 4 год.

Питання до семінарського заняття (2 год.):

1. Поняття та види підсудності у кримінальному провадженні.
2. Поняття, завдання і функціональне призначення підготовчого судового провадження.

3. Строки і загальний порядок здійснення підготовчого судового провадження.

4. Рішення суду, що можуть бути прийняті у підготовчому судовому засіданні.

5. Вирішення питань, пов'язаних з підготовкою до судового розгляду.

Завдання для практичного заняття (4 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Практичне заняття 18.1

1. Громадяни Карпов, Максимець та неповнолітній Школьник вчиняли крадіжки із проникненням в житло громадян на території Київської, Полтавської, Черкаської та Харківської областей.

Який суд повинен розглядати таке кримінальне провадження?

2. У підготовчому судовому засіданні, що проходило у Березанському міському суді Київської області, з'ясувалося, що більшість свідків у кримінальному провадженні проживають у сусідньому Баришівському районі Київської області.

Чи має право суд передати провадження для розгляду до Баришівського міського суду? Чи має право Баришівський міський суд відмовитися від прийняття провадження до свого розгляду? Який порядок вирішення питання про передачу провадження у такому випадку?

3. Під час судового розгляду Шевченківським районним судом м. Києва кримінального провадження щодо Геращенка було встановлено, що він з серпня 2018 року по вересень 2020 року працював у Шевченківському районному суді м. Києва помічником судді.

Які правові наслідки тягнуть за собою виявлені обставини.

4. Під час підготовчого судового засідання Вищий антикорупційний суд розглянув клопотання захисника обвинуваченого Іванюка (державного службовця, посада якого належить до категорії "А") у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 209, ч. 2 ст. 209 КК України про направлення обвинувального акта за територіальною підсудністю до Святошинського районного суду міста Києва. Колегія суддів за наслідками розгляду заявленого клопотання вирішила його задовольнити з огляду на те, що кримінальне провадження здійснюється судом, у межах територіальної юрисдикції якого закінчено досудове розслідування.

Оцініть рішення колегії суддів Вищого антикорупційного суду з точки зору правил визначення підсудності.

Практичне заняття 18.2

1. До суду надійшло кримінальне провадження щодо неповнолітнього Майстренка, обвинуваченого у вчиненні злочину, передбаченого п. 4 ч. 2 ст. 115 КК України.

Яким повинен бути склад суду для розгляду такого провадження? Як діяти у випадку наявності в суді першої інстанції лише одного судді, уповноваженого на здійснення кримінальних проваджень стосовно неповнолітніх?

2. В провадженні районного суду знаходиться кримінальне провадження відносно обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 369-2 КК України. Захисником обвинуваченого у підготовчому судовому засіданні заявлено усне клопотання про закриття кримінального провадження у зв'язку із відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення. Своє клопотання захисник мотивує тим, що з матеріалів кримінального провадження, наданих йому та його підзахисному для ознайомлення, вбачається, що обвинувачений добровільно відмовився від вчинення злочину та відмовлявся отримувати кошти, які йому надавалися. Обвинувачений підтримав клопотання захисника.

Суд, вислухавши думку учасників кримінального провадження, приходить до висновку, що клопотання захисника підлягає задоволенню.

Оцініть рішення суду з точки зору його правомірності.

3. Під час підготовчого судового засідання кримінального провадження по обвинуваченню ОСОБА_1 у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 307, ч. 1 ст. 309 КК України обвинувачений заявив клопотання про розгляд кримінального провадження судом присяжних. Захисник підтримав думку свого підзахисного. Прокурор виступив проти задоволення клопотання обвинуваченого. Суд, вислухавши думку учасників підготовчого судового провадження, вважає, що клопотання підлягає задоволенню з огляду на положення КПК України, відповідно до яких, розгляд кримінального провадження стосовно обвинуваченого у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк більше десяти років, може здійснюватися судом присяжних.

Дайте правову оцінку діям сторін та суду.

Тема 19. Судовий розгляд – 10 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 8 год.

Питання до семінарського заняття (2 год.):

1. Поняття, суть, значення та завдання стадії судового розгляду.
2. Загальні положення судового розгляду та їх характеристика.

3. Межі судового розгляду.
4. Спрощене судове провадження щодо кримінальних проступків.
5. Провадження в суді присяжних.
6. Судовий розгляд та його етапи.

Завдання для практичного заняття (8 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Практичне заняття 19.1

1. Під час судового розгляду у кримінальному провадженні на етапі дослідження доказів відбулася заміна одного із суддів, після чого в наступному судовому засіданні судовий розгляд був продовжений. Процесуальні дії, на проведенні яких наполягала сторона захисту, повторно не здійснювалися після заміни судді, а показання потерпілої, які не були предметом безпосереднього дослідження нового складу суду, в подальшому були використані для обґрунтування вироку.

Оцініть дії суду. Чи були допущені порушення загальних положень судового розгляду? Назвіть загальні положення судового розгляду.

2. В провадженні районного суду перебуває кримінальне провадження по обвинуваченню Червоненка у вчиненні злочину, передбаченого ст. 286 КК України. Під час судового розгляду прокурор Березняк, який підтримував в суді обвинувачення, склав постанову про відмову від підтримання державного обвинувачення, яка погоджена керівником прокуратури вищого рівня. Про відмову прокурора від обвинувачення та про можливість самостійно підтримувати обвинувачення відповідним листом повідомлено потерпілого, проте останній в судовому засіданні, призначено не з'явився та не надав суду згоди на підтримання обвинувачення в суді.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалася, відповідно до принципу диспозитивності.

3. Під час судового розгляду було встановлено, що вбивство вчинено не з корисливих, а з хуліганських мотивів.

Якими мають бути подальші дії суду у зв'язку з встановленими обставинами?

4. Потерпілий під час судового розгляду кримінального провадження надав у судовому засіданні письмове клопотання, в якому прохає перекваліфікувати дії обвинуваченого з ч. 1 ст. 125 КК України на ч. 4 ст. 296 КК України, оскільки вважає, що останній грубо порушував громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжувалось

особливою зухвалістю та винятковим цинізмом із застосуванням вогнепальної зброї заздалегідь заготовленої для нанесення тілесних ушкоджень.

Яке рішення повинен прийняти суд за наслідками розгляду клопотання потерпілого?

5. Захисник обвинуваченого Ільченка заявив відвід прокурору через те, що він в судовому засіданні повідомив про нову підозру, яка не відповідає обвинувальному акту.

Оцініть правомірність дій захисника і прокурора.

6. Під час судового розгляду головуєчий з'ясував, що потерпілий Маніта не з'явився у судове засідання без поважних причин.

Чи можливий, в цьому випадку, судовий розгляд за відсутності потерпілого? Чи може суд застосувати стягнення стосовно Маніти?

Практичне заняття 19.2

1. Під час проведення судового засідання за кримінальним провадженням відносно Рудкевича за обвинуваченням за ч. 2 ст. 190 КК України обвинуваченим було заявлено відвід прокурору Баранчик, оскільки вважає його необ'єктивним, заінтересованим в незаконному обвинуваченні, в бажанні «посадити його», крім того, обвинувачений зазначав, що прокурор не знає законів України, тому, на його думку, не має право приймати участь в кримінальному провадженні.

Вислухавши обвинуваченого, його захисника, який підтримав заявлений відвід, суд, керуючись ст.ст. 77, 81 КПК України, задовольнив заяву про відвід.

Оцініть правомірність дій суду. Чи були порушені вимоги кримінального процесуального закону прокурором?

2. Судовий розгляд кримінального провадження в Оболонському районному суді м. Києва щодо Мусієнка, обвинуваченого у вчиненні злочину, передбаченого п. 4 ч. 2 ст. 115 КК України, здійснювався колегіально у складі трьох суддів. Під час допиту обвинувачений Мусієнко заявив клопотання про розгляд його справи судом присяжних.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.

На якому етапі судового провадження вирішується питання про склад суду та про розгляд провадження судом присяжних?

3. Під час розгляду кримінального провадження відносно Бублика, обвинуваченого у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.3 ст.185 КК України, обвинувачений заявив клопотання про призначення повторної трасологічної експертизи для ідентифікації особи, якою залишені сліди пальців рук в будинку та літній кухні, оскільки він не погоджується з висновками раніше проведених експертиз, згідно яких виявлені в ході оглядів місця події сліди пальців рук залишені ним. Суд задовольнив клопотання і

своєю ухвалою доручив проведення повторної експертизи в іншій експертній установі.

Чи правомірними є дії суду? У яких випадках суд має право своєю ухвалою доручити проведення експертизи експертній установі, експерту або експертам незалежно від наявності клопотання?

4. Під час проведення судового розгляду кримінального провадження по обвинуваченню Хохлова за ст. 307 КК України захисник в порядку ч. 3 ст. 333 КПК України заявив клопотання про проведення слідчих дій під час судового провадження. У своєму клопотанні захист прохав доручити органу досудового розслідування шляхом подання запиту до ПРАТ "МТС"Україна отримати роздруківки телефонних розмов (вхідних та вихідних дзвінків) з телефону НОМЕР_1 за період часу з 01.06. по 27.09.2021 року.

Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд щодо заявленого клопотання?

5. В провадженні суду знаходиться кримінальне провадження за обвинуваченням Іванова у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 187 КК України.

У відкритому судовому засіданні за участю сторін кримінального провадження під час дослідження доказів було допитано потерпілу Пасічник, яка заявила, що може впізнати особу, яка вчинила розбійний напад за сукупністю ознак зовнішності. Після допиту потерпілої її представник заявив клопотання про проведення з дотриманням порядку, встановленого ст. 355 КПК України, впізнання обвинуваченого потерпілою Пасічник.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалася під час судового розгляду з точки зору вимог до зазначеної слідчої (розшукової) дії.

6. Згідно постанови від 19 січня 2022 року у кримінальному провадженні у якості речових доказів визнано рибу та передано її на відповідальне зберігання. Під час судового розгляду даного кримінального провадження до місцевої прокуратури надійшла заява про неможливість подальшого зберігання речових доказів (водних біоресурсів) у зв'язку із виходом із ладу спеціального холодильного обладнання, яке забезпечувало зберігання речових доказів у тому виді, в якому вони були вилучені. У зв'язку з чим, прокурор заявив клопотання про огляд речових доказів за їх місцезнаходженням. Суд відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи тим, що відповідно до вимог КПК України речові докази оглядаються судом в залі судового засідання.

Дайте правову оцінку діям прокурора та суду.

Практичне заняття 19.3

1. Під час останнього слова обвинувачений Куліш заявив, що визнає себе винним в пред'явленому обвинуваченні в повному обсязі. Разом із тим, він незгодний з кваліфікацією його дій, оскільки дії обвинуваченого кваліфіковані

за ч.2 ст. 186 КК України (грабіж, вчинений повторно), незважаючи на те, що Куліш дійсно був раніше засуджений за ст. 187 КК України, проте судимість погашена.

Яке рішення повинен прийняти суд? За яких умов суд відновлює судовий?

2. Раніше судом визначено обсяг доказів, що підлягають дослідженню, та порядок їх дослідження, зокрема спочатку допит свідків обвинувачення, допит потерпілої, дослідження письмових доказів, і в останню чергу допит обвинуваченого. В наступне судове засідання свідки не з'явилися. У зв'язку з цим від прокурора надійшло клопотання про зміну обсягу дослідження доказів, у якому прокурор просить виключити допит цих свідків з обсягу дослідження доказів. Суд відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи своє рішення тим, що обсяг доказів, які будуть досліджуватися, та порядок їх дослідження визначаються ухвалою суду і не можуть бути змінені.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалася. Чи є рішення суду правомірним?

3. Під час судового розгляду суд задовольнив клопотання прокурора про допит в судовому засіданні експерта, що здійснював судово-медичну експертизу для надання стосовно неї певних роз'яснень. Під час допиту експерту спочатку були поставлені запитання захисником, після цього експерта допитав потерпілий та його представник. Останнім експерта допитав прокурор.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалася під час допиту експерта в судовому засіданні.

4. На початку судового розгляду, після оголошення прокурором викладу обвинувального акту та роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення, прокурор заявив усне клопотання про відкладення судового засідання з метою зміни обвинувачення, після виконання вимог ст. 341 КПК України. Заслухавши думку прокурора, потерпілих, обвинуваченого та його захисника, суд відмовив у задоволенні клопотання у зв'язку з його передчасністю, оскільки жодних нових фактичних обставин кримінального правопорушення на стадії роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення не встановлено.

Чи правомірними є дії суду? Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.

5. У провадженні районного суду знаходиться кримінальне провадження відносно гр.Філоненка за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 15, п. 1 ч. 2 ст. 115 КК України. Під час судового розгляду до суду надійшла заява від присяжного Іванко, в якій вона повідомила, що не має можливості в подальшому брати участь у судовому засіданні, оскільки народила дитину, про що долучила до заяви відповідні документи.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.

6. В провадженні районного суду перебуває кримінальне провадження по обвинуваченню Чурикiна у вчиненнi кримiнального правопорушення, передбаченого ст. 188 КК України. Судове слiдство по справi закинчене, проведенi судовi дебати, пiд час яких захисник заявив клопотання про виключення з обвинувачення такої обтяжуючої вiдповiдальностi обвинуваченого обставини як вчинення кримiнального правопорушення особою, що перебувала в станi алкогольного сп'яніння, оскiльки пiсля дебатiв по справi стало вiдомо, що обвинувачений вчинив кримiнальне правопорушення в тверезому станi.

Як суд повинен вирiшити заявлене клопотання?

Практичне заняття 19.4

1. Пiсля ухвалення судового рiшення за результатами розгляду кримiнального провадження по сутi суд обмежився оголошенням тiльки резолютивної частини, зазначивши, що повний текст ухвали буде складено не пiзніше п'яти дiб з дня оголошення резолютивної частини.

Дайте правову оцiнку дiям суду.

2. Пiд час здiйснення спецiального судового провадження суд, враховуючи думку учасникiв судового провадження, за вiдсутностi заперечень та сумнiвiв у добровiльностi їх позицiї визнав недоцiльним дослiдження доказiв.

Дайте правову оцiнку дiям суду.

3. В судове засiдання пiд час визначення обсягу доказiв, що пiдлягають дослiдженню, та порядку їх дослiдження вiд потерпiлого надiйшло клопотання про повернення речових доказiв, а саме мопеда "Вайпер Актiв", що належить йому на правi власностi, що на його думку, не мiстять на собi слiдiв кримiнального правопорушення.

Оцiнiть ситуацiю. Яке рiшення повинен прийняти суд щодо заявленого клопотання?

4. О 17.30 17 сiчня 2022 року пiсля останнього слова обвинуваченого суд вийшов до нарадчої кiмнати для ухвалення вироку, про що головуючий оголосив присутнiм у залi судового засiдання. З нарадчої кiмнати суд вийшов через п'ять годин i оголосив перерву до 14.00 19 сiчня 2022 року.

Оцiнiть рiшення суду з точки зору дотримання загальних положень судового розгляду?

5. Захисник Дiжечка в своїй промовi пiд час судових дебатiв заявила клопотання про визнання недопустимими ряду доказiв, зокрема, з тих пiдстав, що зазначенi докази були отриманi у порушення процедури, визначеної кримiнальним процесуальним законом, а саме певнi слiдчi дiї проведенi без

відповідного дозволу слідчого судді. Крім того захисник поставила під сумнів статус потерпілої, посилаючись на незаконність постанови про її залучення у якості потерпілої.

Оцініть ситуацію. Які подальші дії суду?

6. В провадженні міського суду знаходиться на розгляді обвинувальний акт відносно Артеменка за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.185 КК України.

Під час дослідження доказів потерпілий заявив клопотання, в якому просить повернути обвинувальний акт прокурору, мотивуючи тим, що до кримінальної відповідальності, крім обвинуваченого, слід притягнути осіб, з якими вона вчиняла злочин, тобто тих, хто допомагав їй грузити та вивозити майно.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалася з точки зору реалізації засади диспозитивності. Чи може мати місце повернення обвинувального акту прокурору в стадії судового розгляду?

Тема 20. Провадження в суді апеляційної інстанції.– 6 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 4 год.

Питання до семінарського заняття (2 год.):

1. Суть, завдання і значення апеляційного провадження.
2. Строки, суб'єкти та порядок апеляційного оскарження.
3. Рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.
4. Провадження в суді апеляційної інстанції.
5. Рішення суду апеляційної інстанції.

Завдання для практичного заняття (4 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Практичне заняття 20.1

1. Рішенням місцевого районного суду обвинуваченого Петрова, який вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч. 3 ст. 187 КК України (розбій, поєднаний з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище), було повністю виправдано. Суддя мотивував своє рішення тим, що Петров зрозумів свою провину і пообіцяв виправитись. Прокурор подав апеляційну скаргу на це судові рішення, в якій просив його скасувати як необґрунтоване.

Яке рішення повинен прийняти апеляційний суд? В яких випадках суд апеляційної інстанції скасовує вирок суду першої інстанції?

2. 20 жовтня 2020 року місцевим районним судом було виправдано громадянина Волкова, якому було інкриміновано кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 186 КК України (відкрите викрадення чужого майна – грабіж). 20 грудня 2020 року потерпіла подала апеляційну скаргу на судові рішення. Суддею-доповідачем було винесено ухвалу про залишення скарги без руху у зв'язку з тим, що були порушені строки апеляційного оскарження.

Варіант 1. Потерпіла порушила строки подання апеляційної скарги у зв'язку з тим, що перебувала в лікарні.

Варіант 2. Потерпіла порушила строки у зв'язку з тим, що перебувала у відпустці за кордоном.

Чи правомірні дії суду? Які строки подання апеляційної скарги?

3. Колегія суддів апеляційного суду Житомирської області, розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі суду кримінальне провадження за апеляцією обвинуваченого Романова на вирок Радомишльського районного суду Житомирської області від 13 січня 2021 року, встановила, що зазначеним вироком Романов був засуджений за ч. 3 ст. 185 КК України до 4 років позбавлення волі з іспитовим строком на 2 роки. У судовому засіданні Романов своєї вини у вчиненому злочині не визнав. Водночас, в ході судового розгляду не були усунуті суперечності в показаннях потерпілого Іванова, свідка Торіна та обвинуваченого Романова про обставини вчинення викрадення речей, їх наявності на момент викрадення та кількості. Також не було проведено допиту понятих, які були присутні при проведенні слідчого експерименту, на яких посилається обвинувачений Романов, як на очевидців того, як слідчий примушував давати потрібні показання.

Запропонуйте рішення суду апеляційної інстанції.

4. Вироком суду місцевого суду від 30 січня 2021 року Семенова було засуджено за ч. 3 ст. 185 КК України до 3 років позбавлення волі з застосуванням запобіжного заходу до набрання вироком законної сили у вигляді тримання під вартою. Обвинувачений Семенов 31 січня 2021 року направив апеляційну скаргу на вирок безпосередньо до апеляційного суду області не додавши до неї копії в кількості, необхідній для надіслання сторонам та іншим учасникам судового провадження.

Наведіть вимоги до апеляційної скарги та порядок її подання. Чи може суддя апеляційного суду за таких умов відкрити апеляційне провадження?

Практичне заняття 20.2

1. Прокурором було прийнято постанову про закриття кримінального провадження стосовно неповнолітнього Діденка, підозрюваного у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 187 КК України, у зв'язку з його смертю. Не погоджуючись з вказаною постановою, законний представник підозрюваного Діденка подав скаргу до районного суду Київської

області, якою просив постанову прокурора скасувати, посилаючись на відсутність законних підстав для закриття кримінального провадження, оскільки не доведено, що злочин вчинений саме підозрюваним Діденком, а тому продовження провадження є необхідним для реабілітації підозрюваного. Ухвалою слідчого судді було відмовлено в задоволенні скарги законного представника підозрюваного Діденка.

Чи може законний представник подати апеляційну скаргу до апеляційного суду на ухвалу слідчого судді? Запропонуйте рішення суду апеляційної інстанції.

2. Запорізьким районним судом Запорізької області було розглянуто кримінальне провадження стосовно Вовка обвинуваченого у вчиненні злочину, передбаченого ч. 5 ст. 186 КК України. Під час судового розгляду прокурор склав обвинувальний акт зі зміненим обвинуваченням, в якому перекваліфікував дії обвинуваченого та пред'явив йому обвинувачення у вчиненні злочину, передбаченого ч. 4 ст. 186 КК України. Головуючий роз'яснив потерпілому його право підтримувати обвинувачення в раніше пред'явленому обсязі. Згоди на підтримання обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі потерпілий не надав. Вироком Запорізького районного суду Запорізької області від 11 січня 2017 року обвинуваченого визнано винуватим за ч. 4 ст. 186 КК України і призначено покарання у виді позбавлення волі строком на 7 років. Потерпілий Боган, вважаючи, що суд першої інстанції неправильно застосував закон про кримінальну відповідальність, подав апеляційну скаргу на цей вирок, в якій просив вирок скасувати та ухвалити новий, яким обвинуваченого визнати винуватим у вчиненні злочину, передбаченого ч. 5 ст. 185 КК України.

Оцініть правомірність позиції прокурора та потерпілого. Запропонуйте рішення суду апеляційної інстанції.

3. Вироком районного суду Гурченка було засуджено за ч. 2 ст. 185 КК України і призначено покарання у виді трьох років позбавлення волі. Обвинувачений Гурченко оскаржив вирок в апеляційному порядку у зв'язку з суворістю призначеного покарання.

Під час апеляційного розгляду апеляційний суд встановив, що суд першої інстанції в основу вироку поклав докази, які є в матеріалах провадження, в тому числі показання свідків Зархіна, Рибкіна та Власова, які вони давали під час досудового розслідування, а також письмові докази. Водночас ні з журналу судового засідання, ні з запису судового засідання, зробленого за допомогою технічного засобу, не видно, щоб зазначені свідки допитувались, а документи оголошувались під час судового засідання.

Як має реагувати на ці обставини суд апеляційної інстанції?

Тема 21. Проведення в суді касаційної інстанції – 6 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 4 год.

Питання до семінарського заняття (2 год.):

1. Суть, завдання і значення касаційного провадження.
2. Строки, суб'єкти та порядок касаційного оскарження.
3. Рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
4. Проведення в суді касаційної інстанції.
5. Рішення суду касаційної інстанції.

Завдання для практичного заняття (4 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Практичне заняття 21.1

1. Верховний Суд у відкритому судовому засіданні розглянув касаційну скаргу прокурора, який брав участь у розгляді кримінального провадження в суді апеляційної інстанції, на ухвалу Апеляційного суду Полтавської області від 15 січня 2018 року. Під час розгляду захисник заявив, що його підзахисний на даний час проживає в Ізраїлі у зв'язку з лікуванням.

Як повинна діяти колегія суддів у цій ситуації?

2. Даниленко визнано винним та засуджено вироком міського суду за ст. 186 КК України. Апеляційний суд залишив скаргу прокурора на вирок без задоволення, а вирок – без змін. Прокурор звернувся із скаргою до касаційного суду, який, розглянувши скаргу, змінив судові рішення, уточнивши лише кваліфікацію дій засудженого і зазначивши, що його необхідно вважати засудженим за ст. 187 КК України. Таким чином, суд касаційної інстанції погіршив становище засудженого.

Оцініть законність рішення суду касаційної інстанції.

3. Верховний Суд розглянув касаційну скаргу прокурора на ухвалу Апеляційного суду Хмельницької області. У касаційній скарзі прокурор, посилаючись на істотні порушення вимог кримінального процесуального закону, просить скасувати ухвалу апеляційного суду і призначити новий розгляд у суді апеляційної інстанції. При цьому прокурор не вказав на конкретні порушення закону, які є підставами для скасування або зміни судового рішення і які, на його думку, були допущені судами при винесенні судових рішень.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалася

4. Після відкриття касаційного провадження 4 липня 2018 року під час

підготовки касаційного розгляду 16 липня 2018 року суддя-доповідач без виклику сторін надіслав копії ухвал про відкриття касаційного провадження учасникам судового провадження, а також витребував матеріали кримінального провадження. Засуджений у цьому кримінальному провадженні, що тримався під вартою, заявив клопотання про участь в касаційному розгляді. Суддя відмовив у задоволенні такого клопотання, мотивуючи це тим, що етапування засудженого до місця касаційного розгляду неможливе у строк передбачений КПК України.

Чи були допущені суддею-доповідачем порушення кримінального процесуального закону? Якщо так, то які саме? У чому полягає суть підготовки касаційного розгляду?

5. 22 жовтня 2018 року до Верховного Суду надійшла касаційна скарга прокурора Червоненка на ухвалу Апеляційного суду Харківської області. У касаційній скарзі, яка надійшла без копії оскарженої ухвали Апеляційного суду Харківської області від 6 вересня 2018 року, прокурор ставить вимоги про скасування ухвали апеляційного суду у зв'язку з порушенням кримінального процесуального закону.

Перевіривши касаційну скаргу та долучені до неї документи, колегія суддів Касаційного кримінального суду залишила касаційну скаргу без руху.

Оцініть законність ухвали касаційного суду.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.

Практичне заняття 21.2

1. Законний представник Охріменка у касаційному порядку оскаржив ухвалу про застосування примусових заходів виховного характеру районного суду. Суд касаційної інстанції відмовив у задоволенні скарги, мотивуючи тим, що це судові рішення не переглядалось в апеляційному порядку.

Чи правомірні дії суду касаційної інстанції? Які судові рішення можуть бути оскаржені в касаційному порядку?

2. Верховний Суд розглянув касаційну скаргу Василенко на ухвалу Київського районного суду м.Одеси від 26 листопада 2018 року.

Ухвалою Київського районного суду було продовжено строк застосування у відношенні обвинуваченої Василенко запобіжного заходу у виді тримання під вартою до 25 січня 2019 року.

Ухвалою Апеляційного суду Одеської області від 17 грудня 2018 року відмовлено у відкритті апеляційного провадження за скаргою Василенка на вищезазначену ухвалу місцевого суду, у зв'язку з тим, що дана ухвала не підлягає оскарженню в апеляційному порядку.

У касаційній скарзі порушується питання про перегляд оскаржуваного судового рішення в касаційному порядку. Перевіривши касаційну скаргу, долучену до неї копію судового рішення, суд постановив у відкритті

касаційного провадження за касаційною скаргою Василенко на ухвалу Київського районного суду м.Одеси від 26 листопада 2018 року відмовити.

Надайте правову оцінку діям і рішенню суду.

3. Вироком районного суду Зубенко, Петренко були засуджені за вчинення шахрайства, а Васильчук – виправданий. Захисник Зубенка подав касаційну скаргу на виправдувальний вирок суду відносно Васильчука. За наслідками розгляду касаційної скарги виправдувальний вирок відносно засудженого Васильчука було скасовано.

Оцініть законність постанови касаційного суду.

Надайте правову оцінку діям і рішенню суду касаційної інстанції.

4. Шершня було засуджено за ч. 2 ст. 286 КК України. Він, перебуваючи у стані сп'яніння, вчинив автомобілем наїзд на Кухареву та її малолітню дочку, внаслідок чого дівчинка загинула, а Кухаревій були заподіяні легкі тілесні ушкодження. Потерпіла Кухарева подала касаційну скаргу в частині призначення більш суворого покарання, призначеного Шершню, і просила повідомити її про час розгляду справи в касаційному порядку. Суд касаційної інстанції, не повідомивши Кухареву про час розгляду справи, розглянув справу без її участі і залишив вирок суду без змін.

Оцініть законність постанови касаційного суду.

Надайте правову оцінку діям і рішенню суду касаційної інстанції.

5. Євсєєв засуджений районним судом за ч.2 ст. 186 КК України до п'яти років позбавлення волі. Цим же вироком частково був задоволений цивільний позов потерпілої. В апеляційному порядку вирок не переглядався. Засуджений подав касаційну скаргу на вирок, в якій просив замінити йому позбавлення волі на звільнення від відбування покарання з випробуванням, а прокурор подав касаційну скаргу, в якій зазначив, що суд першої інстанції помилково задовольнив цивільний позов частково. Суд касаційної інстанції, розглянувши кримінальне провадження за касаційними скаргами засудженого та прокурора, дійшов висновку, що скарга прокурора є обґрунтованою та підлягає задоволенню. В той же час, суд касаційної інстанції визнав, що призначене Євсєєву покарання є надто м'яким та не відповідає ступеню тяжкості злочину та особі засудженого. З урахуванням вказаних обставин, касаційний суд скасував вирок і повернув справу на новий судовий розгляд.

Дайте оцінку рішенню суду касаційної інстанції.

Тема 22. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами – 2 год.

Теоретичні питання теми:

1. Поняття, сутність і завдання здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

2. Підстави та строки здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

3. Порядок відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

4. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.

Завдання для практичного заняття (2 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. 18 липня 2018 на адресу суду надійшло кримінальне провадження за заявою засудженого про перегляд вироку суду від 13 жовтня 2015 року за нововиявленими обставинами. Підставою звернення із заявою вважає те, що вироком суду його визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 307 КК України. У своїй заяві засуджений посилався на те, що під час проведених слідчих (розшукових) дій та виконання своїх службових обов'язків слідчий вийшов за межі встановлених норм, передбачених КПК України, до офіційних документів, які були внесені до матеріалів кримінального провадження, вніс завідомо неправдиві відомості, таким чином був штучно створений доказ, який був покладений в основу обвинувачення. Така вищевказана обставина йому стала відома після оголошення вироку.

Запропонуйте рішення суду за наслідками розгляду заяви засудженого про перегляд вироку суду від за нововиявленими обставинами.

2. 15 січня 2021 року засуджений Приходько звернувся до суду із заявою про перегляд вироку щодо нього за виключними обставинами, на підставі п. 3 ч. 3 ст. 459 КПК України. Свої вимоги обґрунтовує зловживанням судді під час кримінального провадження, внаслідок якого прийнято незаконне судові рішення. Зокрема під час судового розгляду суддя не забезпечив обов'язкову участь захисника, перекладача та прокурора, не вів протокол судового засідання, не вручив копію судового рішення. Також у своїй заяві засуджений ставить вимогу про зупинення виконання вироку від 14 листопада 2003 року, на підставі ч. 3 ст. 466 КПК України.

Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд за наслідками розгляду заяви? Що слід розуміти під нововиявленими та виключними обставинами?

3. 13 липня 2021 року до районного суду м. Кривого Рогу надійшла заява засудженого Корольчука про перегляд вироку від 22 січня 2019 року за нововиявленими обставинами. В обґрунтування заяви засуджений вказав, що суддя ухвалюючи вирок по справі за ст. 186 ч. 2 КК України не знав обставини його невинуватості, зокрема доказова справа складалась тільки з його слів по угоді між ним та прокурором. Засуджений стверджував, що він себе оговорив.

Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд за наслідками розгляду заяви.

4. Зозуля звернувся до районного суду із заявою про перегляд вироку суду від 07 вересня 2017 року за виключними обставинами.

У поданій заяві засуджений порушує питання про заміну покарання, призначеного вироком суду, у виді довічного позбавлення волі на покарання у виді позбавлення волі на певний строк та посилається на рішення Європейського суду з прав людини у справі «Вінтер та інші проти Сполученого Королівства», «Ласло Магяр проти Угорщини», положення Європейської Конвенції з прав людини, як на підставу для здійснення провадження щодо перегляду рішення за виключними обставинами.

Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд за наслідками розгляду заяви? Назвіть підстави для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами.

5. Заявник звернувся до районного суду із заявою про перегляд постанови слідчого Національної поліції про закриття кримінального провадження за виключними обставинами. Заяву мотивує тим, що на його думку процесуальне рішення було прийнято внаслідок зловживання слідчого під час кримінального провадження.

Дайте правову оцінку заяві про перегляд рішення слідчого за виключними обставинами.

6. Апеляційним судом Донецької області винесено вирок відносно Гурченка який набув законної сили 26 жовтня 2004 року. 18 жовтня 2021 року до Артемівського міськрайонного суду Донецької області надійшла заява засудженого про перегляд вказаного судового рішення за нововиявленими обставинами. Ознайомившись з вказаною заявою суд відкрив провадження і призначив дату і час судового засідання, про що повідомив учасників судового провадження.

Оцініть ситуацію. Чи правомірне рішення Артемівського міськрайонного суду?

Тема 23. Виконання судових рішень – 2 год.

Практичне заняття – 2 год.

Теоретичні питання теми:

1. Поняття, значення та завдання стадії виконання судових рішень.
2. Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням.
3. Порядок та строки звернення судового рішення до виконання.
4. Процесуальний порядок розгляду та вирішення питань, які виникають під час виконання вироку.
5. Нагляд за дотриманням законів під час виконання судових рішень.

Завдання для практичного заняття (2 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Суддя Марганецького міського суду Дніпропетровської області розглянув подання адміністрації Кіровоградської виправної колонії № 6 щодо вирішення питання про порядок виконання покарання за наявністю двох вироків відносно засудженого. В обґрунтування подання зазначено, що при винесенні вироків від 4.02.2014 року та 16.05.2014 року двічі враховано покарання за попереднім вироком. Суд відмовив у задоволенні подання, зазначивши, що це питання не вирішується судом під час виконання вироків.

Надайте правову оцінку рішенням суду. Які питання, які вирішуються судом під час виконання вироків?

2. Засуджений Самойленко С. С. звернувся до суду в порядку кримінального судочинства з клопотанням про визнання протиправною бездіяльність Центральної комісії Адміністрації Державної кримінально-виконавчої служби України через нерозгляд матеріалів питання щодо визначення установи, в якій засуджений має відбувати покарання, а також просить визнати протиправним рішення Адміністрації Державної кримінально-виконавчої служби України щодо визначення йому для відбування покарання ДУ "Городищенська виправна колонія (№96)"

Суд клопотання засудженого про визнання протиправною бездіяльність Центральної комісії Адміністрації Державної кримінально-виконавчої служби України Міністерства юстиції України призначив до судового розгляду.

Надайте правову оцінку діям і рішенням суду.

3. Засуджений вироком районного суду м. Львова від 21 грудня 2015 року за вчинення злочину, передбаченого ч.2 ст.27, ч.1 ст.205 КК України до штрафу в розмірі двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян,

що становить тридцять чотири тисячі (34000) гривень, звернувся до суду з клопотанням про відстрочку виконання даного вироку на чотири місяці до 09.09.2016 р. для подачі касаційної скарги. Суд задовольнив клопотання засудженого.

Оцініть законність рішення суду.

4. 03.05.2018 року до Володимирецького районного суду Рівненської області від Полицької виправної колонії надійшло клопотання про переведення до приміщення камерного типу засудженого, який відбуває покарання у вказаній установі.

Суд вирішив призначити розгляд клопотання Полицької ВК-76 про переведення до приміщення камерного типу засудженого, в режимі відеоконференції на 15 год. 00 хв. 13 травня 2018 року.

Оцініть рішення суду.

5. 15 серпня 2018 року до Солонянського районного суду Дніпропетровської області надійшло повторне клопотання засудженого Лобуренка О.Д. щодо умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Суддею встановлено, що Лобуренко О.Д., який на даний час відбуває покарання в Державній установі «Солонянська виправна колонія №21», засуджений вироком Комсомольського районного суду м. Херсона від 27 жовтня 2014 року за ч.2 ст.289, ст.75 КК України до 5 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Ухвалою Солонянського районного суду Дніпропетровської області, що набрало законної сили 15 червня 2017 року в задоволенні клопотання засудженого Лобуренка О. Д. про умовно-дострокове звільнення було відмовлено.

За наслідками розгляду суддя задовольнив повторне клопотання засудженого про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.

Оцініть дії та рішення суду.

Як має діяти суд у цій ситуації.

6. До суду звернувся засуджений з клопотанням про звільнення його від відбування покарання довічного позбавлення волі. Вивчивши матеріали клопотання, суд вирішив залишити його без розгляду та повернути засудженому оскільки суд, до якого надійшло вказане клопотання не є, ані судом, який ухвалив вирок, ані судом в межах територіальної юрисдикції якого він виконується.

Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.

7. Вироком суду від 13 жовтня 2014 року Гурченко Г.О. був засуджений за ст. 185 ч.2 КК України до покарання у вигляді позбавлення волі строком на два роки шість місяців.

19 грудня 2014 року засуджений Гурченко Г.О. звернувся до суду з клопотанням про зняття судимості, мотивуючи клопотання тим, що він своєю поведінкою довів виправлення та має на утриманні двох неповнолітніх дітей

Чи підлягає задоволенню клопотання засудженого про зняття судимості?

8. До суду із клопотанням звернувся засуджений вироком районного суду від 14.01.2020 року за ч.1 ст.187 КК України У клопотанні засуджений Курченко просить суд відстрочити виконання вироку до його одужання. В судовому засіданні Курченко відмовився надавати пояснення по заявленому ним клопотанню і відповідати на питання суду, також пояснив, що замість нього пояснення по справі буде надавати його захисник. Захисник в судовому засіданні підтримав клопотання, заявлене засудженим, наполягав на його задоволенні.

Чи підлягає задоволенню клопотання засудженого про відстрочку виконання вироку?

Тема 24. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження – 6 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 4 год.

Питання до семінарського заняття (2 год.):

1. Загальні засади міжнародного співробітництва.
2. Запит про міжнародну правову допомогу. Зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу.
3. Порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України.
4. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція): поняття та зміст.
5. Порядок і умови кримінального провадження у порядку перейняття.
6. Визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб.

Завдання для практичного заняття (4 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Практичне заняття 24.1

1. 06 грудня 2018 року уповноваженим (центральним) органом України було прийняте рішення про направлення запиту про проведення обшуку, а 21 грудня 2018 року надіслано запит уповноваженому (центральному) органу

запитуваної сторони дипломатичним шляхом. Запит про міжнародну правову допомогу було погоджено у письмовій формі міським прокурором.

Чи була в цьому випадку дотримана процедура направлення запиту про міжнародну правову допомогу?

Якщо ні, то які порушення при цьому були допущені? Які вимоги пред'являються до змісту та форми запиту про міжнародну правову допомогу?

2. 06 лютого 2019 року Шевченківський районний суд м. Києва постановив обвинувальний вирок щодо громадян Угорщини Орбана та Горвата за вчинення ними діяння, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України (грабіж, вчинене групою осіб), а 15 лютого 2019 року від уповноваженого (центрального) органу Угорщини надійшов запит до Генеральної прокуратури України про передачу засуджених для відбування покарання на батьківщині.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації. Яке рішення має прийняти уповноважений (центральный) орган України?

Які підстави та умови передачі засуджених для відбування покарання до іноземної держави?

3. Кримінальне провадження відносно громадянина Білорусії Аксьонова, яке здійснювалось у провадженні СВ Голосіївського ГУ Національної поліції в м. Києві, за запитом уповноваженого органу в установленому порядку було передано запитуючій стороні. У зв'язку з неможливістю встановлення усіх обставин кримінального правопорушення на момент передачі кримінального провадження слідчий Голосіївського ГУ Національної поліції в м. Києві, який здійснював досудове розслідування у цьому провадженні, викликав потерпілу Закревську для її повторного допиту.

Чи міг слідчий після передачі кримінального провадження здійснювати процесуальні дії у ньому? Якщо так, то який порядок їх виконання?

4. У порядку надання міжнародної правової допомоги уповноваженим органом України до Польщі було направлено запит про проведення допиту, а також обшуку в помешканні громадянина Польщі Моравського, який підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення на території України. Запит було задоволено, слідчі (розшукові) дії були проведені.

Проаналізуйте ситуацію. Чи були допущені порушення при наданні міжнародної правової допомоги?

Які процесуальні дії потребують спеціального дозволу?

5. У кримінальному провадженні по обвинуваченню громадянина Німеччини Шпіца у заподіянні легких тілесних ушкоджень громадянці Тураєвій, уповноважений орган Німеччини направив запит про видачу особи Шпіца.

Яку відповідь повинен надати центральний орган України щодо видачі

особи (екстрадиції)?

За яких умов направляється запит про видачу особи?

Практичне заняття 24.2

1. Громадянин Ізраїлю Ліberman, перебуваючи у відпустці в Києві, став очевидцем вчинення умисного вбивства громадянки України Т.. Під час проведення досудового розслідування, виникла необхідність у його допиті в якості свідка.

Який процесуальний порядок виклику особи, що перебуває за межами України? Кому і в який строк направляється запит про виклик особи? Сформулюйте зміст запиту.

2. Уповноважений орган Франції надіслав запит на екстрадицію громадянина України Шилюка, який підозрюється у вчиненні дорожньо-транспортної пригоди із смертельними наслідками у місті Нант.

Яке рішення має прийняти центральний уповноважений орган України? Який процесуальний порядок запиту на екстрадицію?

3. Уповноважений орган Бельгії звернувся до уповноваженого (центрального) органу України з запитом про проведення допиту фігуранта кримінального провадження шляхом відео-конференції, з метою забезпечення безпеки осіб.

Які умови мають бути дотримані компетентним органом запитуючої сторони для надання згоди уповноваженим органом України на проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії? Які документи мають бути складені за результатами проведення допиту та кому направлені?

4. Від уповноваженої особи Румунії надійшло клопотання уповноваженому (центральному) органу України про перейняття Україною кримінального провадження відносно мешканця міста Чернівці Папеску, який обвинувачується у вчиненні вимагання (ч.2 ст.189 КПК України). Генеральна прокуратура України відмовила, повернувши матеріали та пославшись на неможливість перейняти кримінальне провадження, пославшись на положення КПК.

Назвіть причини неможливості перейняття кримінального провадження.

5. З метою перевірки зібраних доказів для проведення впізнання у кримінальному провадженні про шахрайство (ст.190 КПК), уповноваженим (центральним) органом України 5 грудня 2018 року направлено запит у рамках міжнародної правової допомоги уповноваженому органу Молдови про виклик підозрюваного С., що мешкає у Кишиневі, прибуттям 29 січня 2019 року.

Чи правильно сформульовано запит? Який порядок виклику, гарантії викликанної особи, повноваження слідчого, прокурора щодо застосування заходів забезпечення та проведення інших процесуальних дій?

Тема 25. Особливі порядки кримінального провадження – 8 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 6 год.

Питання до семінарського заняття (2 год.):

1. Поняття, сутність та види особливих порядків кримінального провадження.

2. Кримінальне провадження на підставі угод. Види угод, їх ініціювання та умови укладення. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди. Вирок на підставі угоди. Наслідки невиконання угоди.

3. Процесуальна характеристика кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.

4. Особливості здійснення кримінального провадження щодо окремої категорії осіб.

5. Поняття, суть і значення кримінального провадження щодо неповнолітніх. Загальні правила кримінального провадження щодо неповнолітніх.

6. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.

7. Поняття, суть і значення кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю. Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.

Завдання для практичного заняття (6 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

Практичне заняття 25.1

1. До суду надійшов обвинувальний акт відносно Петренка, який обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України, разом з угодою про примирення між обвинуваченим та потерпілою. В підготовчому судовому засіданні було встановлено, що потерпіла померла, що підтверджено документально свідцтвом про смерть потерпілої. Обвинувачений з приводу затвердження угоди поклався на розсуд суду.

Яке рішення повинен прийняти суд?

2. Громадянин Стовбовий вчинив злочин, передбачений ст. 121 (умисне тяжке тілесне ушкодження) КК України щодо громадянина Брауна. Захисник

обвинуваченого подав до суду клопотання про укладення угоди про примирення між обвинуваченим та потерпілим. Обвинувачений зобов'язався відшкодувати моральну шкоду, та оплатити лікування потерпілого.

Яке рішення повинен прийняти суд? Який процесуальний порядок укладення угоди про примирення?

3. Під час досудового розслідування у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України (крадіжка, поєднана з проникненням у житло), захисник підозрюваного запропонував потерпілому укласти угоду з метою швидкого забезпечення відшкодування майнової шкоди.

Чи допущені в цій ситуації порушення закону? Як необхідно діяти слідчому?

4. В провадженні Шевченківського районного суду міста Києва перебуває кримінальне провадження по обвинуваченню Іванчука у вчиненні кримінального правопорушення за ч.2 ст.345 КК України.

В ході судового розгляду кримінального провадження надійшла угода про примирення між потерпілим та обвинуваченим, в зв'язку з чим судом було зупинене проведення процесуальних дій і розпочато розгляд угоди. В ході розгляду угоди про примирення судом були вчинені дії відповідно до ч.5, ч.6 ст.474 КПК України.

В подальшому в судовому засіданні потерпілий заперечив проти затвердження угоди, пояснивши, що відмовляється від укладеної угоди, не бажаючи обговорювати з іншою стороною угоди умови для її затвердження. Обвинувачений вирішення питання щодо можливості затвердження угоди залишив на розсуд суду.

Оцініть ситуацію. Вкажіть подальші дії суду.

5. До Дарницького районного суду міста Києва надійшов обвинувальний акт стосовно Литвиненка, згідно якого він обвинувачується за ч. 1 ст. 286 КК України, разом з угодою про примирення, укладеною між потерпілим та підозрюваним.

В судовому засіданні обвинувачений та потерпілий просили затвердити угоду про примирення між ними, прокурор проти затвердження угоди заперечував, посилаючись на те, що покарання погоджене потерпілим та підозрюваним не відповідає вчиненому кримінальному правопорушенню та особі обвинуваченого.

Суд, вислухавши учасників кримінального провадження, дослідивши обвинувальний акт та матеріали угоди, прийняв рішення про затвердження угоди про примирення.

Оцініть ситуацію, що склалась. Чи правомірне рішення суду?

6. 16-річний Онищенко, перебуваючи в гостях своєї однокласниці Іваненко, викрав планшет «Soni», що й було доведено під час досудового

розслідування. Слідчий, враховуючи позитивну характеристику Онищенко, його щиросердне каяття у вчиненому, виніс постанову про закриття кримінального провадження із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Власник планшету – батько неповнолітнього Онищенка заперечував проти такого рішення й наполягав на його покарання.

Оцініть рішення слідчого. Яке значення у розслідуванні кримінального провадження має думка потерпілого (законного представника, опікуна, близьких родичів).

Практичне заняття 25.2

1. Батько неповнолітнього обвинуваченого Литенка заявив клопотання суду про те, що йому як законному представникові дозволили бути присутнім протягом всього судового розгляду. Прокурор заперечував проти задоволення клопотання на тій підставі, що батько Литенка опитаний як свідок і погано впливає на сина.

Яке рішення може прийняти суд?

2. До неповнолітнього Тешенко було застосовано запобіжний захід у вигляді передачі його під нагляд батьків. Наступного дня слідчий мав намір повідомити Тешенко про підозру, але виявилось, що той зник і невідоме місце його перебування. Слідчий склав протокол про ухилення Тешенко від явки, повідомивши батькам, що судом їх буде притягнуто до відповідальності за незабезпечення явки сина за викликом слідчого. Батьки Тешенко звернулися до прокурора із скаргою на незаконність рішення слідчого, посилаючись на те, що немає законних підстав для стягнення з них грошей.

Оцініть правильність дій слідчого? Яке рішення повинен прийняти прокурор та підставі яких статей КПК?

3. Слідчий суддя обрав щодо 16-річного Ч., який вчинив крадіжку великої суми грошей у своїх батьків, запобіжний захід у вигляді особистої поруки. Поручителями стали батько Ч. і викладач школи, де неповнолітній вчився. Крім того, на Ч. було покладено особисте зобов'язання не відлучатися з постійного місця проживання без дозволу слідчого, прокурора, суду.

Дайте оцінку рішенням слідчого судді.

4. Бондаренко вчинив злочин, коли йому ще не виповнилось 18 років. Коли розпочалось слідство у справі - він досяг повноліття.

Чи поширюються на нього норми КПК України, якими встановлені особливості кримінального провадження щодо неповнолітніх?

5. Слідчий слідчого відділу Дарницького РУ ГУНП в м. Києві прийняв рішення про початок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення на підставі заяви представника потерпілого Зав'ялова, щодо

якого було вчинено кримінальне правопорушення за ознаками ч. 2 ст. 126 (побої з обтяжуючими обставинами) КК України.

Дайте юридичну оцінку діям слідчого. Яким чином здійснюється кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення?

6. За згодою Генерального прокурора України затримано професійного суддю за вчинення тяжкого злочину та обрано до нього запобіжний захід тримання під вартою.

Чи правомірні дії Генерального прокурора? Які особливості затримання і обрання запобіжного заходу щодо судді?

Практичне заняття 25.3

1. Слідчий слідчого відділу Шевченківського РУ ГУНП в м. Києві провів обшук в помешканні депутата міської рай адміністрації Невмиваки. Захисник обвинуваченого оскаржив рішення слідчого про проведення обшуку, оскільки щодо його підзахисного, з його слів, повинен здійснюватися особливий порядок кримінального провадження.

Чи правомірними є дії слідчого в даному випадку? Які суб'єкти відносяться до осіб, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження?

2. О 09:30 ранку до приміщення офісу адвокатського об'єднання «Іванов і партнери» прибула слідчо-оперативна група (в складі якої були представники Генеральної прокуратури України та Центрального апарату Служби безпеки України) разом з понятими з метою проведення обшуку.

Обшук було проведено за ініціативи Генеральної прокуратури України на підставі ухвали слідчого судді Шевченківського районного суду м. Києва в рамках розслідування у кримінальному провадженні щодо тяжкого злочину.

Чи були дотримані вимоги кримінального-процесуального законодавства під час проведення обшуку у приміщенні офісу адвоката?

3. Гр-н. Н. під час допиту як підозрюваного заявив, що хворіє психічною хворобою та при вчиненні злочину не усвідомлював своїх дій і не керував ними. Слідчий виніс заяву Н. до протоколу допиту та продовжив допит. Слідчий керувався тим, що під час розслідування не встановлено факту наявності у гр-н Н. психічного захворювання. Після закінчення розслідування та ознайомлення Н. з матеріалами кримінального провадження, їх було направлено до прокурора з обвинувальними актом. Прокурор, затвердивши обвинувальний акт, направив його до суду.

Під час проведення підготовчого провадження захисник обвинуваченого заявив клопотання про звільнення свого підзахисного від кримінальної відповідальності, тому що він під час вчинення злочину не усвідомлював своїх дій і не керував ними.

Оцініть ситуацію та дії слідчого, прокурора. Яке рішення та на підставі яких норм КПК повинен прийняти суд?

4. Ухвалою районного суду від 30 жовтня 2018 року до Гончаренко застосовано примусові заходи медичного характеру у вигляді госпіталізації до психіатричного закладу із звичайним наглядом. 30 травня 2019 року до суду надійшло клопотання про припинення примусових заходів медичного характеру відносно Гончаренко, які застосовуються щодо неї згідно ухвали суду від 30 жовтня 2018 року за вчинення суспільно-небезпечного діяння, передбаченого ч. 2 ст. 307 КК України. Суд, розглянувши зазначене клопотання головного лікаря обласної психіатричної лікарні про припинення примусових заходів медичного характеру, призначив судовий розгляд з участю прокурора та захисника.

Під час судового розгляду клопотання Адміністрація психіатричної лікарні просила припинити примусове лікування Гончаренко, посилаючись на те, що в процесі проведеного тривалого стаціонарного лікування її психічний стан покращився, зникла тривога, дратівливість та психопатоподібні розлади. У неї вирівнявся настрій, впорядкувалось мислення, зникли маячні ідеї. Вона стала спокійною, впорядкованою, доброзичливою, адекватно спілкується з оточуючими, з'явилась установка на життя без наркотиків. В судовому засіданні представник лікарні та лікар-психіатр підтримали клопотання в повному обсязі, проте висновку комісії лікарів-психіатрів на особу, яка перебуває на примусових заходах медичного характеру, не надали.

Оцініть ситуацію, що склалась. Чи були допущені в цій ситуації порушення кримінального-процесуального законодавства?

5. Український теплохід «PRINCESSA ELENA», який приписаний до Одеського порту, здійснював круїз до Стамбула. Коли теплохід перебував у територіальних водах Туреччини, на ньому було вчинено крадіжку цінних особистих речей у туриста Никазарова. Викрадені речі були виявлені у матроса Бувалого. Капітан теплохода відкрив кримінальне провадження, допитав потерпілого, свідків, провів слідчий експеримент та обрав відносно Бувалого запобіжний захід у вигляді домашнього арешту. Після прибуття судна в Одесу капітан передав матеріали кримінального провадження слідчому органу безпеки, юрисдикція якого поширюється на територію місцезнаходження порту приписки.

Оцініть ситуацію та дії капітана судна.

6. До суду надійшов обвинувальний акт з додатками у кримінальному провадженні, якому присвоєно гриф секретності, по обвинуваченню Кононова у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 332 ч. 2 КК України. Під час підготовчого судового засідання прокурор заявив клопотання про призначення закритого судового розгляду.

Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд?

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

До завдань для самостійної роботи у формі тестового контролю здобувачі вищої освіти можуть отримати доступ на сайті НАВС у розділі «Дистанційні курси» за посиланням: <https://dn.naiuu.kiev.ua/login/index.php> за допомогою індивідуального логіну і паролю.

Самостійна робота передбачає пошук та опрацювання рекомендованої літератури, підготовку рефератів і наукових доповідей (мультимедійних презентацій), виконання завдань, спрямованих на розвиток самостійності та ініціативності, а також індивідуальних завдань у рамках підготовки до участі в конференціях і олімпіадах.

Розділ 1. Загальна частина кримінального процесу

Тема 1. Поняття, сутність і завдання кримінального процесу

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть схему системи стадій кримінального процесу України за такою формою: назва стадії; безпосередні завдання; суб'єкти провадження, які беруть участь у цій стадії; особливості провадження в стадії; підсумкові рішення.

2. Проаналізуйте та проілюструйте співвідношення кримінального процесу із запропонованими галузями права та суміжними науками: конституційне право, кримінальне право, законодавство про оперативно-розшукову діяльність, криміналістика.

Теми рефератів, доповідей:

1. Історичні типи (форми) кримінального процесу.
2. Історія становлення та розвитку вітчизняного кримінального процесу.
3. Моральні засади кримінального провадження.
4. Сучасні напрями удосконалення кримінальної процесуальної форми.

Тема 2. Кримінальне процесуальне законодавство та межі його дії

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризуйте правила дії кримінального процесуального закону у просторі, часі та за колом осіб за запропонованою схемою:

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ЗАКОН					
У просторі		У часі		За колом осіб	
Правило	Виняток	Правило	Виняток	Правило	Виняток

2. Ознайомитися та законспектувати основні положення Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року № 3477-IV.

Теми рефератів, доповідей:

1. Реформування кримінального процесуального законодавства в період розбудови правової держави.
2. Правозастосовне тлумачення норм кримінального процесуального права.
3. Застосування аналогії при подоланні прогалин у кримінальному процесуальному законодавстві України.
4. Судовий прецедент як джерело кримінального процесуального права в країнах англо-саксонської правової сім'ї.

Тема 3. Засади кримінального провадження

Завдання для самостійної роботи:

1. Розподіліть усі відомі вам засади кримінального провадження України за запропонованою схемою:

ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ		
<i>Загальноправові</i>	<i>Міжгалузеві</i>	<i>Галузеві</i>

2. Надайте характеристику засаді кримінального провадження, заповнивши таку таблицю:

МОВА, ЯКОЮ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ			
Нормативне джерело закріплення	Зміст засади	Поняття особи, що не володіє мовою кримінального провадження	Права осіб, що беруть участь у провадженні та не володіють мовою кримінального провадження

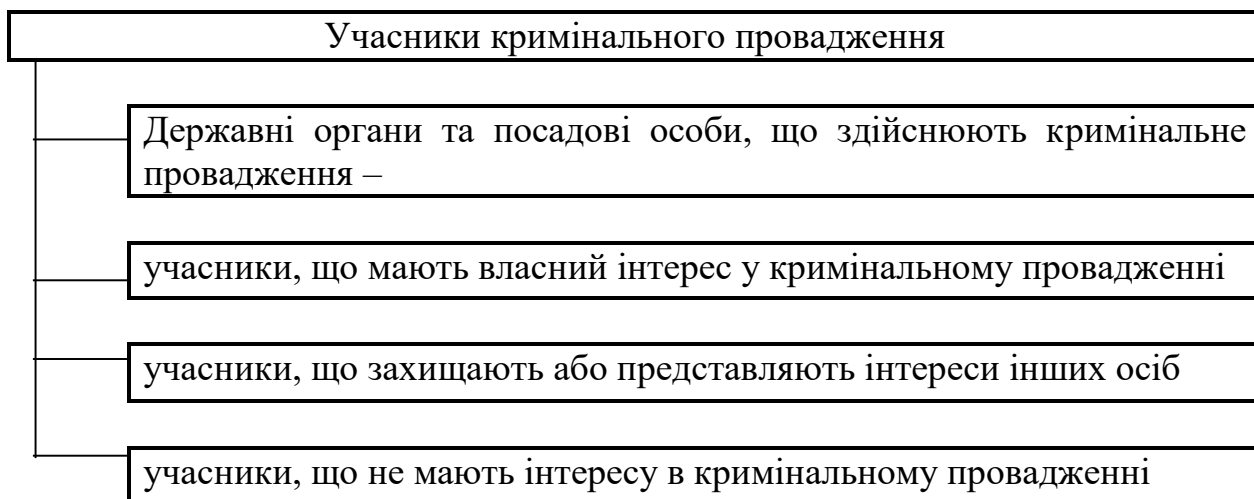
Теми рефератів, доповідей:

1. Презумпція невинуватості у кримінальному процесі України та практиці Європейського суду з прав людини.
2. Теоретичне розуміння змагальності у кримінальному процесі.
3. Засада верховенства права у кримінальному провадженні.

Тема 4. Учасники кримінального провадження

Завдання для самостійної роботи:

1. Заповніть запропоновану схему, розподіливши усіх учасників кримінального процесу залежно від інтересу, що має цей учасник у кримінальному провадженні:

2. Охарактеризуйте процесуальний статус слідчого, дізнавача, підозрюваного, свідка, заповнивши таку таблицю:

СЛІДЧИЙ			
Правова підстава участі особи у кримінальному провадженні	Обов'язки	Права	Види юридичної відповідальності

3. Визначте відмінності процесуального статусу експерта та спеціаліста у кримінальному провадженні за запропонованими в таблиці пунктами:

	ЕКСПЕРТ	СПЕЦІАЛІСТ
1. Мета залучення до участі в кримінальному провадженні		
2. Правова підстава участі в кримінальному провадженні		
3. Наслідки невиконання процесуальних обов'язків		
4. Оформлення результатів діяльності		

Теми рефератів, доповідей:

1. Суд присяжних в Україні.
2. Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні.
3. Забезпечення прав і законних інтересів підозрюваного (обвинуваченого) у кримінальному процесі.
4. Роль органів досудового розслідування у реалізації кримінальних процесуальних функцій.
5. Відводи учасників кримінального провадження.

Тема 5. Докази і доказування у кримінальному провадженні

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризуйте юридичні ознаки доказів у кримінальному процесі за такою схемою:

ЮРИДИЧНІ ОЗНАКИ ДОКАЗІВ	
	<i>Належність доказу —</i>
	<i>Достовірність доказу —</i>
	<i>Допустимість доказу —</i>
	<i>Достатність доказів —</i>

2. Надайте характеристику сутності та змісту кримінально-процесуального доказування, заповнивши таку таблицю:

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ДОКАЗУВАННЯ			
<i>Поняття</i>	<i>Мета</i>	<i>Елементи</i>	<i>Значення</i>

Теми рефератів, доповідей:

1. Правові гарантії у кримінальному процесуальному доказуванні.
2. Непрямі докази у кримінальному процесі.
3. Мета кримінального процесуального доказування.
4. Презумпції та преюдиції у кримінальному процесуальному доказуванні.

Тема 6. Процесуальні джерела доказів

Завдання для самостійної роботи:

1. Законспекуйте основні положення:

– Порядку зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження та Порядок передачі на зберігання тимчасово вилучених під час кримінального провадження документів, які посвідчують користування спеціальним правом: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2012 р. №1104.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF>

– Порядку зберігання наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, вилучених з незаконного обігу: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 7 травня 2008 р. № 422.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/422-2008-%D0%BF>

– Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 р. № 1102.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990-2018-%D0%BF>

Теми рефератів, доповідей:

1. Документ як речовий доказ у кримінальному провадженні.
2. Електронні носії інформації в системі процесуальних джерел доказів.
3. Роль показань з чужих слів в системі процесуальних джерел доказів.
4. Особливості призначення і проведення експертизи у кримінальному провадженні.

Тема 7. Процесуальні строки і процесуальні витрати

Завдання для самостійної роботи:

1. Законспекуйте основні положення:
  - Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплат винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів: затв. постан. Кабінету Міністрів України № 710 від 01 лип. 1996 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/710-96-%D0%BF>

– Закону України «Про безоплатну правову допомогу» від 2 червня 2011 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>

– Постанови Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 р. № 465 «Про порядок оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу та Методика обчислення розміру винагороди адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу».

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF>

– Порядку виплати винагороди та відшкодування витрат, виплати добових присяжному за час виконання ним обов'язків у суді: затв. наказом Державної судової адміністрації від 05.10.2016 № 198.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0198750-16>

Теми рефератів, доповідей:

1. Європейські стандарти визначення строків та їх дотримання у кримінальному процесі України.
2. Порядок продовження та поновлення процесуальних строків.
3. Безоплатна правова допомога у кримінальному провадженні.

Тема 8. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні

Завдання для самостійної роботи:

1. Законспекуйте основні положення:
  - Закону України від 1 грудня 1994 року «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду».
  - Європейської конвенції щодо відшкодування збитку жертвам насильницьких злочинів (ETS N 116): прийнята 24.11.1983. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_319

Теми рефератів, доповідей:

1. Правові позиції Європейського суду з прав людини щодо завдання шкоди особі незаконними діями органів досудового розслідування, прокуратури та суду в Україні.
2. Кримінальні процесуальні гарантії права потерпілого на відшкодування (компенсацію) шкоди у кримінальному провадженні.
3. Цивільний позов як кримінальний процесуальний засіб забезпечення прав і законних інтересів осіб, яким кримінальним правопорушенням завдано шкоди.

Тема 9. Заходи забезпечення кримінального провадження

Завдання для самостійної роботи:

1. Законспекуйте основні положення:
  - Порядку передачі на зберігання тимчасово вилучених під час кримінального провадження документів, які посвідчують користування спеціальним правом: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2012 р. №1104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF>
  - Інформаційного листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 квітня 2013 року №223–558/04–13 «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13>

Теми рефератів, доповідей:

1. Відсторонення від посади осіб, які вчинили корупційні правопорушення.
2. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

3. Реалізація засади верховенства права під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

4. Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Тема 10. Запобіжні заходи

Завдання для самостійної роботи:

1. Законспекуйте основні положення:

– Постанови Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 року № 15 «Про затвердження Порядку внесення коштів на спеціальний рахунок у разі застосування застави як запобіжного заходу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2012-%D0%BF>;

– Положення про Порядок застосування електронних засобів контролю: затв. наказом МВС України від 08 червня 2017 р. № 480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17>

– Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. №1363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF>

2. Ознайомитись з рішеннями ЄСПЛ, в яких знайти поняття «обґрунтована підозра» та пов'язати правову позицію суду з положенням ч. 2 ст. 177 КПК України:

– Рішення у справі «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21 квітня 2011 р. (заява № 42310/04). URL: <http://www.minjust.gov.ua>.

– Рішення у справі «Фокс, Кемпбелл і Гартлі проти Сполученого Королівства» від 30 серпня 1990 р. URL: <http://www.minjust.gov.ua>

Теми рефератів, доповідей:

1. Міжнародні стандарти процедури затримання та взяття під варту.
2. Реалізація засади верховенства права під час застосування запобіжних заходів.
3. Обґрунтування підстав застосування запобіжних заходів.
4. Захист прав і свобод людини при застосуванні запобіжних заходів у кримінальному провадженні України.

Розділ 2. Особлива частина кримінального процесу (І)

Тема 11. Загальні положення досудового розслідування.

Теми рефератів:

1. Продовження строку досудового розслідування.
2. Гарантії недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування.

3. Документування ходу провадження досудового розслідування.
4. Процесуальні форми взаємодії слідчого з оперативними підрозділами під час досудового розслідування.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке досудове розслідування?
2. Які є форми досудового розслідування?
3. Які є загальні положення стадії досудового розслідування?
4. Хто має право почати досудове розслідування?
5. Що таке підслідність?
6. Які є види підслідності?
7. Які є строки досудового розслідування?
8. В яких випадках матеріали досудового розслідування можуть бути виділені в окреме провадження?
9. Які є форми взаємодії слідчого з оперативними підрозділами?
10. Які є особливості документування провадження досудового розслідування?

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Ознайомтесь з Положенням про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, яке затверджено наказом Офісу Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298, та визначте засади ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР).

2. Ознайомтесь з Інструкцією з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України, яка затверджена наказом МВС України від 27.04.2020 № 357, та визначте особливості організації реагування органів Національної поліції на кримінальні правопорушення та інші події.

Тема 12. Проведення слідчих (розшукових) дій.

Теми рефератів:

1. Слідчі (розшукові) дії як засоби отримання доказів у кримінальних провадженнях.
2. Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні.
3. Отримання зразків для експертизи: порядок проведення та процесуальне оформлення.
4. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій.

Питання для самоконтролю:

1. Укажіть мету та підстави проведення слідчих (розшукових) дій.
2. Які є загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій?

3. Які строки для безперервного продовження допиту встановлені в КПК України?
4. Які види допиту Ви знаєте?
5. Назвіть обов'язкових учасників проведення допиту малолітньої чи неповнолітньої особи?
6. Які особливості процесуальної фіксації ходу і результатів допиту в порядку відеоконференції?
7. Вкажіть мету та підстави проведення пред'явлення для впізнання.
8. Які є види пред'явлення для впізнання?
9. Сформулюйте поняття такої слідчої (розшукової) дії, як обшук. Які є види обшуку?
10. Які є особливості проведення обшуку в житлі чи іншому володінні особи?
11. Яка сутність слідчої дії – огляду? Назвіть види оглядів.
12. Назвіть мету та підстави проведення слідчого експерименту.
13. Вкажіть типові підстави для проведення слідчого експерименту.
14. Яким є порядок залучення експерта?
15. Вкажіть особливості фіксації ходу та результатів негласних (слідчих) розшукових дій.
16. Назвіть види та підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Завдання для самостійного опрацювання:

Законспекуйте основні положення:

- Постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17.10.2014 року № 9 «Про узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про надання дозволу на проведення обшуку житла чи іншого володіння особи»;
- Постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07.02.2014 року № 3 «Про узагальнення судової практики щодо розгляду слідчими суддею клопотань про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії»;
- Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: затв. наказом Генеральної прокуратури України, МВС України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України № 114/1042/516/1199/936/1687/5 від 16.11.2012.

Тема 13. Повідомлення про підозру.

Теми рефератів:

1. Проблеми повідомлення про підозру у випадку неможливості безпосереднього його вручення.

2. Нагляд прокурора за законністю повідомлення особі про підозру.
3. Конвенційні стандарти тлумачення обґрунтованої підозри.
4. Строки повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення.

Питання для самоконтролю:

1. Визначте поняття повідомлення про підозру.
2. Визначте поняття підозри у кримінальному провадженні.
3. Назвіть основні ознаки підозри у кримінальному провадженні.
4. Вкажіть етапи здійснення повідомлення особі про підозру.
5. Охарактеризуйте значення повідомлення про підозру.
6. Вкажіть підстави повідомлення про підозру.
7. Які вимоги до змісту і форми письмового повідомлення про підозру?
8. На якому етапі досудового розслідування має бути повідомлено про підозру?
9. Визначте систему процесуальних дій при врученні письмового повідомлення про підозру.
10. Яка процесуальна форма вручення повідомлення про підозру?
11. Вкажіть особливості повідомлення про підозру затриманій особі.
12. Який порядок набуття статусу підозрюваного передбачений для випадків, коли повідомлення про підозру не можливо безпосередньо вручити особі, щодо якої воно складено?
13. Чи можлива процедура оскарження повідомлення про підозру?
14. Щодо якого кола осіб передбачений особливий порядок повідомлення про підозру?
15. Визначте особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.
16. У чому полягає зміна раніше повідомленої підозри?
17. Визначте підстави, процесуальний порядок та суб'єктів зміни раніше повідомленої підозри.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Охарактеризуйте за запропонованою схемою інститут повідомлення про підозру:

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ		
Підстави	Етапи	Значення

2. Вкажіть систему процесуальних дій та рішень, з яких складається повідомлення про підозру.

3. Ознайомтесь та проаналізуйте рішення Верховного Суду України:
  - Окрема думка суддів Великої Палати Верховного Суду від 11 груд. 2019 р. у справі № 536/2475/14-к. *Єдиний державний реєстр судових рішень* : [сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86468688>

– Постанова Великої Палати Верховного Суду від 11 груд. 2019 р. у справі № 536/2475/14-к. *Єдиний державний реєстр судових рішень* : [сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86365236>

– Постанова Верховного Суду України від 24 лист. 2016 р. у справі № 5-328кc16. *Єдиний державний реєстр судових рішень* : [сайт]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/63392983>

Тема 14. Зупинення досудового розслідування.

Теми рефератів:

1. Процесуальні особливості розшуку підозрюваного під час досудового розслідування.
2. Історичний розвиток інституту зупинення досудового розслідування.
3. Діяльність слідчого щодо розшуку підозрюваного.
4. Проблемні питання процесуального порядку відновлення досудового розслідування.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття «зупинення досудового розслідування».
2. Укажіть підстави зупинення досудового розслідування.
3. Назвіть умови зупинення досудового розслідування.
4. Хто уповноважений приймати рішення про зупинення досудового розслідування?
5. Який процесуальний порядок зупинення досудового розслідування у випадку тяжкої хвороби підозрюваного?
6. Який процесуальний порядок зупинення досудового розслідування у випадку якщо слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування?
7. Який процесуальний порядок зупинення досудового розслідування наявна у випадку необхідності виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва?
8. В яких випадках слідчий, прокурор мають право оголосити у розшук підозрюваного?
9. Які підстави відновлення досудового розслідування?
10. Який процесуальний порядок зупинення і відновлення дізнання?
11. Які слідчі (розшукові) дії можна проводити після зупинення досудового розслідування?

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Ознайомтесь з основними положеннями Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, яка затв. наказом від 07.07.2017 № 575, та визначте загальні положення щодо забезпечення взаємодії органів досудового

розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України при зупиненні досудового розслідування.

2. Охарактеризуйте за запропонованою схемою інститут зупинення досудового слідства:

ЗУПИНЕННЯ ДОСУДОВОГО СЛІДСТВА		
Підстави	Умови	Процесуальний порядок

Тема 15. Закінчення досудового розслідування.

Теми рефератів:

1. Використання недоліків обвинувального акта стороною захисту.
2. Процесуальна діяльність прокурора під час закриття кримінального провадження.
3. Забезпечення прав учасників кримінального провадження під час закінчення досудового розслідування.
4. Встановлення строку для ознайомлення сторін із матеріалами кримінального провадження при закінченні досудового розслідування.

Питання для самоконтролю:

1. Які є форми закінчення досудового розслідування?
2. Назвіть підстави закриття кримінального провадження слідчим і прокурором.
3. Укажіть процесуальний порядок відкриття матеріалів іншій стороні.
4. Укажіть процесуальний порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності.
5. Хто уповноважений скласти обвинувальний акт?
6. Які є додатки до обвинувального акту?
7. Назвіть вимоги до клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру.
8. Назвіть вимоги до клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру?
9. Який процесуальний порядок вручення копій обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру та реєстру матеріалів досудового розслідування?
10. Як здійснюється систематизація і технічне оформлення матеріалів кримінального провадження?

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Ознайомтесь та проаналізуйте рішення Касаційного кримінального суду Верховного Суду щодо закриття провадження у разі закінчення строків притягнення до кримінальної відповідальності:

– Постанова Верховного Суду від 23 лютого 2021 р. у справі № 397/42/20. Єдиний державний реєстр судових рішень : [сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95213476>

2. Ознайомтесь та проаналізуйте рішення Касаційного кримінального суду Верховного Суду щодо процесуального механізму підтвердження факту надання стороні доступу до матеріалів кримінального провадження:

– Постанова Верховного Суду від 11 грудня 2019 р. у справі № 279/1513/17. Єдиний державний реєстр судових рішень : [сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86435695>

3. Охарактеризуйте за запропонованою схемою інститут закриття кримінального провадження як форму закінчення досудового розслідування:

ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ		
Підстави	Процесуальний порядок	Оскарження (строки і порядок)

Тема 16. Особливі порядки досудового розслідування. Провадження в умовах воєнного стану.

Теми рефератів:

1. Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування, порядок його розгляду.

2. Порядок вручення процесуальних документів при здійсненні спеціального досудового розслідування.

3. Спеціальне кримінальне провадження щодо осіб, які переховуються від органів досудового розслідування з метою уникнення від кримінальної відповідальності на тимчасово окупованій території.

4. Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії під час досудового розслідування кримінальних проступків.

5. Особливості проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке спеціальне досудове розслідування?

2. В чому полягає призначення спеціального досудового розслідування?

3. Чи передбачено спеціальний порядок для здійснення спеціального досудового розслідування?

4. Як співвідносяться загальний порядок досудового розслідування та порядок здійснення спеціального досудового розслідування?

5. Чи можливе здійснення спеціального досудового розслідування щодо кримінальних проступків?

6. Яка підстава і умови здійснення спеціального досудового розслідування?

7. В чому полягають особливості здійснення спеціального досудового розслідування?

8. Що таке клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування?

9. Які вимоги до клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування?

10. Які обставини встановлює слідчий суддя під час розгляду клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування?

11. Який процесуальний порядок повідомлення про підозру у вчиненні кримінального проступку?

12. Про що інформується особа одночасно із врученням їй повідомлення про підозру у вчиненні кримінального проступку?

13. Хто уповноважений продовжувати строк дізнання?

14. На скільки може бути продовжений прокурором строк дізнання у разі необхідності проведення додаткових слідчих (розшукових) дій?

15. Який процесуальний документ виносить прокурор про продовження строку дізнання?

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Законспекуйте основні положення:

– Закону України «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції» від 12 серпня 2014 р., № 1632-VII;

– Інструкції про порядок превентивного затримання у районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, та особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції : затв. наказом Міністерства внутрішніх справ, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України від 26 серп. 2014 р. № 872/88/537.

Тема 17. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Теми рефератів:

1. Генезис інституту оскарження в кримінальному процесі.

2. Оскарження захисником рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування та прокурора.

3. Оскарження рішення слідчого, прокурора про зупинення досудового розслідування.

4. Особливості апеляційного перегляду ухвал слідчих суддів, постановлених за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора, які можуть бути оскаржені на досудовому провадженні.

2. Якими можуть бути правові наслідки подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування?

3. Які рішення може прийняти слідчий суддя за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування?

4. Назвіть ухвали слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування.

5. Який строк подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування?

6. Назвіть підстави повернення скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування.

7. Який процесуальний порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування?

8. Який процесуальний порядок оскарження недотримання розумних строків?

9. Який процесуальний порядок оскарження ухвал слідчого судді?

10. Назвіть рішення, дії чи бездіяльність прокурора, які можуть бути оскаржені слідчим.

11. Який процесуальний порядок вирішення скарги на рішення, дії чи бездіяльність прокурора?

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Законспекуйте основні положення:

– Узагальнення судової практики Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про практику розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування» від 12 січня 2017 року № 9-49/0/4-17.

2. Охарактеризуйте порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, за запропонованою схемою:

<i>Оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого або прокурора</i>			
рішення, які можуть бути оскаржені	суб'єкти оскарження	строк подання скарги	рішення слідчого судді за результатами розгляду скарг (строки і порядок)

Розділ 3. Особлива частина кримінального процесу (II)

Тема 18. Підсудність та підготовче судове провадження.

Теми рефератів:

1. Підсудність кримінального провадження Вищому антикорупційному суду.
2. Закриття кримінального провадження на стадії підготовчого провадження.
3. Досудова пробація в кримінальному провадженні.
4. Автоматизована система документообігу суду.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття «підсудність» у кримінальному провадженні.
2. Які види підсудності розрізняють за кримінальним процесуальним законодавством?
3. Сформулюйте алгоритм визначення підсудності кримінального провадження.
4. У чому полягає завдання стадії підготовчого провадження?
5. Які рішення може прийняти суд під час підготовчого провадження та які з них можуть бути оскаржені?
6. Складіть перелік питань, які потребують вирішення у разі призначення судового розгляду.
7. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження (кримінальною справою).
8. Який порядок закінчення підготовчого провадження і призначення судового розгляду?
9. Які кримінальні провадження підсудні Вищому антикорупційному суду?

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Охарактеризуйте за запропонованою схемою інститут підсудності у кримінальному провадженні:

<i>Підсудність у кримінальному провадженні</i>		
Поняття	Значення	Види

2. Охарактеризуйте стадію підготовчого судового провадження, заповнивши таку таблицю:

<i>Підготовче судове провадження</i>			
Поняття	Безпосередні завдання	Учасники	Питання, які з'ясовуються

3. Проаналізуйте судові рішення, використовуючи Єдиний державний реєстр судових рішень (ЄДРСР), на предмет підстав повернення обвинувального акта прокурору у стадії підготовчого судового провадження.

Тема 19. Судовий розгляд.

Теми рефератів:

1. Трансформація обвинувачення в судовому розгляді.
2. Реалізація змагальності сторін під час судового розгляду в кримінальному провадженні.
3. Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження.
4. Інститут суду присяжних в Україні в контексті зарубіжного досвіду.

Питання для самоконтролю:

1. В чому полягає завдання та значення стадії судового розгляду кримінального провадження?
2. Сформулюйте основні засади здійснення судового розгляду.
3. Розкрийте зміст засади судового розгляду доступу до правосуддя.
4. Визначте загальні положення судового розгляду.
5. В чому полягає суть загального положення судового розгляду щодо незмінності складу суду закріпленого у ст. 319 КПК України?
6. Якими повноваженнями наділений головуючий відповідно до КПК України?
7. Які обов'язки присутніх у залі судового засідання?
8. Яким чином в судовому засіданні підтримується порядок?
9. В яких випадках та який порядок прийняття рішення про здійснення дистанційного судового провадження?
10. Чи має право суд вийти за межі висунутого обвинувачення, зазначеного в обвинувальному акті?
11. Який процесуальний порядок висунення додаткового обвинувачення під час судового розгляду?
12. Який можливий порядок дій при неявці будь-кого з учасників процесу?
13. З яких етапів складається процедура судового розгляду?
14. В чому полягає суть підготовчої частини судового розгляду?
15. Охарактеризуйте процесуальний порядок визначення обсягу доказів, що підлягають дослідженню.
16. Визначте правила проведення судових дебатів.
17. Розкрийте основний зміст промов учасників процесу під час судових дебатів.
18. Який етап процедури судового розгляду є останнім?
19. За яких умов відновлюється судовий розгляд?
20. Який порядок ухвалення та проголошення судового рішення?

Завдання для самостійного опрацювання:

Ознайомтесь та проаналізуйте нижченаведені рішення Верховного Суду України щодо реалізації засад кримінального судочинства у стадії судового розгляду кримінального провадження:

– Постанова Верховного суду України від 10 трав. 2018 р. у справі № 461/3797/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74021985>

– Постанова Верховного суду України від 19 груд. 2018 р. у справі № 127/4546/16-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78979832>

– Постанова Верховного суду України від 12 груд. 2019 р. у справі № 755/323/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86333757>

– Постанова Верховного суду України від 19 трав. 2020 р. у справі № 686/2374/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89426651>

Тема 20. Провадження в суді апеляційної інстанції.

Теми рефератів:

1. Процесуальний порядок підготовки та проведення апеляційного розгляду.
2. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції.
3. Участь прокурора у перегляді судових рішень судом апеляційної інстанції.
4. Історія становлення та розвитку апеляційного провадження у кримінальному процесі України.
5. Позитивне та негативне значення стадії апеляційного провадження.

Питання для самоконтролю:

1. Поняття, завдання та основні риси апеляційного провадження.
2. Які особи мають право на апеляційне оскарження?
3. Назвіть судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.
4. Що таке апеляція, її форма та зміст?
5. У чому полягає підготовка до апеляційного розгляду?
6. Охарактеризуйте межі перегляду судом апеляційної інстанції.
7. Які підстави для скасування або зміни судового рішення?
8. У чому полягає підготовка справи до апеляційного розгляду?
9. Який порядок розгляду справи в суді апеляційної інстанції?
10. Які результати розгляду справи в апеляційному порядку?

11. Які підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції?

12. У чому полягають істотне порушення вимог кримінального процесуального закону?

13. У яких випадках суд апеляційної інстанції змінює вирок?

14. Коли суд апеляційної інстанції закриває кримінальне провадження?

15. Охарактеризуйте сутність та зміст вироку (ухвали про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру) суду апеляційної інстанції.

Завдання для самостійного опрацювання:

Законспекуйте основні положення:

– Інформаційного листа ВССУ «Про деякі питання порядку здійснення судового провадження з перегляду судових рішень у суді апеляційної інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України» від 21 листопада 2012 р. № 10-1717/0/4-12. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1717740-12>

– Листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.01.2017 року «Узагальнення про практику здійснення апеляційним судом процесуального повноваження щодо призначення нового розгляду в суді першої інстанції».

Тема 21. Провадження в суді касаційної інстанції.

Теми рефератів:

1. Сутність та особливості касаційного оскарження судових рішень.
2. Підстави для зміни або скасування судових рішень в касаційному порядку.
3. Рішення суду касаційної інстанції: суть, структура та порядок складання.

Питання для самоконтролю:

1. Визначте завдання, що стоять перед судом касаційної інстанції.
1. Які суб'єкти мають право на касаційне оскарження?
2. Назвіть рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
3. Які строки касаційного оскарження передбачені законом?
4. Що таке касаційна скарга та який її зміст?
5. Охарактеризуйте межі перегляду судом касаційної інстанції.
6. Які підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції?
7. З'ясуйте повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги.
8. Розкрийте зміст ухвали суду касаційної інстанції.

Завдання для самостійного опрацювання:

Ознайомтесь та законспекуйте основні положення:

– Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами України кримінальних справ у касаційному порядку» від 12 жовтня 1989 року № 8. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-89#Text>

– Бобечко Н. Р. Апеляційне та касаційне провадження у кримінальному судочинстві України: правове регулювання, доктрина, практика : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 686 с.

Тема 22. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Теми рефератів:

1. Кримінальне провадження за новоявленими або виключними обставинами: нові виміри за європейськими стандартами.

2. Загальна характеристика нововиявлених і виключних обставин у кримінальному процесі.

Питання для самоконтролю:

1. Які завдання стадії здійснення кримінального провадження за нововиявленими та виключними обставинами?

2. Які підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими обставинами?

3. Що слід розуміти під нововиявленими та виключними обставинами?

4. Які суди здійснюють провадження нововиявленими та виключними обставинами?

5. Які строки звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими та виключними обставинами?

6. Які вимоги до заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими та виключними обставинами?

7. Які особи мають право поставити питання про перегляд судового рішення за нововиявленими та виключними обставинами?

8. Який порядок відкриття кримінального провадження за нововиявленими та виключними обставинами?

9. Який порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими та виключними обставинами?

10. Які судові рішення можуть бути прийняті за наслідками кримінального провадження за нововиявленими та виключними обставинами?

Завдання для самостійного опрацювання:

Ознайомтесь та проаналізуйте нижченаведене рішення Верховного Суду України щодо неможливості перегляду ухвал слідчих суддів за нововиявленими обставинами:

– Постанова Верховного суду України від 3 лютого 2020 р. у справі № 522/14170/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87424124>

Тема 23. Виконання судових рішень.

Теми рефератів:

1. Процесуальний порядок вирішення судом питань, що виникають під час виконання вироків.
2. Визнання та виконання вироків іноземних держав.
3. Виконання рішень Європейського суду з прав людини.
4. Виконання вироку суду в частині цивільного позову в кримінальному провадженні.

Питання для самоконтролю:

1. Що характеризує стадію виконання судових рішень?
2. Хто є суб'єктами виконавчого провадження?
3. Коли судові рішення набирає законної сили і які наслідки цього?
4. В чому полягає законність, обґрунтованість і вмотивованість судового рішення?
5. Які суди вирішують питання під час виконання вироку?
6. Яка різниця між відстрочкою виконання вироку вирішенням питань під час його виконання?
7. Який процесуальний порядок розгляду та вирішення питань під час виконання вироків?
8. Який порядок та строки звернення судового рішення до виконання?
9. Як звертається до виконання судові рішення?
10. Яке питання вирішуються судом після виконання вироку?
12. Які підстави і порядок виконання вироку суду іноземної держави?
13. Який процесуальний порядок розгляду судом питання про виконання вироку суду іноземної держави?

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Законспекуйте основні положення:

– Узагальнення судової практики розгляду судами деяких питань, які вирішуються під час виконання вироків. *Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ. Розділ «Узагальнення судової практики».* URL: <https://vkksu.gov.ua>

– Наказ Генерального прокурора України «Про організацію діяльності прокурорів з протидії порушенням прав людини у правоохоронній та пенітенціарній сферах» № 400 від 29.12.2021 р. *Верховна Рада України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0400905-21#n125>

Тема 24. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Теми рефератів:

1. Проблемні питання міжнародного співробітництва у сучасних умовах.
2. Процесуальний порядок та особливості тримання особи під вартою на території України в порядку міжнародної правової допомоги.
3. Екстрадиційний арешт та його сутність у кримінальному провадженні.
4. Порядок і умови перейняття кримінального провадження від іноземних держав.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття міжнародна правова допомога?
2. Розкрийте сутність та специфіку міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.
3. Дайте визначення поняття запитуюча сторона та запитувана сторона?
4. Назвіть форми міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.
5. Вкажіть нормативно-правові акти, якими регулюються питання міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.
6. Визначте, що слід розуміти під запитом про міжнародну правову допомогу та які відомості повинні у ньому міститися.
7. Який орган уповноважений від імені держави розглядати запит компетентного органу іншої держави або міжнародної судової установи?
8. Протягом якого часу виконується запит компетентного органу іноземної держави про міжнародну правову допомогу з дати його надходження до безпосереднього виконавця?
9. Які процесуальні дії можуть бути проведені в порядку надання міжнародної правової допомоги?
10. Яким органом приймається рішення щодо присутності представника компетентного органу іноземної держави під час надання міжнародної правової допомоги?
11. Які права має представник компетентного органу іноземної держави під час надання міжнародної правової допомоги?
12. Які особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України ?
13. Які права особи, стосовно якої розглядається питання про видачу (екстрадицію)?
14. Проаналізуйте підстави та порядок видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадицію).
15. Назвіть підстави, строки та процесуальний порядок застосування тимчасового та екстрадиційного арештів.
16. Вкажіть умови, за яких іноземній державі може бути відмовлено у видачі особи.

Завдання для самостійного опрацювання:

Законспекуйте основні положення:

– Європейської конвенції про передачу провадження у кримінальних справах (ETS N 73) : дата набуття чинності : 29 груд. 1995 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_008

– Конвенції про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання у державі, громадянами якої вони є : учинено в м. Берлін, 19 трав. 1978 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_831

– Інструкції про порядок приймання-передавання осіб, які перебувають під вартою, на кордоні України та поза її межами : затв. наказом Міністерства внутрішніх справ України від 02 лип. 2015 р. № 794. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0009-17>

– Інструкції про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань взаємної правової допомоги, видачі правопорушників (екстрадиції), передачі (прийняття) засуджених осіб, виконання вироків та інших питань міжнародного судового співробітництва у кримінальному провадженні під час судового провадження : затв. наказом Міністерства юстиції України від 19 серп. 2019 р. № 2599/5. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-19>

Тема 25. Особливі порядки кримінального провадження.

Теми рефератів:

1. Становлення та розвиток інституту кримінального провадження на підставі угод.
2. Гарантії суддівської незалежності при притягненні суддів до кримінальної відповідальності.
3. Судовий розгляд кримінального провадження про застосування примусових заходів медичного характеру.
4. Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте зміст поняття угоди про примирення та угоди про визнання винуватості.
2. Які є умови укладання угоди про примирення та угоди про визнання винуватості?
3. Назвіть обставини, що враховуються прокурором при укладенні угоди про визнання винуватості.
4. Які передбачені законом вимоги щодо змісту угод про примирення та про визнання вини?
5. Який процесуальний порядок здійснення кримінального провадження у формі приватного обвинувачення?

6. Стосовно яких осіб здійснюється особливий порядок кримінального провадження?

7. Який орган дає дозвіл на затримання судді, утриманням його під вартою чи арештом?

8. Визначте види примусових заходів медичного характеру.

9. До яких осіб застосовуються примусові заходи медичного характеру?

10. Охарактеризуйте підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.

11. Які особливості досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру?

12. Які особливості предмета доказування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру?

13. Які процесуальні дії службова особа може провести під час кримінального провадження на території дипломатичного представництва чи консульської установи України за кордоном?

14. Розкрийте порядок допуску учасників кримінального провадження до державної таємниці?

15. Розкрийте порядок надання доступу до матеріалів кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю?

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Законспекуйте основні положення:

– Постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 13 від 11 груд. 2015 р. «Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод».

– Листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 16.01.2017 року №223-66/0/4-17 «Про практику здійснення судами кримінального провадження щодо неповнолітніх».

– Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами примусових заходів медичного характеру та примусового лікування» від 3 червня 2005 року № 7.

– Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру» від 15 травня 2006 року № 2.

– Указу Президента України від 19 трав. 2020 р. № 190/2020 «Про Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць».

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Відповідно до навчального плану здобувачі ступеня вищої освіти бакалавра у 6 семестрі захищають курсові роботи., за винятком тих здобувачів, які приймали участь у конкурсі наукових робіт.

Тематика курсових робіт

1. Повноваження слідчого судді щодо судового контролю у кримінальному провадженні.
2. Місце і роль сторони обвинувачення в досудовому розслідуванні.
3. Захисник як учасник кримінального провадження.
4. Докази в кримінальному провадженні: поняття та юридичні властивості.
5. Збирання доказів як елемент процесу доказування у кримінальному процесі.
6. Предмет доказування у кримінальному провадженні.
7. Забезпечення та вирішення цивільного позову у кримінальному провадженні.
8. Інститут процесуальних витрат у кримінальному процесі України.
9. Привід як засіб забезпечення явки за викликом у кримінальному провадженні.
10. Арешт майна як захід забезпечення кримінального провадження.
11. Підстави та процесуальний порядок відсторонення від посади та тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя в кримінальному процесі.
12. Тимчасовий доступ до речей і документів як засіб отримання доказів стороною обвинувачення у досудовому розслідуванні.
13. Домашній арешт як один із видів запобіжних заходів в кримінальному провадженні.
14. Затримання особи як тимчасовий запобіжний захід у кримінальному провадженні.
15. Поняття та система загальних положень досудового розслідування.
16. Огляд та його види у кримінальному провадженні.
17. Процесуальний порядок проведення екстумації трупа в кримінальному провадженні.
18. Пред'явлення для впізнання: порядок проведення та фіксування під час досудового розслідування.
19. Підстави та процесуальний порядок проведення слідчого експерименту.
20. Обшук у системі слідчих (розшукових) дій.
21. Повідомлення про підозру: поняття, підстави та значення.
22. Умови зупинення досудового розслідування.
23. Спеціальне досудове розслідування як диференційована форма кримінального провадження.
24. Досудове розслідування кримінальних проступків.
25. Обвинувальний акт як форма закінчення досудового розслідування.
26. Підстави та процесуальний порядок закриття кримінального провадження під час досудового розслідування.
27. Поняття, зміст та завдання стадії підготовчого судового провадження.
28. Оскарження рішень, дій і бездіяльності органів досудового розслідування.

29. Судовий розгляд кримінального провадження в суді першої інстанції.
30. Судові рішення, що можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.
31. Система підстав для зміни або скасування судових рішень в апеляційному та касаційному порядку.
32. Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами у кримінальному провадженні.
33. Інститут угод у кримінальному провадженні.
34. Особливості досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх.
35. Особливості кримінального провадження щодо окремої категорії осіб.
36. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
37. Форми міжнародно-правової допомоги у кримінальному провадженні.
38. Процесуальний порядок видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція).
39. Особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану.
40. Суд присяжних як форма участі народу у здійсненні правосуддя.

Примітка: в якості додатків можуть бути надані мультимедійні презентації, відеоролики.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання:

1. Словесні, наочні та практичні методи.
2. Пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод.
3. Репродуктивний метод.
4. Частково-пошуковий метод.
5. Дослідницький метод.

Методи навчання

Словесні

Розповідь-пояснення використовується під час навчання слухачів протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та слухачем, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати слухачів на активізацію отриманих знань. Саме з їх допомогою викладач активізує діяльність слухачів, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція служить для пояснення теми; її типовими ознаками є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Наочні методи

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Практичні методи: вправи, аналіз нормативно-правових документів, складання документів. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а служать лише для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань.

Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, самостійні письмові роботи, вирішення тестів.

8. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми контролю – екзамен, усне та письмове опитування. Контроль самостійної та індивідуальної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених даною програмою.

Методи контролю.

Методи поточного контролю:

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- реферативне повідомлення;
- поняттєвий диктант;
- захист проектів (презентацій);
- поняттєве вправління;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, наукові доповіді, презентації, вирішення практичних завдань і тестів, моделювання ситуацій, творчі, проектні й реферативні роботи.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів і вміння застосовувати їх на практиці.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає два теоретичних питання та ситуаційне завдання.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала

оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

Критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Розділ 1. Загальна частина кримінального процесу

Накопичення балів з тем за усі види робіт											Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>Max 60 %</i>											Max 40 %	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Самостійна робота	залік	Max 100%
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Розділ 2. Особлива частина кримінального процесу (I)

Накопичення балів з тем за усі види робіт									Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>Max 60 %</i>									Max 40 %	
Тема 11	Тема 12	Тема 13	Тема 14	Тема 15	Тема 16	Тема 17	Самостійна робота	залік	Max 100%	
5	5	5	5	5	5	5	5	40	100	

Розділ 3. Особлива частина кримінального процесу (II)

Накопичення балів з тем за усі види робіт									Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
Мах 60 %									Мах 40 %	
Тема 18	Тема 19	Тема 20	Тема 21	Тема 22	Тема 23	Тема 24	Тема 25	Самостійна робота	екзамен	Мах 100%
5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ ДИСЦИПЛІНА

Під час проведення всіх видів занять використовується таке обладнання і програмне забезпечення:

Під час проведення занять в очному (offline) режимі використовуються:

- інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка.

Під час проведення занять в змішаному (blended) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

- доступ до дистанційних навчальних курсів дисципліни на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформах Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, Google Meet).

Під час проведення занять без очної складової в дистанційному режимі (on-line) за вибором викладача використовується:

- програмне забезпечення через мережу Інтернет.

На платформі Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) розміщені допоміжні матеріали.

10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Поняття, суть і завдання кримінального процесу.
2. Кримінальне процесуальне право і його місце в системі інших галузей права.
3. Історичні форми кримінального процесу.
4. Кримінальний процес як навчальна дисципліна, її роль у підготовці фахівців-правознавців.
5. Поняття стадії кримінального процесу.
6. Система стадій кримінального процесу, їх загальна характеристика, завдання та особливості.
7. Кримінально-процесуальні функції, їх види і значення.
8. Поняття, структура і особливості кримінально-процесуальних правовідносин.
9. Кримінально-процесуальна форма.
10. Уніфікація і диференціація процесуальної форми, сучасні проблеми удосконалення кримінально-процесуальної форми.
11. Гарантії у кримінальному судочинстві, їх характеристика.
12. Кримінально-процесуальні акти, їх види і значення.
13. Джерела кримінального процесуального права України.
14. Поняття кримінального процесуального закону та його значення.
15. Структура Кримінального процесуального кодексу України.
16. Поняття, структура і види кримінальних процесуальних норм.
17. Чинність кримінального процесуального закону у просторі, часі і щодо осіб.
18. Умови застосування кримінального процесуального закону за аналогією.
19. Поняття та значення засад кримінального провадження.
20. Система засад кримінального судочинства і правові гарантії їх реалізації.
21. Рівність перед законом і судом.
22. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність.
23. Недоторканність житла чи іншого володіння особи.
24. Таємниця спілкування, невтручання у приватне життя.
25. Презумпція невинуватості.
26. Забезпечення права на захист.
27. Змагальність сторін.
28. Диспозитивність як засада кримінального провадження.
29. Гласність і відкритість судового провадження та його повного фіксування технічними засобами судового засідання і процесуальних дій.
30. Поняття суб'єктів кримінального процесу, їх місце і роль у кримінальному судочинстві.
31. Сторони та інші учасники кримінального провадження.

32. Класифікація суб'єктів у теорії кримінального процесу.
33. Суд, суддя в кримінальному процесі.
34. Функції та повноваження суду (судді).
35. Слідчий суддя в досудовому провадженні.
36. Прокурор у кримінальному процесі та його процесуальне становище у різних стадіях кримінального процесу.
37. Органи досудового розслідування та їх компетенція.
38. Керівник органу досудового розслідування.
39. Процесуальне становище слідчого органу досудового розслідування в кримінальному процесі.
40. Процесуальна самостійність і незалежність слідчого.
41. Підозрюваний його права та обов'язки.
42. Обвинувачений, його права та обов'язки.
43. Потерпілий як учасник кримінального процесу.
44. Захисник і його процесуальне становище.
45. Представники потерпілого, їх права та обов'язки.
46. Законні представники потерпілого, їх права та обов'язки.
47. Представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження.
48. Третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт.
49. Експерт і спеціаліст у кримінальному провадженні, відмінність в їхньому процесуальному становищі.
50. Свідок, його права та обов'язки. Особи, які не можуть бути допитані як свідки.
51. Обставини, що виключають можливість участі в кримінальному провадженні.
52. Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні.
53. Поняття, сутність і значення кримінально-процесуального доказування.
54. Елементи кримінально-процесуального доказування.
55. Предмет, межі і суб'єкти доказування у кримінальному провадженні.
56. Обов'язок доказування у кримінальному процесі.
57. Особливості доказування в окремих стадіях кримінального провадження.
58. Поняття доказів, та їх класифікація.
59. Поняття джерел доказів та їх види.
60. Способи збирання доказів та їх процесуальних джерел.
61. Перевірка і оцінка доказів та їх джерел.
62. Належність, достовірність і допустимість доказів.
63. Умови визнання доказів недопустимими.
64. Достатність доказів для прийняття рішення у кримінальній справі.
65. Моральні засади доказування.
66. Показання свідків і потерпілих.
67. Речові докази, строки і порядок їх зберігання.

68. Документи, як джерела доказів.
69. Висновок експерта і його доказове значення.
70. Поняття шкоди завданої кримінальним правопорушенням.
71. Поняття і значення цивільного позову у кримінальному провадженні.
72. Переваги спільного розгляду цивільного позову і матеріалів кримінального провадження.
73. Підстави і порядок пред'явлення цивільного позову.
74. Особливості досудового провадження, в якому заявлено цивільний позов.
75. Процесуальні засоби забезпечення відшкодування, завданої кримінальним правопорушенням, шкоди та можливої конфіскації майна.
76. Поняття, значення, види і правила обчислення процесуальних строків.
77. Порядок продовження, зупинення і відновлення процесуальних строків.
78. Процесуальні витрати, їх поняття, види і значення.
79. Визначення розміру та розподіл процесуальних витрат.
80. Поняття заходів забезпечення кримінального провадження та їх види.
81. Правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
82. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід.
83. Порядок вирішення питання про накладення грошового стягнення.
84. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом, порядок та строки тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.
85. Відсторонення від посади: порядок застосування та строки.
86. Тимчасовий доступ до речей і документів.
87. Тимчасове вилучення майна: підстави та процесуальний порядок проведення.
88. Арешт майна. Підстави для арешту майна. Мета арешту майна. Клопотання про арешт майна та його розгляд.
89. Поняття, підстави та мета застосування запобіжних заходів.
90. Особисте зобов'язання.
91. Особиста порука.
92. Домашній арешт.
93. Застава, визначення її розміру та порядок внесення.
94. Застосування електронних засобів контролю.
95. Тримання під вартою як запобіжний захід. Підстави та процесуальний порядок тримання особи під вартою.
96. Строки тримання під вартою і порядок їх продовження.
97. Затримання з метою приводу.
98. Затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Строки затримання.
99. Застосування запобіжних заходів щодо неповнолітніх.
100. Підстави і процесуальний порядок скасування чи зміни запобіжного заходу.

101. Поняття, значення і завдання стадії досудового розслідування.
102. Етапи досудового розслідування.
103. Дізнання і досудове слідство, як форми досудового розслідування.
104. Особливості розслідування кримінальних проступків.
105. Поняття і значення загальних положень досудового розслідування.
106. Підслідність та її види.
107. Початок та місце провадження досудового розслідування.
108. Строки дізнання і досудового слідства, порядок їх продовження.
109. Особливості спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень.
110. Розгляд клопотань під час досудового розслідування.
111. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.
112. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування.
113. Взаємодія слідчого і оперативних підрозділів.
114. Використання науково-технічних засобів при проведенні досудового розслідування.
115. Здійснення прокурорського нагляду, відомчого і судового контролю за законністю в діяльності органів розслідування.
116. Поняття, види та система слідчих (розшукових) дій.
117. Класифікація слідчих (розшукових) дій.
118. Загальні процесуальні вимоги до проведення та оформлення слідчих (розшукових) дій.
119. Допит та його процесуальне оформлення.
120. Пред'явлення для впізнання та його види.
121. Процесуальний порядок пред'явлення для впізнання.
122. Обшук та його види. Підстави і процесуальний порядок проведення обшуку.
123. Огляд і його види. Процесуальний порядок проведення окремих видів огляду.
124. Ексгумація трупа, підстави і процесуальний порядок її проведення.
125. Слідчий експеримент.
126. Освідування і його види. Порядок проведення і оформлення окремих видів освідування.
127. Експертиза та підстави її проведення.
128. Негласні слідчі (розшукові) дії: поняття, підстави проведення.
129. Види негласних слідчих (розшукових) дій. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій.
130. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні та в інших цілях.
131. Поняття, підстави та значення повідомлення про підозру.
132. Випадки повідомлення про підозру.
133. Складання повідомлення про підозру.
134. Порядок повідомлення про підозру.
135. Вручення письмового повідомлення про підозру.

136. Зміна повідомлення про підозру.
137. Особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.
138. Поняття, підстави і умови та процесуальний порядок зупинення досудового розслідування.
139. Форми закінчення досудового розслідування.
140. Закриття кримінального провадження: підстави та процесуальний порядок.
141. Підстави та процесуальний порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності.
142. Обвинувальний акт та його значення. Структура та зміст обвинувального акту.
143. Додатки до обвинувального акту.
144. Клопотання про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру та його зміст.
145. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного стану.
146. Поняття та значення інституту оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.
147. Право на оскарження.
148. Порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування.
149. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.
150. Поняття і значення підсудності у кримінальному процесі.
151. Види підсудності. Підстави та порядок передачі справ з одного суду до іншого.
152. Предметна підсудність Вищого антикорупційного суду.
153. Поняття, сутність, завдання та строки підготовчого судового провадження.
154. Сутність і значення стадії судового розгляду.
155. Загальні положення судового розгляду.
156. Межі судового розгляду.
157. Етапи судового розгляду, їх зміст.
158. Поняття і значення вироку. Види вироків та їх зміст.
159. Види перегляду судових рішень у кримінальному процесі.
160. Правова природа, сутність і завдання перевірки судових рішень в апеляційному порядку.
161. Право на апеляційне оскарження. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.
162. Порядок і строки апеляційного оскарження.
163. Суть і завдання касаційного провадження.
164. Право на касаційне оскарження. Рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
165. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
166. Порядок і строки касаційного оскарження.

167. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції.
168. Повернення матеріалів кримінального провадження.
169. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.
170. Строки перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
171. Види судових рішень за наслідками кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.
172. Поняття, значення та завдання стадії виконання судових рішень.
173. Порядок та строки звернення судового рішення до виконання.
174. Загальні засади міжнародного співробітництва у кримінальному судочинстві.
175. Обсяг та види міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.
176. Порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України.
177. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція).
178. Екстрадиційний арешт.
179. Види особливих проваджень у кримінальному процесі.
180. Кримінальне провадження на підставі угод.
181. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.
182. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб.
183. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх.
184. Особливості досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру.
185. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
186. Особливості кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
187. Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові акти

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : прийнята 4 листоп. 1950 р.
2. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. №254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996, № 30, ст. 141.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012. *Голос України*. 2012. 19 травня (№№ 90–91).
4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001, № 25, ст. 131.
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року. *Урядовий кур'єр*. 2012. № 159.
6. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 51. ст.577.
7. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28.01.2021 № 1150-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 23. ст.197.
8. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07 червня 2018 р. № 2447-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 24. ст.212. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>
9. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану : Закон України від 23.08.2023. № 3341-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-20#Text>
10. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо додаткового регулювання забезпечення діяльності правоохоронних органів у складних умовах воєнного стану: Закон України від 03.03.2022 р. № 2111-IX. *Відомості Верховної Ради України*. № 7118, 2022..
11. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 6. ст.55.
12. Про державну таємницю : Закон України від 21 січн. 1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 16. Ст. 36.
13. Про дипломатичну службу : Закон України від 7 червня 2018 р. № 2449-VIII.. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 26. Ст. 219.
14. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : Закон України від 23 грудня 1993 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 11. ст.51.
15. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 15 квітня 2014 року. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 26. ст.892.
16. Про звернення громадян : Закон України від 2 жовтня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. ст.256.
17. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13 лип. 2017 р. № 2136-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 35. ст.376.

18. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів : Закон України від 10 листоп. 2015 р. № 772-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 1. Ст. 2.

19. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1698-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 47. ст.2051.

20. Про Національну поліцію: Закон України від 15 липня 2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.

21. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XII. *Верховна Рада України*. 1992. № 22. ст.303.

22. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях : Закон України від 18 січ. 2018 р. № 2268-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 10. ст.54.

23. Про попереднє ув'язнення : Закон України від 30 черв. 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 35. Ст. 360.

24. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 трав. 2015 р. № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 28. ст.250.

25. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.

26. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. ст.382.

27. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. №10. С.161-166.

28. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. ст.232.

29. Висновок № 11 (2008) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо якості судових рішень. URL: https://court.gov.ua/userfiles/visn_11_2008.pdf.

30. Інструкція про порядок проведення процесуальних дій під час кримінального провадження на морському чи річковому судні України, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні : затв. наказом Генеральної прокуратури України від 14 листоп. 2012 р. № 112.

31. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні: Затверджений Указом Президента України від 10 червня 1993 року.

32. Положення про порядок застосування електронних засобів контролю : затв. наказом МВС України від 08 черв. 2017 р. № 480.

33. Порядок передачі на зберігання тимчасово вилучених під час кримінального провадження документів, які посвідчують користування спеціальним правом : постанова Кабінету Міністрів України від 19 листоп. 2012 р. № 1104.

34. Правила застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31 серп. 2017 р. № 992. *Офіційний вісник України*. 2017. № 98. Ст. 3014.

35. Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення : постанова пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17 жовтня 2014 року № 11.

36. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 квітня 2013 року №223–558/0/4–13. *Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи*. К.: Юрінком Інтер, 2013. С. 174–184.

37. Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до кримінального процесуального кодексу України: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 4 квітня 2013 року №511-550/0/4-13.

38. Про деякі питання порядку оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування : лист Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 09 листоп. 2012 р. № 1640/0/412.

39. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України : наказ МВС України від 23 трав. 2017 р. № 440.

40. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07 лип. 2017 р. № 575.

41. Про затвердження Інструкції з організації обліку та руху кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 14 черв. 2016 р. № 296.

42. Про затвердження Інструкції про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу - тримання під вартою під час досудового розслідування : наказ МВС України та Міністерства юстиції України від 01 жовт. 2018 р. № 806/3105/5.

43. Про затвердження Інструкції про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту : наказ МВС України від 13 лип. 2016 р. № 654.

44. Про затвердження Інструкції про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань взаємної правової допомоги, видачі правопорушників (екстрадиції), передачі (прийняття) засуджених осіб, виконання вироків та інших питань міжнародного судового співробітництва у кримінальному провадженні під час судового провадження : наказ Міністерства юстиції України від 19 серп. 2019 р. № 2599/5.

45. Про затвердження Положення Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення : наказ Офісу Генерального прокурора від 30 черв. 2020 р. № 298.

46. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08 лют. 2019 р. № 100.

47. Про затвердження Порядку внесення коштів на спеціальний рахунок у разі застосування застави як запобіжного заходу : постанова Кабінету Міністрів України від 11 січ. 2012 р. № 15.

48. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 року № 1363.

49. Про організацію взаємодії Експертної служби МВС із територіальним органом з надання сервісних послуг МВС: Наказ МВС України від 17.01.2023 року № 12.

50. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ від 06 лип. 2017 р. № 570.

51. Про практику вирішення слідчими суддями питань, пов'язаних із слідчими (розшуковими) діями : лист Вищого спеціалізованого суду України від 03 черв. 2016 р.

52. Про практику застосування судами законодавства, що регулює закриття кримінальних справ : узагальнення судової практики, Судова палата у кримінальних справах Верховного суду України від 20 лют. 2004 р.

53. Про практику застосування судами примусових заходів медичного характеру та примусового лікування : постанова Пленуму Верховного Суду України № 7 від 3 черв. 2005 р. *Вісник Верховного Суду України*. 2005. № 6 (58).

54. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності : постанова Верховного Суду України від 23 груд. 2005 р. № 12.

55. Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод : постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 13 від 11 груд. 2015 р.

56. Про практику розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування :

узагальнення Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 12 січ. 2017 р. № 9-49/0/4-17.

57. Про узагальнення судової практики застосування судами першої та апеляційної інстанцій процесуального законодавства щодо обрання, продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою : постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 14 від 19 груд. 2014 р.

58. Про узагальнення судової практики розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження : постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 4 від 07 лют. 2014 р.

59. Справа за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення третього речення частини третьої статті 315 Кримінального процесуального кодексу України : рішення Конституційного Суду України від 23 лист. 2017 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-17#n63>

60. Справа за конституційним поданням 50 народних депутатів України про відповідність Конституції України (конституційність) положень ст. 150 КПК України щодо тяжкості злочину (справа про врахування тяжкості злочину при застосуванні запобіжного заходу) : рішення Конституційного Суду України від 08 лип. 2003 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v014p710-03#Text>

61. Огляд судової практики об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду. Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 01.01.2018 по 01.04.2019 року.

62. Узагальнення судової практики про забезпечення права на захист у кримінальному провадженні : постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 9 від 25 верес. 2015 р.

63. Узагальнення судової практики судів першої та апеляційної інстанцій у справах стосовно осіб, які тримаються під вартою, судового провадження щодо яких триває понад 6 місяців : лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01 лип. 2013 р.

64. Узагальнення судової практики розгляду судами деяких питань, які вирішуються під час виконання вироків. *Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ. Розділ «Узагальнення судової практики»* : [сайт]. URL: <https://vkksu.gov.ua>

65. Щодо окремих питань здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану : Лист Верховного Суду від 03. 03. 2022 р. № 1/0/2-22 URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/war/Inform_lyst_2022_03_03.pdf.

Основні:

66. Антикорупційний менеджмент: підручник, Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 768 с.

67. Вегера-Іжевська І. В. Забезпечення права на недоторканість житла чи іншого володіння особи в кримінальному провадженні : монографія. Харків : Право, 2019. 232 с.

68. Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г., Фоміна Т., Рогальська В., Завтур В. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану: науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України. Дніпро-Львів-Одеса-Харків, 2022.

69. Гловлюк І. В., Стоянов М. М., Завтур В. А. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні : навч.-практ. компендіум. Одеса : Гельветика, 2020. 420 с.

70. Досудове розслідування : навч.-метод. посіб. / [Ю. П. Алєнін, Л. І. Аркуша, І. В. Гловлюк, В. К. Волошина, О. В. Малахова, О. О. Торбас] ; за ред. В. К. Волошиної. Одеса : Нац. ун-т «Одеська юридична академія», 2020. 141 с.

71. Затримання уповноваженою службовою особою : метод. рек. / [А. А. Вознюк, О. С. Осетрова, О. Ю. Хабло та ін.] ; за заг. ред. С. С. Чернявського. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 52 с.

72. Кримінальний процес України: досудове розслідування : навч. посіб. / [О. О. Волобуєва та ін.] ; за заг. ред. В. М. Бєсчастного. Кривий Ріг : Р. Козлов, 2019. 120 с.

73. Кримінальний процес : навч. посіб. / [О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів та ін.]. Харків : Право, 2020. 296 с.

74. Кримінальний процес: підручник / [Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін.]; за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, М. А. Погорецького, С. С. Чернявського. Київ:, «Центр учбової літератури», 2022. 780 с.

75. Лазарєв А. П. Слідчі (розшукові) дії у кримінальному провадженні: теорія та механізм реалізації : монографія. Харків : Панов А. М., 2019. 210 с.

76. Макаров М. А., Заїка С. О., Кубарєва О. В. Досудове розслідування та судові провадження щодо кримінальних проступків у питаннях і відповідях : навч. посіб., Київ: «ЦУЛ» 2022. 82 с.

77. Михайленко В. В. Реалізація засади верховенства права у кримінальному провадженні : монографія. Київ : ПАЛИВОДА А. В., 2019. 256 с.

78. Молдован В. В., Молдован А. В. Слідчі (розшукові) дії : навч.-практ. посіб. Київ : Алерта, 2019. 310 с.

79. Падалка А. М. Теорія та практика виконання процесуальних гарантій у кримінальному процесі. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 157 с.

80. Стандарти розслідування воєнних злочинів. Загальна частина. : методичні рекомендації. 2023. 108 с.

81. Стандарти розслідування воєнних злочинів. Незаконне позбавлення волі та катування. : методичні рекомендації. 2023. 104 с.

82. Тертишник В. М. Кримінальний процес України. Особлива частина : підручник. [8-ме вид., допов. і перероб.]. Київ : Алерта, 2020. 406 с.

83. Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. [16-те вид., допов. і перероб.]. Київ : Алерта, 2020. 1070 с.

84. Удалова Л. Д., Азаров Ю. І., Макаров М. А. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 432 с.

85. Хабло О. Ю., Бойко О. В. Право на справедливий судовий розгляд у кримінальному судочинстві України : монографія. Київ : Видавничий центр «Кафедра», 2022. 216 с.

86. Хавронюк М. І. Кримінальні проступки : наук.-практ. коментар статей Кримінального кодексу України. Київ : Дакор, 2020. 266 с.

87. Циганюк Ю. В. Теоретичні та правові основи системи кримінального процесу України. Хмельницький: Мельник А. А., 2020. 344 с.

88. Цилюрик І. І. Гарантії прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження під час проведення слідчих (розшукових) дій : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Львів, 2020. 256 с.

89. Цуцкірідзе М. С. Кримінальна процесуальна діяльність слідчого: теорія та практика : монографія / [вступ. слово проф. М. А. Погорецького]. Київ : Алерта, 2020. 562 с.

90. Хижна О. Р., Жовненко Д. С. Свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї як засада кримінального провадження : монографія / за наук. ред. О. Є. Омельченка. Київ : Кафедра, 2019. 224 с.

Додаткові:

91. Вапнярчук В. В. Істотність порушень кримінальної процесуальної форми як умова визнання доказів недопустимими. *Вісник кримінального судочинства*. 2019. № 4. С. 8–16.

92. Дрозд В. Г. Концептуальні засади правового регулювання досудового розслідування як стадії кримінального провадження : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2019. 495 с.

93. Кубарева О. В. Своєчасне правосуддя у кримінальному процесі: проблеми дотримання засади розумних строків під час судового розгляду. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2023. № 63. С. 119-124.

94. Кубарева О. В., Большакова А. К. Закриття кримінального провадження судом у підготовчому судовому засіданні у зв'язку із закінченням строку досудового розслідування. *Держава та регіони*. 2023. № 3 (81). С. 295-301.

95. Кубарева О. В. Деякі проблемні питання здійснення кримінального провадження у порядку перейняття. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 340-343. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2023/84.pdf

96. Кулик М. Й., Терещенко Ю. В., Симчук А. С. Процесуальний аналіз особливостей проведення обшуку в умовах воєнного стану. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. Випуск № 10 (16). С. 341–351.

97. Кучинська О., Щиголь О. Поняття та зміст доступу до правосуддя в кримінальному процесі України. *Вісник кримінального судочинства*. 2019. № 3. С. 20–27.

98. Кучинська О., Щиголь О. Забезпечення права засудженого на справедливий суд в аспекті перегляду рішень за виключними обставинами на прикладі рішення ЄСПЛ «Петухов проти України». *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 4. С. 254–260.

99. Маринич Ю. В. Правове регулювання здійснення тимчасового доступу до речей та документів. *Knowledge. Education, Law, Management* 2021 №1 (37), vol. 1. С. 187-193.

100. Маринич Ю. В. Володілець речей та документів як учасник тимчасового доступу до речей та документів у кримінальному провадженні. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 4. 2022. С. 381-383.

101. Михайленко В. Проблеми судового контролю при оскарженні бездіяльності щодо внесення відомостей у ЄРДР. *Юридична газета online*. 2020. № 17 (723). 08 вересня.

102. Мурзановська А. Окремі методологічні аспекти дослідження провадження за нововиявленими або виключними обставинами. *Юридичний вісник*. 2020. № 6. С. 90–99.

103. Нор В. Т., Шевчук М. І. Обґрунтована підозра як підстава для обрання запобіжного заходу та продовження його строків: практика європейського суду з прав людини та українські реалії. *Право і суспільство*. 2019. № 6, ч. 2. С. 173–187.

104. Паршутін А. Б. Теоретичні та правові засади втручання у приватне спілкування при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2020. 20 с.

105. Січко С. О. Загальні положення досудового розслідування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2021. 231 с.

106. Сиза Н. П. Реалізація змагальності сторін під час судового розгляду в кримінальному провадженні України. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2020. Вип. 2 (46). С. 70–76.

107. Хабло О.Ю. Підстави та строки повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення. *Криміналістика і судова експертиза*. 2021. Вип. 66. С. 412-420.

108. Хабло О. Ю. Набуття статусу підозрюваного у разі неможливості безпосереднього вручення письмового повідомлення про підозру. *Право України*. 2021. № 9. С. 103-116

109. Хабло О. Ю. Максименко О. В., Кубарева О. В. Аксіологічні засади кримінального провадження при дотриманні балансу державних та приватних інтересів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 4. С. 387-391

110. Хабло О. Ю. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність в умовах воєнного стану. *Кримінальне провадження в умовах воєнного стану: нормативно-правові, методологічні та праксеологічні аспекти* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 30 травня 2022 р.) Одеса, ОДУВС, 2022.

111. Харченко С. В., Симчук А. С. Залучення законного представника у кримінальних провадженнях за участю неповнолітніх осіб. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2021. № 28. С.137-144.

112. Шаренко С. Л. Проблемні питання здійснення судового контролю під час розгляду слідчим суддею скарги на бездіяльність слідчого, прокурора при виконанні вимог ст. 214 КПК України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 386–390.

113. Шило А. В. Використання в кримінальному провадженні відомостей, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій : дис. .. канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2019. 233 с.

114. Khablo Oksana, Svoboda Ivo. International standards for the application of the presumption of innocence in criminal proceedings. *Scientific Journal of the National Academy of Internal Affairs*. 2024. № 1 (Том 29). С.55–65.

115. Kubarieva, O., & Pertsev, R. Principles of access to justice and guarantees of its implementation in criminal proceedings. *Scientific Journal of the National Academy of Internal Affairs*. 2022. № 27 (4), 40-51.

Рішення Європейського суду з прав людини:

Справа «Nadjanastassiou проти Греції» (Заява № 12945/87) : рішення Європейського Суду з прав людини від 16 груд. 1992 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57779%22%5D%7D>

Справа «Murray проти Сполученого Королівства» (Заява № 14310/88) : рішення Європейського Суду з прав людини від 28 жовт. 1994 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57895%22%5D%7D>

Справа «Khauredinov проти України» (Заява № 38717/04) : рішення Європейського Суду з прав людини від 14 січ. 2011 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/974_665

Справа «Sporrong and Lonnroth проти Швеції» (Заява №№ 7151/75; 7152/75) : рішення Європейського Суду з прав людини від 23 верес. 1982 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_098

Справа «Aleksandr Zaichenko проти Росії» (Заява № 39660/02) : рішення Європейського Суду з прав людини від 18 лют. 2010 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-97346_248

Справа «Al-Khawaja and Tahery проти Сполученого Королівства». (Заява №№ 26766/05, 22228/06) : рішення Європейського Суду з прав людини від 15

груд. 2011 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-118413%22%5D%7D>

Справа «Allen проти Сполученого Королівства» (Заява № 25424/09) : рішення Європейського Суду з прав людини від 30 берез. 2010 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-97980>

Справа «Allenet De Ribemont проти Франції» (Заява № 15175/89) : рішення Європейського Суду з прав людини від 10 лют. 1995 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-62546>

Справа «Brandstetter проти Австрії» (Заява №№ 11170/84, 12876/87, 13468/87) : рішення Європейського Суду з прав людини від 28 серп. 1991 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57683>

Справа «Вуков проти Росії» (Заява № 4378/02) : рішення Європейського Суду з прав людини від 10 берез. 2009 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-91704>

Справа «Campbell and Fell проти Сполученого Королівства» (Заява №№ 7819/77; 7878/77) : рішення Європейського Суду з прав людини від 28 черв. 1984 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57456>

Справа «Deweert проти Бельгії» (Заява № 6903/75) : рішення Європейського Суду з прав людини від 27 лют. 1980 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57469>

Справа «Dovzhenko проти України» (Заява № 36650/03) : рішення Європейського Суду з прав людини від 12 січ. 2012 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_845_249

Справа «Fox, Campbell і Hartley проти Сполученого Королівства» (Заява №№ 12244/86; 12245/86; 12383/86) : рішення Європейського Суду з прав людини від 30 серп. 1990 р. URL: http://european-court.eu/uploads/ECHR_Fox_Campbell_and_Hartley_v_the_United_Kingdom_30_08_1990.pdf

Справа «Gongadze проти України» (Заява № 34056/02) : рішення Європейського Суду з прав людини від 08 лист. 2005 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-70853>

Справа «Guzzardi проти Італії» (Заява № 7367/76) : рішення Європейського Суду з прав людини від 06 лист. 1980 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57498>

Справа «Hentrich проти Франції» (Заява № 13616/88) : рішення Європейського Суду з прав людини від 22 верес. 1994 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58040>

Справа «Hirvisaari проти Фінляндії» (Заява № 49684/99) : рішення Європейського Суду з прав людини від 27 верес. 2001 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-59682>

Справа «Луца проти Італії» (Заява № 33354/96) : рішення Європейського Суду з прав людини від 27 лют. 2001 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-59222>

Справа «Makhfi проти France» (Заява № 59335/00) : рішення Європейського Суду з прав людини від 19 жовт. 2004 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%22itemid%22:%22001-185576%22>}}

Справа «Mattoccia проти Італії» (Заява № 23969/94) : рішення Європейського Суду з прав людини від 25 лип. 2000 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58764>

Справа «Mayzit проти Росії» (Заява № 63378/00) : рішення Європейського Суду з прав людини від 06 лип. 2005 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-68067>

Справа «Moiseyev проти Росії» (Заява № 62936/00) : рішення Європейського Суду з прав людини від 09 жовт. 2008 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-88780>

Справа «ОАО Neftyanaya Kompaniya Yukos проти Росії» (Заява № 14902/04) : рішення Європейського Суду з прав людини від 20 верес. 2011 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-106308>

Справа «Olsson проти Швеції (no. 1)» (Заява № 10465/83) : рішення Європейського Суду з прав людини від 24 берез. 1988 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%22itemid%22:%22001-104034%22>}}

Справа «Pelissier і Sassi проти Франції» (Заява № 25444/94) : рішення Європейського Суду з прав людини від 25 берез. 1999 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%22itemid%22:%22001-58226%22>}};

Справа «Phillips проти Сполученого Королівства» (Заява № 41087/98 ; № 52854/99) : рішення Європейського Суду з прав людини від 05 лип. 2001 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-59558>

Справа «Pleso проти Угорщини» (Заява № 41242/08) : рішення Європейського Суду з прав людини від 02 жовт. 2012 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%22itemid%22:%22001-113293%22>}}

Справа «Роров проти Росії» (Заява № 26853/04) : рішення Європейського Суду з прав людини від 13 лип. 2006 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-76341>

Справа «Ramanauskas проти Литви» (Заява № 74420/01) : рішення Європейського Суду з прав людини від 05 лют. 2008 р. HUDOC. *European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-84935>

Справа «Ruiz Torija проти Іспанії» (Заява № 18390/91) : рішення Європейського Суду з прав людини від 09 груд. 1994 р. HUDOC. *European*

Court of Human Rights : [сайт]. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-112961%22%5D%7D>

Справа «Saunders проти Сполученого Королівства» (Заява № 19187/91) : рішення Європейського Суду з прав людини від 17 груд. 1996 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-104115%22%5D%7D>

Справа «Sejdovic проти Італії» (Заява № 56581/00) : рішення Європейського Суду з прав людини від 01 берез. 2006 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-72629>

Справа «Sergey Shevchenko проти Ukraine» (Заява № 32478/02) : рішення Європейського Суду з прав людини від 04 квіт. 2006 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-73040>

Справа «Shabani проти Швейцарії» (Заява № 29044/06) : рішення Європейського Суду з прав людини від 5 лист. 2009 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-95617_253

Справа «Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis проти Греції» (Заява № 13427/87) : рішення Європейського Суду з прав людини від 09 груд. 1994 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57913>

Справа «Teixeira de Castro проти Португалії» (Заява № 44/1997/828/1034) : рішення Європейського Суду з прав людини від 9 черв. 1998 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-62751>

Справа «Буглов проти України» : рішення Європейського Суду з прав людини від 10 лип. 2014 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a63

Справа «Ващенко проти України» (Заява № 28825/02) : рішення Європейського Суду з прав людини від 26 черв. 2008 р. *Верховна Рада України*: [сайт]. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/974_401

Справа «Жуковський проти України» (Заява № 31240/03) : рішення Європейського Суду з прав людини від 3 берез. 2011 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_714

Справа «Зінченко проти України» (Заява № 63763/11) : рішення Європейського Суду з прав людини від 13 берез. 2014 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_999

Справа «Зякун проти України» (Заява № 34006/06) : рішення Європейського Суду з прав людини від 25 лют. 2016 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/974_b55_254

Справа «Іглін проти України» (Заява № 39908/05) : рішення Європейського Суду з прав людини від 12 січ. 2012 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_780

Справа «Класс та інші проти Німеччини» (Заява № 5029/71) : рішення Європейського Суду з прав людини від 06 верес. 1978 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_093

Справа «Меріт проти України» (Заява № 66561/01) : рішення Європейського Суду з прав людини від 30 берез. 2004 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_110

Справа «Нечипорук і Йонкало проти України» (Заява № 42310/04) : рішення Європейського Суду з прав людини від 21 квіт. 2011 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_683

Справа «Олег Колесник проти України» (Заява № 17551/02) : рішення Європейського Суду з прав людини від 19 лют. 2010 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_505

Справа «Пономарьов проти України» (Заява № 3236/03) : рішення Європейського Суду з прав людини від 03 квіт. 2008 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_434

Справа «V.D. проти Румунії» (Заява № 7078/02) : рішення Європейського Суду з прав людини від 16 лют. 2010 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-97244>

Справа «Салов проти України» (Заява № 65518/01) : рішення Європейського Суду з прав людини від 06 верес. 2005 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/980_428/page

Справа «Сейдович против Италии» («Sejdovic проти Італії») [GC] (Заява № 56581/00) : рішення Європейського Суду з прав людини від 1 берез. 2006 р. *HUDOC. European Court of Human Rights* : [сайт]. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/001-119893.pdf>

Справа «Сергій Волосюк проти України» (Заява № 1291/03) : рішення Європейського Суду з прав людини від 12 берез. 2009 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_095

Справа «Тарасов проти України» (Заява № 44396/05) : рішення Європейського Суду з прав людини від 16 верес. 2016 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_b63

Справа «Темченко проти України» (Заява № 30579/10) : рішення Європейського Суду з прав людини від 16 лип. 2015 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a83

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційне інтернет-представництво *Президента України* (<https://www.president.gov.ua/>)

2. Офіційний веб-портал *Парламенту України* (<https://www.rada.gov.ua/>)

3. Офіційний веб-портал *Судової влади України* (<https://court.gov.ua/>)

4. Офіційний веб-сайт *Верховного Суду* (<http://supreme.court.gov.ua/supreme/>)

5. Офіційний веб-сайт *Вищого антикорупційного суду* (<https://hcac.court.gov.ua/hcac/>)

6. Офіційний веб-портал *Офісу Генерального Прокурора* (<https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>)

7. Офіційний веб-сайт *Національної асоціації адвокатів України*

(<https://unba.org.ua>)

8. Офіційний веб-сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури України (<https://vkdka.org>)

9. Урядовий портал – єдиний веб-ресурс органів виконавчої влади України (<https://www.kmu.gov.ua/>)

10. Єдиний портал органів системи МВС України (<https://mvs.gov.ua/uk>)

11. Офіційний веб-сайт Міністерства оборони України (<http://www.mil.gov.ua>).

11. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>).

12. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції (<https://minjust.gov.ua/>)

13. Офіційний веб-сайт Служби безпеки України (<https://ssu.gov.ua/>)

14. Офіційний веб-сайт Ради національної безпеки і оборони України (<http://www.rnbo.gov.ua>).

15. Офіційний веб-сайт Національного антикорупційного бюро України (<https://nabu.gov.ua/>)

16. Офіційний веб-сайт Державного бюро розслідувань (<https://dbr.gov.ua/>)

17. Єдиний державний реєстр судових рішень (<https://reyestr.court.gov.ua/>)

18. Бібліотечно-бібліографічні ресурси Верховної Ради України (<http://lib.rada.gov.ua>)

19. Наукова бібліотека Національно університету «Києво-Могилянська академія» (<http://www.library.ukma.edu.ua>)

20. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>).

21. Ресурси українського Інтернету на правову тематику: (<http://www.lawukraine.com>)

(<https://protocol.ua/ua/pro-resurs-protokol/>)

**Професор кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент**

Ольга КУБАРЄВА

**Завідувач кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент**

Оксана ХАБЛО